

VOORZITTER : de heer L. Vantvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.00 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Annemans, J.-P. Van Rossem ; gezondheidsredenen.

J. Dupré, F. Ghesquière, L. Hancké, F. Sarens, P. Tant ; buitenslands.

E. Beysen, P. Chevalier, J. Decorte, J. Gabriels, J. Laverge, M. Logist, L. Maximus, M. Verwilghen ; ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de benadeling van het Vlaamse Gewest bij de berekening van verschuldigde registratierechten

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vermeiren tot mevrouw Demeester-De Meyer, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de benadeling van het Vlaamse Gewest bij de berekening van verschuldigde registratierechten.

Dames en heren, gelet op de omvangrijke dagorde en om te beletten dat de vergadering uitloopt tot na tien uur, dring ik er op aan dat iedereen zijn tijdslimiet in acht neemt.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Mevrouw de Minister, enkele dagen geleden heb ik in de Senaat de Minister van Financiën geïnterpeleerd over een toestand die naar mijn gevoelen voor Vlaanderen onaanvaardbaar is. Ik ben ten eerste benieuwd of u bereid zal zijn — ik twijfel daar op dit ogenblik niet aan — om de verdediging van onze financiën op u te nemen. In het verleden is met de normale gang van zaken in deze kwestie al te dikwijls een loopje genomen.

Ingevolge de wet van 15 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten worden de registratierechten als gewestelijke belastingen beschouwd en onder de Gewesten verdeeld in overeenstemming met de ligging van de goederen in een bepaald gewest. Het gaat aldus om gelokaliseerde belastingen.

Op 27 november 1990 werd op het kantoor van de BTW, Registratie en

Domeinen te Zaventem, een administratieve akte ter registratie aangeboden. Ik haal dit aan, omdat het erg typerend is en derhalve helemaal geen lokaal feit. De akte vermeldde een totale verkoopprijs van 1.475 miljoen voor een perceel grond dat gedeeltelijk op het Brussels Gewest en gedeeltelijk op het grondgebied van de gemeente Zaventem is gelegen, maar waarvoor een identiek stedenbouwkundig statuut geldt. Het gaat om KMO-zones met mogelijkheid tot verbouwing en inplanting van industriële activiteiten. Alleszins heeft het hele perceel een identieke functie en bestemming, ook al ligt het verspreid over het grondgebied van twee gewesten.

Het registratierecht werd, conform de wetgeving maar naar mijn gevoelen te hoog, geheven op basis van 12,5 ten honderd van de waarde, hetzij een bedrag van 184.375.000 frank.

Door het kantoor Zaventem, dus in het Vlaamse Gewest, waar de aangifte gebeurde, werd een berekening gemaakt om op de gelokaliseerde belastingen vast te leggen en zo kwamen op een bedrag van 153.760.611 frank voor het Vlaamse Gewest en 30.614.389 frank voor het Brussels Gewest. Die verdeling was echter niet naar de zin van een aantal Franstalige Brusselse politici en, naar ik achteraf verneem, ook van enkele Vlaamse politici uit Brussel. Nochtans kon er op geen enkel ogenblik een aanmerking worden gemaakt op de berekeningswijze die strikt volgens de pro rata-regeling van de wet van januari 1989 gebeurde. Het ge-

Vermeiren

deelte van het perceel gelegen in het Brussels Gewest heeft een oppervlakte van 1 ha 95 a 60 ca, het gedeelte gelegen in Vlaams Brabant van 9 ha 82 a 40 ca. Deze informatie is nodig om mijn verder betoog te begrijpen.

De Brusselse, meestal Franstalige politici blijken hun slag te hebben thuisgehaald, aangezien de centrale administratie van de BTW, Registratie en Domeinen, in een schrijven van 20 december 1991 aan de gewestelijke directeur liet weten dat bij de inning van de registratierechten van de vermelde verkoop door het kantoor Zaventem een onjuiste gewestelijke verdeling werd doorgevoerd. Merkwaardig genoeg werd dit schrijven pas ontvangen op 30 december 1991, wat laat vermoeden dat hier meer dan het toeval aan het werk is. Immers, volgens die brief moest de toestand nog deze maand worden geregulariseerd. Er bleef dus slechts een dag over en het had geen enkele zin meer om nog een verzoek tot toelichting bij de centrale administratie in te dienen. Het schrijven ontkent trouwens niet — dat zou er nog aan ontbreken — dat gezien de verkochte terreinen zich deels over het Vlaams, deels over het Brussels Hoofdstelijk Gebied uitstrekken, het voor de hand ligt dat de totale som over beide Gewesten wordt verdeeld.

Verwezen werd naar een onderzoek op vraag van de Minister van Financiën omtrent de precieze verdeling van de rechten. Dit betekent dat de Minister van Financiën, de heer Maystadt uit Charleroi, de verdeling van de rechten betwist en deze — ik zou bijna durven te zeggen manu militari — wenst te wijzigen. Dat onderzoek heeft volgens het schrijven uitgewezen dat geen opsplitsing is gemaakt door de betrokken ontvanger. Dit is flagrant onjuist.

De rectificatie op 31 juli opgemaakt en behelzende de door mij in het begin van mijn uiteenzetting geciteerde bedragen is niet van aard voor de nodige rechtzetting te zorgen.

De Centrale Administratie heeft dan ten einde het probleem niet nodeloos

complex te maken zelf de omdeling van de totale geïnde rechten — zijnde 184.375.000 BEF — doorgevoerd. Aldus zou het Brussels Gewest recht hebben op 71.174.708 frank, en Vlaanderen op 113.200.292 BEF.

Die rechten moesten, steeds volgens dit schrijven, door middel van een compensatie in december 1991 worden overgemaakt. Toen was het 30 december 1991.

Mevrouw de Minister, wij vragen uw steun, en zijn ervan overtuigd dat we die zullen krijgen. Waarschijnlijk zullen we ook de steun krijgen van andere eminente leden van uw partij, namelijk van de fractievoorzitter van uw partij in de Vlaamse Raad.

Het besluit van deze brief is zeer verhelderend voor de mentaliteit bij de Centrale Administratie: Het gelieve u, mijnheer de gewestelijke directeur, nauwlettend op deze verrichting toe te zien, ten einde problemen met de gewesten te weren.

Er mogen dus geen problemen zijn met Brussel. Vlaanderen wordt verondersteld deze rechtzetting zomaar te aanvaarden.

Voor het Vlaamse gewest betekent dit inderdaad een verlies van liefst 40 miljoen. Moeten wij ons dit laten welgevalen?

Voor het Vlaamse gewest betekent dit inderdaad een verlies van liefst 40 miljoen. Moeten wij ons dit laten welgevalen?

De berekeningswijze van de Centrale Administratie kent aan de eigendom gelegen onder Brussel een verkoopwaarde toe van 569.397.664 frank, wat overeenstemt met 29.110 frank per m², terwijl aan het in Vlaanderen gelegen gedeelte daarentegen slechts een waarde wordt toegekend van 905.602.336 frank, zijnde dus 9.218 frank per m².

Manu militari bepaalt de Minister van Financiën, de heer Maystadt, dat van een terrein van 11 hectare het gedeelte gelegen op het door ons zeer geliefde grondgebied van Sint-Stevens-Woluwe, een deelgemeente van Zaventem, 9.218 frank per vierkante meter waard is terwijl het gedeelte

dat slechts iets verder gelegen is op het grondgebied van Evere 29.110 frank per vierkante meter waard is.

Dit kan niet, want dit betekent dat Vlaanderen hierdoor 40 miljoen verliest. Moeten wij ons dit laten welgevalen? Dit is weliswaar een alleenstaand feit maar wij moeten ons afvragen of er geen analoge gevallen zijn.

De berekeningswijze wijst op enorme verschillen. Het gaat over een verkoop aan de NV Toyota. Een bekende Gemeenschapsminister is naar Japan gereisd en heeft dit dossier naar zich getrokken. Ook anderen hebben dit dossier verdedigd. De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij heeft erop aangedrongen dat die firma zich daar zou vestigen. Ik veronderstel dat u ook weet dat er besprekingen zijn geweest om Toyota ervan te overtuigen zich in de streek van Aarschot te vestigen.

Mevrouw de Minister, u weet waarschijnlijk ook dat ook andere promotoren van binnen- en buitenland belangstelling hadden voor dit gesloten perceel. De administratie was hiervan op de hoogte.

Ook de heer Coëme, Minister van Landsverdediging en toevallig ook een Franstalige, is bij dit dossier betrokken omdat hij de verkoop heeft goedgekeurd. Ook hij was dus op de hoogte van het feit dat verschillende promotoren geïnteresseerd waren in dat terrein.

Men stelt dus vast dat Vlaanderen daar inderdaad is geschaad omdat de verdeling niet correct is geweest. Wij wensen alleen maar het standpunt van de Minister te kennen. Wij moeten daar geen ruzie over maken, want in dit dossier zijn wij geen tegenstrevers van elkaar, eerder bondgenoten.

Meer bepaald willen wij weten of het Vlaamse Gewest wordt betrokken bij de opdeling van de registratie tussen het Vlaamse Gewest enerzijds en het Waalse en Brusselse Gewest anderzijds. In het licht van de hier aangehaalde discriminatie komt het mij voor dat de Vlaamse Gemeenschapsminister moet worden ingelicht vooraleer door de centrale administratie

Vermeiren

voor de BTW, de Registratie en Domeinen een dergelijke beslissing kan worden doorgedrukt. Wij hebben sterk de indruk dat dit niet is gebeurd.

Wanneer het gaat om registratierechten, waar volgens de wet van januari 1989 de Minister van Financiën als dusdanig optreedt, moet er samenspraak zijn met de Gewestminister voor Financiën. Ik zal straks vragen wat in deze de stelling is van mevrouw de Minister.

Men kan twijfels hebben over de wijze waarop de bijzondere wet van 16 januari 1989 op de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten wordt toegepast. Hier worden blijkbaar beslissingen getroffen door een andere instantie dan degene aan wie de rechten toekomen. Wie stelt de belastingquota vast die toekomen aan de onderscheiden Gewesten, en op welke manier? Deze vragen moeten ons ernstig bezighouden. Het gaat hier om veel meer dan de 40 miljoen waarover ik het hier heb. Er zullen ongetwijfeld veel meer dergelijke dossiers zijn. Ik zal dus nog op dit onderwerp terugkomen.

Heeft het Vlaamse Gewest de gelegenheid gehad zijn instemming te betuigen met de beslissing bij schrijven van 20 december 1991 ter kennis gebracht van de bevoegde gewestelijke directeur?

Gezien het grote waardeverschil voor de deelpercelen, rijst overigens de vraag of de ontvanger van de registratie, in casu te Zaventem, niet gerechtigd zou zijn de betaling van een meerwaarde te eisen. Hij zou dan zeker kunnen verwijzen naar de omliggende percelen toegekende waarde, die soms tot drie keer zo hoog is.

In de Senaat heb ik de Minister van Financiën, de heer Maystadt, reeds geïnterpelleerd over deze benadeling van het Vlaamse Gewest. Wij kennen de heer Maystadt voldoende om te beseffen dat hij steeds het recht aan zijn kant wil hebben, zelfs tegen beter weten in. Uit zijn antwoord blijkt dat de schatting werd gedaan door het aankoopcomité van Brussel II,

dat in deze aangelegenheid eigenlijk rechter en partij is. Hij voegde er ook aan toe dat in overleg met de Gewesten slechts 41,408 ten honderd — dus drie cijfers achter de komma — van de registratierechten aan de Gewesten toekomen. Wanneer gebeurde dit overleg? Heeft het wel plaatsgevonden? De heer Maystadt zweeg hierover in alle talen. Moet ik uit zijn antwoord ook opmaken dat het Vlaamse Gewest geen enkele vorm van verhaal heeft tegen een verdeling van de registratierechten die door de Gemeenschapsminister als onbillijk zou worden ervaren?

Is het juist dat de centrale administratie de door het Kantoor der Registratie te Zaventem — dit is een voorbeeld — gedane **opdeling** in verhouding tot de oppervlakte van de in elk Gewest gelegen goederen pas heeft aangevochten nadat Brusselse Frans-talige politici hun beklag zijn komen maken? Is dit dan geen betwiste aangelegenheid die zou moeten worden behandeld door het nationaal Overlegcomité?

Mevrouw de Minister, bent u bereid de beslissing die genomen is door de Minister van Financiën, beïnvloed door collega's, blindelings te aanvaarden of zult u het dossier onderzoeken om na te gaan of al dan niet Vlaanderen is benadeeld? Volgens mij is het antwoord op die vraag duidelijk. Bent u bereid dit dossier, en eventueel andere analoge gevallen, door het Overlegcomité te laten behandelen om te trachten tot een vergelijk te geraken? Op deze vragen verwacht ik een duidelijk antwoord. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer C. Lisabeth (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, ik had de indruk dat de stem van de interpellant verbeterde naarmate hij meer naar het einde van zijn betoog kwam, hoewel ik van mening ben dat hij niet op alle punten gelijk heeft.

Volgens mij komt het erop aan te onderzoeken of de bepalingen van de financieringswet werden gerespecteerd. Ik stel vast dat er voor de ver-

ticale verdeling 38,1 ten honderd van de opbrengsten van de **registratie**-rechten van 1989 bestemd was voor de Gewesten. Voor 1990 bedroeg dit 41,4 ten honderd, zoals aangehaald door minister Maystadt. En hier vind ik dat de heer Vermeiren een eerste fout maakt door de indruk te wekken dat de volledige registratierechten zouden moeten worden overgeheveld. Het betreft hier slechts een fractie daarvan. De horizontale verdeling wordt bepaald door de lokalisatie. Dan kan men zich de vraag stellen wie de verkoopswaarde bepaalt van een terrein dat over twee Gewesten is verspreid. In de **financieringswet** is bepaald dat de nationale overheid de heffingsvoet vastlegt. Wie bepaalt dat die opbrengsten moeten worden verdeeld?

Concreet vraag ik op welke basis het kantoor in Brussel zich heeft gebaseerd om het belangrijke onderscheid tussen het deel gelegen in Vlaanderen en het deel gelegen in Brussel te bepalen? Dat is de essentie van de vraag. Graag had ik van de Minister enige verduidelijking daarover gekregen. Wordt de lokalisatie ook bepaald door het ontvangstkantoor van het ambtsgebied waarin het deel van het terrein gelegen is dat het hoogste kadastraal inkomen heeft? Dit geldt voor de verdeling van andere rechten. Is dit ook hier het geval?

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer Lisabeth, ik vrees dat u zich toch vergist. U vraagt of het normaal is dat de ontvanger van de registratie, in casu de ontvanger van de registratie van Zaventem, beoordeelt. De ontvanger van de registratie had beoordeeld in dit dossier. Het is echter het ministerie van Financiën, namelijk de centrale administratie, die op bevel van hogerhand, instructies heeft gegeven aan de gewestelijke administratie van Mechelen en die zich niet akkoord heeft verklaard met de bedragen die waren vooropgesteld door het registratiekantoor van Zaventem. Het is de ontvanger van de registratie in Vlaanderen die cijfers op papier zet en het is de centrale administratie die aan de gewestelijke administratie

Vermeiren

instructies geeft om deze cijfers te wijzigen. Ik vraag de Minister alleen of dit al dan niet mogelijk is.

De Voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Geachte heer Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, moet men beginnen met tuut, tuut, Toyota of met tuut, tuut, mijnheer Maystadt of straks ook met tuut, tuut, mevrouw de Minister ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik zou zeggen toe, toe, mijnheer Olaerts.. .

De heer H. Olaerts : Of moet men het misschien de kinderziekte van de financieringswet noemen ? Het bevoegdheidsconflict inzake de registratierechten tussen het Vlaamse Gewest en het Hoofdstedelijk gebied speelt immers telkens in het nadeel van het Vlaamse Gewest. Ik meen dat de heer Vermeiren, die overigens beroepshalve actief is geweest in de sector van de immobiëlen . . .

De heer F. Vermeiren : Het is maar goed dat er in het Parlement mensen zitten die met kennis van zaken kunnen spreken, mijnheer Olaerts. Ik heb met mijn beroepsactiviteiten helemaal geen last.

De heer H. Olaerts : Dat weet ik wel, mijnheer Vermeiren, u kan het daar zelfs in twee talen uitleggen en verkopen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Vermeiren vergeet te zeggen dat de inzet van de discussie is dat er concurrentie was voor de aankoop van die gronden en dat zijn immobiëlenmaatschappij er uiteindelijk heeft naastgegrepen.

De Voorzitter : Mijnheer Olaerts, u heeft het woord. Ofwel neemt u het woord, ofwel staat u het af. Collega's, kan men zo hoffelijk zijn om de heer Olaerts aan het woord te laten.

De heer H. Olaerts : Deze situatie en andere dergelijke situaties zijn reeds in het nieuws gekomen via verscheidene bladen.

De heer E. Van Rompuy : In sommige partijbladen bedoelt u wellicht, mijnheer Olaerts.

De heer H. Olaerts : Dat zegt u, mijnheer Van Rompuy. Als u dat wenst wil ik daarop uitvoerig terugkomen. Deze situatie is herhaaldelijk in het nieuws gekomen en daarom wil ik vragen aan mevrouw de Minister welke de eventuele onregelmatigheden waren en hoe deze eventueel werden rechtgezet.

De financieringswet dateert reeds van 5 januari 1989 en de laatste instructies voor de ambtenaren dateren van 1 januari 1992. Wijzen deze nieuwe instructie de ambtenarij niet op de vroegere onvolmaaktheden ? Zijn deze instructies niet te laat gekomen ? Zijn deze nieuwe instructies van 1 januari 1992 een waarborg voor de correcte uitvoering ?

Mevrouw de Minister, waarschijnlijk weet u dat de veranderingen met betrekking tot het Vlaamse Gewest en het Hoofdstedelijk Gebied moeten ingeschreven worden in een speciaal daartoe voorzien register. De uitsplitsing dient te gebeuren door de respectievelijke ontvangers. Er moeten eveneens twee statistieken bijgehouden worden, één globale statistiek en een tweede per registratiepercentage. Laat dit een efficiënte controle toe ? Klopt dit allemaal of dateert dit slechts van bij het uitvaardigen van de nieuwe instructies van 1992 ? Daarover kregen wij graag uitsluitsel.

De Voorzitter : Mevrouw de Minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik reken het tot mijn taak zorg te dragen voor de middelen van de overheid die mij verantwoordelijkheden oplegt. **(Onderbreking door de heer A. Denys)** Mijnheer Denys, u was daarnet zo vriendelijk te vragen dat men de heer Olaerts niet zou onderbreken, mag ik dan nu ook zeggen wat ik graag zou zeggen.

Ik herinner mij zeer goed de discussie die ontstaan is rond de interpellatie van de heer Vermeiren, en tegen die

achtergrond wil ik erop wijzen dat ik sedert mijn aantreden in de Vlaamse Regering er steeds zorg voor heb gedragen dat de middelen van de Vlaamse Regering behoorlijk worden geïnd en verdeeld. Zo heb ik een paar weken geleden moeten vaststellen — en de voorzitter van de Executieve kan dit getuigen — dat de Vlaamse Regering nog een bedrag moest innen voor een verkoop gerealaiseerd in 1989. Dit werd voorgelegd aan het Overlegcomité en een paar dagen geleden is beslist dat de nationale overheid ons 45 miljoen zou overmaken.

Mijnheer Vermeiren, ik beseft dat ik mij met dat tekort waarover u geïnterpelleerd hebt, moet bezighouden, maar zo ziet u dat ik er intussen al voor gezorgd heb dat we 45 miljard terugkregen van de nationale overheid.

De heer F. Vermeiren : Wie op zijn handen loopt, verslijt zijn schoenen niet.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ja, en als ik dat zou doen dan zou mijn bloed naar mijn verstand gaan en zou ik nog slimmer zijn. En zelfs als het geen zicht zou zijn, zou het toch mijn alertheid niet verminderen !

Mijnheer de Voorzitter, het moet duidelijk zijn dat ik geen gekibbel wil organiseren over wat sommigen gesjoemel zouden willen noemen. Ik wens dat de wet, en niets anders dan de wet, wordt uitgevoerd en dat iedereen recht wordt gedaan. Sta mij toe even te herinneren aan de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van Gewesten en Gemeenschappen, meer bepaald aan titel III, die handelt over een reeks gewestelijke belastingen. Volgens artikel 3.6 betreffende de registratierechten op overdrachten ten bezwarende titel van onroerende goederen dient de opbrengst van dit recht na volledige toewijzing ervan onder de drie Gewesten verdeeld te worden. Artikel 5, paragraaf 1, van deze wet bepaalt dat deze belasting wordt toegewezen in functie van de localisatie. Artikel 5, paragraaf 2, 6 legt uitdrukkelijk het localisatiecriterium van de

Demeester-De Meyer

registratierechten vast, te weten de plaats waar het onroerend goed is gelegen. Om een zorgvuldige naleving van deze wettelijke bepalingen te verzekeren heeft de centrale administratie van de BTW, registratie en domeinen richtlijnen verstrekt aan de registratiekantoren om de wettelijke localisatie van de registratierechten dadelijk te bepalen, bij boeking van ontvangst, volgens het in voormeld artikel 5, paragraaf 2, 6 vastgesteld criterium. Deze werkwijze houdt dus een hiërarchisch toezicht in van de nationale overheid en meteen een garantie van gelijkberechtiging. De aan elk van de Gewesten toekomende bedragen worden maandelijks gecentraliseerd, bepaald op grond van de voorgeschreven modelstaten waarop de reeds uitgesplitste geïnde brutorechten zijn ingeschreven.

De centrale administratie bepaalt de netto rechten na aftrek van de teruggaven en stelt de bedragen vast die aan de onderscheiden Gewesten toekomen.

In deze procedure speelt geen verdeelsleutel tussen de Gewesten vermits de localisatie het wettelijk te hanteren criterium is. Uit de hiervoor beschreven procedure kan dus geen voordeel voor een van de Gewesten ontstaan, ook niet wanneer het gaat om specifieke gevallen met grensoverschrijdende ligging. In deze gevallen dient de prijsbepaling van het beschouwde onroerend goed rekening te houden met het localisatieprincipe.

De voor elk deel afzonderlijk te toetsen schattingscriteria kunnen er uiteraard toe leiden dat de resulterende eenheidsprijzen uiteenlopen. Dit is een technische kwestie waarvoor de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid toekomt aan en ligt bij de instrumenterende deskundigen.

Het door de interpellant aangehaalde geval betreft de verkoop van terreinen door het Vlaamse Gewest, 9 hectaren, 82 aren en 40 centiaren, en door het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest van 1 hectare, 95 aren en 60 centiaren aan de NV Toyota Motor Europe Marketing Engineering

waarvan de akte werd geregistreerd op 27 november 1990 in het Registratiekantoor Zaventem. Het totaal geïnde bedrag van 184.375.000 frank was, rekening houdend met de geglobaliseerde schatting, te splitsen in 71.174.708 frank voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en 113.200.292 frank voor het Vlaamse Gewest. De eenheidsprijzen voortvloeiende uit de gelocaliseerde prijsvaststelling lopen dus sterk uiteen. Ze zijn echter het resultaat van schattingsverrichtingen uitgevoerd door de bevoegde ambtenaren van de centrale administratie van de BTW, Registratie en Domeinen. Ik heb geen enkele reden om aan de ernst en de representativiteit van deze schatting te twijfelen.

Mijnheer Vermeiren, stel nu eens dat u aandeelhouder bent in een of andere maatschappij.

De heer F. Vermeiren : Dat ben ik al ! *(Twistgesprekken tussen de heer A. Denys en de heer E. Van Rompuy)*

Minister W. Demeester-De Meyer : Laat mij mijn betoog verder ontwikkelen. Stel nu dat u verkoper zou zijn van een gedeelte van een terrein dat in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest is gelegen en u zou vaststellen dat het dichterbij ontsluitingswegen is gelegen dan de achtergelegen terreinen — dat beïnvloedt normaliter de prijzen — en dat de registratie voor het vooraan gelegen deel dezelfde schattingsprijzen opmaakt als voor het achteraan gelegen gedeelte, dan zou u dat niet aanvaarden. Ik zou u dan ook nog gelijk geven. De essentie van het probleem is precies dat de vooraan liggende terreinen in het Brusselse Gewest en de achteraan liggende gronden op Vlaams grondgebied zijn gesitueerd.

Ik zal u meer zeggen. De factoren in acht genomen van de schatting door de nationale administratie waarin Vlamingen en Walen aanwezig zijn, wijs ik erop dat de kostprijs van het vooraan liggende gedeelte ten voordele van het Brusselse Gewest 3.688 frank per m² en van het achteraan gelegen terrein ten voordele van het Vlaamse Gewest 1.152 frank per m² bedroeg. Ik behoor niet tot degenen,

noch ben ik lid van een grondmaaklaarsbedrijf die ervoor gezorgd hebben dat een achter liggend gedeelte minder waard is dan een voorliggend gedeelte.

De heer F. Vermeiren : Mevrouw de Minister, u hebt het nu al gedurende vijf minuten over niet-ontsloten grond. Mocht u het dossier kennen, dan zou u weten dat het niet ingesloten is en dat er twee toegangen zijn. U kent gewoon het dossier niet ! U maakt slechts een inventaris die u door medewerkers is voorgeschoteld.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Vermeiren, ik ben er van overtuigd dat u de situatie ter plaatse beter kent dan ik. Ik ben nooit ter plekke geweest, maar gedurende drie jaar was ik Staatssecretaris van Financiën ; ik heb met de personeelsleden van de administratie van Registratie en Domeinen gewerkt. Ik kan getuigen — er kan vanzelfsprekend een vergissing gemaakt worden, wat in deze procedure het geval was — dat de betrokkenen hun job correct uitvoeren en dat deze schatting eveneens correct is verlopen.

Voor het jaar 1990 dienen de registratierechten voor 41 % aan de Gewesten te worden toegekend. De hogere vermelde bedragen moesten derhalve met dezelfde coëfficiënt worden vermenigvuldigd ; het saldo moest aan de betrokken Gewesten worden doorgestort. Er is geen enkel ander geval van deze aard bekend. Eén zwaluw maakt immers de lente niet ; dit alleenstaande rechtgezette geval — er gebeurde een fout in de procedure — wijst niet op het hantieren van voordeel-verdeelsleutels, of van discriminatoire behandeling, zoals u suggereert.

Bijgevolg is er, mijns inziens, geen enkele reden om ter zake het Overlegcomité te vatten. Maar, indien u mij bewijzen kan brengen van foutieve schattingen, van verkeerde behandeling, dan zal ik uiteraard het dossier ten gronde onderzoeken. Vooralsnog is er geen enkel bewijs geleverd dat hier foutieve vaststellingen zouden gebeurd zijn. Indien er zich, zoals u zoëven beweerde, andere gevallen zouden aandienen, zal ik, net

Demeester-De Meyer

zoals voor de hoger geciteerde 45 miljoen die door de Vlaamse Gemeenschap werd bekomen van de nationale Regering, dit dossier voorleggen aan de Vlaamse Executieve en haar verzoeken vanuit het Vlaamse Gewest dit voor te leggen aan het Overlegcomité. Ik zal zeker niet aarzelen om de Vlaamse zaak te dienen en te zorgen voor elk laatste miljoen dat wij in de Vlaamse Regering zeker nodig hebben.

De Voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, eerst en vooral zal ik even ten persoonlijke titel tussenbeide komen, omdat ik meen dat zowel de Voorzitter van de CVP-fractie als de Minister gemeend hebben tijdens hun betoog, waarbij het louter zou moeten gaan om de verdediging van de Vlaamse belangen, om er op te wijzen dat door hen allusie werd gemaakt op mijn, naar mijn gevoelsal thans, zeer eerbaar beroep.

In alle bescheidenheid meen ik dat ik met kennis van zaken deze materie heb behandeld tijdens mijn interpellatie ; en in mijn repliek, wat mede het gevolg is van het feit dat ik deze materie, waarop u hebt gealludeerd, zeer goed ken. Ik meen trouwens dat het voor het Parlement goed is dat het in al zijn geledingen leden heeft die zowel uit de syndicale beweging, uit het patronaat als uit KMO-bedrijven komen, zoniet zou het een arm Parlement zijn. Inderdaad, dan zou het Parlement zijn samengesteld uit leden die niet steeds met kennis van zaken praten. **(Applaus bij de leden van de PVV)**

Mevrouw de Minister, ik zal dus niet rechtstreeks ingaan op uw allusie die u werd ingefluisterd door uw linkerszijde namelijk door de heer E. Van Rompuy ; u had trouwens veel beter geluisterd naar wat ik u te melden had.

Mevrouw de Minister, ik heb u kort en bondig de reden meegedeeld waarom de prijs van een grond, gelegen achter het NAVO-perceel, zo

hoog is. De heer Van Rompuy schijnt dit blijkbaar ook niet te weten ; hij heeft eens te meer verschillende dossiers door elkaar geschud ; dit past immers in zijn kraam en in zijn demagogische benadering van bepaalde problemen. Hij past deze tactiek ook toe tijdens debatten ; hij verwacht 25.000 werknemers met 45.000 ; hij weet van alles iets en een beetje en hij presenteert dit op een hem eigen demagogische manier. Ook daar wil ik het hier vandaag niet over hebben ; daartoe zal de gelegenheid zich wel voordoen op andere tribunes.

Mevrouw de Minister, u stelt me voor een uitdaging. U hebt immers gezegd dat, indien ik u kan bewijzen dat ik gelijk heb — en ik maak er geen zaak van tussen meerderheid en oppositie — dat u de zaak grondig zal onderzoeken. Persoonlijk ben ik er van overtuigd dat er een grote kans bestaat dat het Vlaams belang geschaad is. Ik steun mij daarvoor op gegevens, uitgaande van de Vlaamse administratie.

Bovendien baseer ik mij op onderzoeken die ik met kennis van zaken heb verricht. Ik ben ervan overtuigd dat men zich binnen de centrale administratie zonder voldoende kennis van zaken over dat dossier heeft gebogen. Waarom zou de Minister vanop deze tribune immers verklaren dat de zone slechts langs één zijde kan ontsloten worden ? Die gegevens werden haar toch door de administratie worden doorgegeven ? Deze gegevens zijn echter totaal onjuist. Er is trouwens een discussie geweest met onder meer de heren Ministers Gryp en Chabert, precies om te bepalen waar de uitgang zich moest situeren.

Mevrouw de Minister, u zei dat u deze zaak zou herzien indien ik kon bewijzen dat u ongelijk had. Welnu, ik maak van deze gelegenheid gebruik om u officieel ter plaatse uit te nodigen, om de kans te hebben u ervan te overtuigen dat ik het ter zake bij het rechte eind heb. De Vlaamse belangen moeten hier met klem worden verdedigd en ik ben ervan overtuigd dat u dit zult doen nadat u zich met mij ter plekke hebt begeven.

De Voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, ik ben de verdediger noch de gangmaker van de heer Vermeiren, zeker niet in het geval het over persoonlijke feiten zou gaan. Ik spreek dus zeer voorwaardelijk.

Mevrouw de Minister, uw antwoord ter zake is zeer fragmentair. Inderdaad, u citeert veel uit de financieringswet maar u heeft het bitter weinig over de uitvoeringsbesluiten en over de desbetreffende instructies en wijzigingen die in het licht daarvan plaats hadden vanaf 1 januari 1992.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de invloed van de internationalisering van Brussel op Vlaams Brabant

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de invloed van de internationalisering van Brussel op Vlaams Brabant

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, heren Ministers, collega's, sinds 1950 zijn de Europese instellingen in Brussel gevestigd en is Brussel in feite de hoofdstad van Europa. Al jaren verblijven er Europese ambtenaren in Brussel en omgeving. Brussel is daarenboven de zetel van de NAVO en van heel wat internationale instellingen. Zo'n niet alleen politiek en economisch machtscentrum

Van Vaerenbergh

trekt noodzakelijkerwijze heel wat personen aan die er hun garen trachten te spinnen. Dat had veel gevolgen en Europa is niet meer het Europa van de jaren vijftig. Het is niet meer het Europa van de zes, maar van de twaalf en binnenkort zullen nog meer landen deel uitmaken van de EG. Inderdaad, Finland en Zweden zullen toetreden tot de EG en Turkije en andere landen vragen eveneens om lid te worden.

De invloed van de internationalisering van Brussel is zeer groot. Dat wordt trouwens bewezen door het feit dat heel wat personen zich momenteel vragen stellen en zich ongemakkelijk gaan voelen. Zelfs de Vlaamse Regering begint zich ongemakkelijk te voelen. Waarom zou de Vlaamse Executieve in juli 1991 immers hebben besloten ten eerste een plan voor Vlaams Brabant te creëren, met als doel, het Vlaams karakter van het gebied te handhaven, ten tweede een woongebied toegankelijk te maken en te houden voor de eigen bevolking — vooral de sociaal meest

bedreigde groepen — en ten derde de woon- en leefkwaliteit in dit gebied in de hand te houden en te vergroten.

Reeds vorig jaar heeft de Vlaamse Regering verkondigd maatregelen te treffen tegen de sociale ongelijkheid en de sociale verdringing die zich in Vlaams Brabant voordoen. Ongeveer 60.000 personen met een bevoorrecht diplomatiek statuut wonen in Brussel en omgeving, zeker in de groene rand rond Brussel. Deze personen zijn niet ingeschreven, maar wonen niettemin ter plaatse. In Overijse wonen ongeveer 20 ten honderd vreemdelingen waarvan ongeveer 15 ten honderd EG-onderdanen. Hiervan heeft een zeer aanzienlijk deel een bevoorrecht diplomatiek statuut. De druk op Vlaams Brabant, niet alleen op sociaal gebied of huisvestingsgebied, maar ook op andere terreinen — de interpellaties van vorige week over de Franse invloed in Vlaams Brabant, Zaventem en het Sabena-dossier, alsook de interpellaties die vandaag en morgen zullen worden gehouden, wijzen erop dat ter zake grote problemen zijn gerezen — zorgen ervoor dat wij hiervoor oplossingen moeten vinden. Wij moeten geen theoretisch antwoord geven, maar een antwoord voor de man die woont in Vlaams Brabant, die woont in Tervuren, Overijse of Dilbeek en die daar ook wenst te bouwen, maar die geen stuk grond meer kan vinden en verder weg moet trekken. De man waarover ik spreek heeft gestudeerd en moet gaan werken. Hem worden bepaalde eisen opgelegd, niet alleen inzake eentaligheid, maar ook inzake meertaligheid. Anderen die hier ook komen wonen echter — die hier ook welkom zijn — kennen maar één taal, misschien het Engels of het Frans. Er kan geen discriminatie zijn tussen inwoners in Europa. Het kan niet zo zijn dat er twee soorten Europeanen zijn, zij die rijk zijn en zij die arm zijn, of zij die Engels of Frans praten en zij die een andere Europese taal praten. Wij moeten een antwoord vinden, niet alleen op het gebied van de huisvesting, op sociaal of cultureel gebied of op welzijnsgebied, maar voor de totale gemeenschap, voor elke inwoner.

Men voelt dat op dit ogenblik aan den lijve.

Inzake sociaal woonbeleid heeft de Vlaamse Executieve vorig jaar meegedeeld op deze problematiek een antwoord te willen geven. Op de interpellatie van vorige week over de invloed van het Franse bedrijfsleven heeft de Minister geantwoord dat in Frankrijk voor bepaalde sleutelposities de Franse nationaliteit vereist is. In Duitsland eist men van bepaalde personen dat zij het Duits machtig zijn. Waar is dan het vrije verkeer van personen, en van goederen voor alle Europeanen? Moeten wij dan geen maatregelen treffen om daar in op te treden, om ook onze eigen mensen niet te laten uitsluiten want straks zal het misschien zo zijn dat ook hier alleen zal worden geëist Frans, Engels of Duits te kennen, of misschien zelfs de Franse nationaliteit te hebben. Op al deze vragen van onze eigen inwoners moeten wij antwoorden geven.

Wij kennen de problemen en weten dat de inwoners vragen hebben. Wij weten ook dat Europa zal worden uitgebreid. De vraag rijst wat wij moeten en willen doen. Om een antwoord te kunnen geven op deze problematiek moeten wij weten waarover het gaat. Kunnen wij ter zake geen bijkomend studiewerk verrichten om op deze problematiek een antwoord te geven? Er worden zoveel studieopdrachten gegeven door de Vlaamse Regering. Men studeert over de vraag hoe allochtonen op een efficiënte manier zo snel mogelijk Nederlands kunnen aanleren. Kunnen wij niet nagaan welke invloed de Europeanisering zal hebben op al onze Vlaamse mensen die hier graag wonen en willen blijven wonen?

Hoe beveiligen wij in Dilbeek, Tervuren, Overijse het behoud van onze eigenheid? Op die vraag moeten wij een concreet antwoord geven. Zoals u weet, werd vorig jaar naar aanleiding van de top in Maastricht gezegd: Europa, de pletwals van het economisch gegeven over alles wat daarmee verband houdt, over taal, cultuur, enzovoort, dat kunnen wij niet nemen. Wij moeten daaraan de nodige aandacht besteden en er voor-

Volgens Volksvertegenwoordiger L. Van Nieuwenhuysen (VB), Secretaris van de Vlaamse Raad, heeft Vlaanderen er alle belang bij Brussel als hoofdstad van Europa af te wijzen

Van Vaerenbergh

al een oplossing aan geven. Ik verheug mij over de beslissing die de Vlaamse Regering vorig jaar heeft genomen en die erop neerkwam dat zij er zou voor zorgen dat onze eigen mensen in Vlaams Brabant aan hun trekken kunnen komen. De vraag is hoe dat op cultureel gebied kan worden ingevuld. Moeten wij inderdaad rekening houden met de bevoegdheid die wij decretaal op taalgebied kunnen uitoefenen, in verband met de taalwetgeving in bestuurszaken, in het onderwijs, in de verhouding tussen werkgevers en werknemers? Wij moeten die bevoegdheid maximaal uitputten en voor Vlaams Brabant bij decreet de maatregelen treffen die onze eigen mensen ten goede komen. Zij mogen niet verdrongen worden door degenen die iets meer verdienen, door degenen die alleen maar Engels spreken. Op dat vlak dient een oplossing te worden gezocht.

Mijnheer de Minister, welke maatregelen denkt u hiervoor te treffen? Gaat men een groots toekomstplan voor Vlaams Brabant uitwerken waarvan de eerste aanzet trouwens vorig jaar reeds werd gegeven? Hoe ver staat het daarmee? De mensen vragen niet alleen antwoorden, maar ook oplossingen.

De Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister-president, waarde collega's, het staat buiten kijf dat de aanwezigheid van tienduizenden zogenaamde Eurocraten in en rond Brussel effecten heeft op de woonomgeving en op diverse aspecten die daaraan verbonden zijn.

Het grootste probleem dat ons momenteel bezighoudt, vatten wij samen onder het woord verdringing, verdringing die zich voordoet zowel op economisch, sociaal als op cultureel vlak. Het is voor ons een grote zorg maar ik zou in eerste instantie het probleem even in zijn juiste context willen plaatsen. Collega Van Vaerenbergh heeft zich uiteraard vastgepind op de problematiek van Vlaams Brabant, maar dezelfde ver-

dringingsverschijnselen doen zich ook binnen Brussel voor. Ik pleit er dus voor dat wij beide aspecten van het probleem zouden onderzoeken. Welke ook de negatieve aspecten zijn die aan dergelijke Europeanisering verbonden zijn, het moet alleszins duidelijk zijn dat de SP achter Brussel als hoofdstad van Europa staat en zal blijven staan. Dat wil evenwel niet zeggen dat wij bij de pakken moeten blijven zitten. Wij moeten integendeel alle verdringingsverschijnselen die ik daarnet heb samengevat pogen weg te werken.

U stelt opnieuw studiewerk voor. Ik denk dat er inderdaad mag worden gestudeerd, maar dat neemt niet weg dat de tijd van daden nu aangebroken is. Wij weten dat wij slechts over een heel korte tijdsspanne beschikken om die daden te realiseren en dat er met andere woorden heel kort op de bal moet worden gespeeld. Ik herhaal, ik pleit niet zozeer voor studiewerk en ook niet voor een zogenaamd contradictorisch beleid dat ons door bepaalde collega's wordt aangereikt en waarbij er blijkbaar een onderscheid moet worden gemaakt tussen Europeanen en niet-Europeanen — nietwaar, mensen van het Vlaams Blok —, tussen arme en rijke vreemdelingen. Wij willen dat iedereen gelijk wordt behandeld en voor zover er uiteraard geen schade uit voortvloeit voor de ene of de andere. In dit geval menen wij inderdaad dat er sprake is van verdringing. Er moeten dus vlug daden worden gesteld.

Ik vat mijn visie in het kort samen. In verband met Brussel bepleit ik een kordate aanpak van al wat speculatie is. Leve de kantoorcrash in Brussel-19. Inderdaad, iedereen roept thans uit dat er een tekort is aan sociale woningen en dat tienduizenden mensen op de wachtlijst staan. De kantoormarkt in de Brusselse gemeenten wordt daarentegen overspoeld met honderdduizenden vierkante meter kantoorruimte. Het is dus tijd dat er een crash komt in de kantoormarkt en dat wij in de kortste keren deze kantoorruimten omvormen tot sociale woningen. In het verleden is het tegenovergestelde gebeurd, mijnheer Denys, wellicht onder impuls van uw vrienden. Ik weet dat dit u kittelorig maakt.

De heer A. Denys : Wat zegt Karel Van Miert daarover?

De heer F. Dielens : Wat heeft Karel Van Miert te maken met speculaties? Hij is bij mijn weten nog altijd geen PVV-er.

Met betrekking tot Vlaams Brabant pleit ik ook voor een meer kordate en onmiddellijke aanpak, veeleer dan nog te gaan studeren. Daarmee bedoel ik dat de Vlaamse Regering onmiddellijk en concreet moet overgaan tot de aanwending van de fameuze 30 miljard. Persoonlijk pleit ik ervoor dat ernstig werk wordt gemaakt van een geamendeerd voorstel van de heren Suykerbuyk en Van Vaerenbergh.

Collega's, tot slot wil ik de aandacht vestigen op het voor de hand liggende middel waarover wij in de Vlaamse Raad beschikken om ons over het probleem te buigen, namelijk de Werkgroep Brussel en Vlaams Brabant. Ik vraag dat deze Werkgroep ten spoedigste wordt bijeengeroepen, om onder meer over dit onderwerp te beraadslagen.

De Voorzitter : Mevrouw Neyts heeft het woord.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, toen collega Van Vaerenbergh vorig jaar in verband met hetzelfde thema in deze assemblée een uiteenzetting heeft gehouden, heb ik eveneens het woord gevoerd.

In tegenstelling tot wat ik toen heb gezegd, zou ik nu toch even willen stilstaan bij iets wat u op het eerste gezicht misschien zal verbazen, met name het afwegen tegenover elkaar van de evolutie in respectievelijk Vlaams en Waals Brabant en het grote verschil in de reacties daarop. Misschien kunnen wij dan samen even nagaan waarom de reacties zo verschillend zijn.

Ik meen dat uit de jongste volkstelling blijkt dat de percentages vreemdelingen, ongeacht tot welke sociale klasse ze behoren, in Waals Brabant nagenoeg dezelfde moeten zijn als die in de twee arrondissementen van

Neyts-Uyttebroeck

Vlaams Brabant. Ik heb het hier over de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven aan Vlaamse kant en het arrondissement Nijvel aan francophone kant.

Het merkwaardige is echter dat de aanwezigheid van deze buitenlanders in Waals Brabant tot op heden niet het soort reacties opwekt die wij sedert een tweetal jaar — als vertrekpunt zou ik de beruchte betoging in Brussel van twee jaar geleden kunnen aanhalen — kunnen verwachten. Misschien moeten wij ons afvragen hoe dat komt.

De percentages zijn nagenoeg dezelfde. Ik denk dat de belangrijkste verschillen de volgende zijn : in Waals Brabant is er een reële taalhomogeniteit en is er geen sprake van bijzondere taalregimes terwijl dat in zeven gemeenten van Vlaams Brabant, de zes randgemeenten en de taalgrens gemeente Bever — in het Frans Bièvre — wel het geval is, De homogeniteit op taalkundig gebied van de ene zone, met name Waals Brabant, staat buiten kijf. Dat is niet het geval voor de taalhomogeniteit in het andere gebied.

U zult het mij als lid van de PVV moeten vergeven, heren van de Volksunie en van de andere meerderheidspartijen, als ik nog even in herinnering breng dat het hoofdstuk in verband met de bijzondere taalregelingen niet later dan in 1988 in de Belgische Grondwet is vergrendeld, in tegenstelling tot al de rest in verband met taalregeling. (Onderbreking door de heer J. Valkeniers)

Neen, zonder ons, mijnheer Valkeniers. U moet de data maar eens goed nakijken.

De heer J. Valkeniers : Van wie zijn de grendels ?

Mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer Valkeniers, ik wil dat debat graag aangaan. De taalgrens dateert van in 1962. De taalregelingen van 1963. De vergrendelingen die u graag voor al datgene wat u daarna zelf hebt toegegeven verantwoordelijk stelt dateren van 1971. Ik

ken mijn institutionele geschiedenis. Ik heb op dat vlak van u geen lessen te krijgen. Ik weet echt wel wat eraan vooraf is gegaan, maar ik heb geen selectieve lectuur van de geschiedenis, in tegenstelling tot uw partij.

Een ander manifest verschil is, of wij dat nu graag hebben of niet, dat het Frans, de voertaal en de officiële taal in Waals Brabant, een van de hoofdtalen is van de Europese Gemeenschap, terwijl dat voor onze taal niet in dezelfde mate het geval is.

Onze taal is één van de officiële talen van de Gemeenschap maar niet één van de hoofdtalen, en zo zijn er nog een aantal andere.

Nog een ander verschil is dat vanuit Vlaanderen naar Waals Brabant geen pogingen tot politieke inmenging worden ondernomen, daar waar het tegenovergestelde tot en met vandaag niet kan worden gezegd.

Dit alles brengt met zich mee dat wij kunnen begrijpen dat men zich in Waals Brabant niet bedreigd voelt, daar waar in Vlaams Brabant wel redenen bestaan om in alle rust en sereniteit — en dat zijn kwaliteiten die ik probeer te naderen — te vinden dat de uitgangspositie minder solide is dan aan de overkant van de taalgrens.

Mijnheer de Minister, voor de toekomst moeten wij de vraag stellen hoe wij op een dergelijke situatie moeten reageren. En hier scheiden andermaal onze wegen. Er zijn degenen die oordelen dat, gelet op deze verschillende situaties, men alle anderstaligen, alle buitenlanders, ongeacht of zij rijk of arm zijn — want men kan u niet nageven dat u daarin een onderscheid zou maken ; allemaal even slecht, collega's van het Vlaams Blok — zou moeten uitsluiten, dit als enige kans om te overleven ongeacht wat er tegen de gemeenteraadsverkiezingen anno 2000 staat te gebeuren. Ook hier scheiden onze wegen. Wij zeggen : Wij zijn een kleinere taal, een kleinere cultuur dan andere, maar waarom in godsnaam moeten wij altijd ervan uitgaan het onderspit te zullen delven, inclusief op politiek vlak ?

Aan de vooravond van de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap wil ik in dit verband graag pleiten om de situatie onder ogen te zien dat wel de ongerustheid van de mensen wordt onderkend, maar dat niet naar gemakkelijksoplossingen wordt teruggegrepen, Wij moeten hen ervan overtuigen dat wij werkelijk tot op het bot zullen gaan en in een geest van openheid gezamenlijk naar toekomstgerichte oplossingen zoeken. (Applaus bij de PVV)

De Voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het lijkt erop dat alvast een deel van de Vlaamse Beweging tot de vaststelling is gekomen dat de aanwezigheid in onze hoofdstad van een groot aantal internationale instellingen, met name van de Europese Gemeenschap, ook negatieve gevolgen heeft. Ik hoop dat men zich daarvan ook in dit gebouw stilaan bewust wordt. Beter laat dan nooit natuurlijk, al vrees ik dat de studie die collega Van Vaerenbergh suggereert rijkelijk laat komt, als zij er al komt. Hiermee is niet gezegd dat het niet nuttig zou zijn om door middel van een studie een overzicht te krijgen van de gevolgen van de Europeanisering en internationalisering van Vlaams Brabant, inclusief voor Brussel, dat weliswaar niet tot onze bevoegdheid behoort, helaas, maar niettemin toch onze hoofdstad is en blijft.

Een wetenschappelijke studie vergt uiteraard de nodige tijd. De vraag is of er nog veel tijd voor reflectie overblijft. In 1994 zijn er gemeenteraadsverkiezingen en dreigen de stemgerechtigde EG-onderdanen in sommige gemeenten een doorslaggevende invloed te hebben. Ik ben ook van oordeel dat het niet nodig is op de resultaten van een dergelijke studie te wachten om maatregelen te treffen. Er zijn inderdaad een aantal elementen die geen eigenlijke studie behoeven.

Er is de ongebreidelde afbraak van Brussel, waar niemand naast kan kijken en die niemand onberoerd kan

Van Nieuwenhuysen

laten, tenzij degenen die er misschien veel geld aan verdienen.

Er is de gedwongen vlucht van de niet-Europese vreemdelingen uit het centrum van Brussel naar de periferie door de talrijke nieuwe werven die gepland of in opbouw zijn. Als gevolg daarvan zijn er de vele Brusselaars die op hun beurt verhuizen van de Brusselse randgemeenten naar Vlaams Brabant en daar een betaalbare woning zoeken. Zij zijn uiteraard niet de enigen. Ook de jonge Vlamingen uit de druivenstreek, het pajottenland, Tervuren, enzovoort, ook zij zoeken een woning in eigen streek.

Het wordt steeds moeilijker een betaalbare woning te vinden. Een studie zal deze tendens enkel bevestigen. Het wordt stilaan onbetaalbaar omdat de Eurokraten bereid zijn exorbitante prijzen neer te tellen voor woningen in het groene Vlaams Brabant. Wij weten ook dat de Eurocraten, op enkele lovenswaardige uitzonderingen na, niet de minste behoefte hebben zich aan te passen aan hun Vlaams Brabantse omgeving. Men kan trachten daartegen in te gaan door het uitvaardigen van vestigingsregels, door het uitwerken van een structuurplan, door aan bouwopbod te doen en alle Vlamingen naar sociale woningen te verwijzen. Er zijn een hele reeks mogelijkheden waarvan er ongetwijfeld een aantal verdienstelijk zijn en wanneer het zover komt zullen deze ook op onze steun kunnen rekenen.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, het interesseert ons te vernemen of de Vlaamse Executieve ter zake reeds vaste plannen koestert.

Hoe dan ook, het is duidelijk dat wij daarmee enkel de symptomen bestrijden en niets meer. Toch zal een dergelijk beleid haaks staan op de Europese ambities van Brussel. Immers, wanneer deze worden bewaarheid, zullen er nog meer Eurokraten, nog meer lobbyisten, nog meer diplomaten en nog meer bedrijven naar Vlaams Brabant komen, waar de werkloosheid erg laag is zodat wij er

nóg meer mensen van buiten de streek zullen moeten aantrekken.

Sedert mijn kort verblijf in deze instelling heb ik de indruk dat het nog wel even zal duren vooraleer er een sluitend beleid voor Vlaams Brabant komt. Zo lang, dat Europa haar vernietigend werk zal hebben volbracht en dat de maatregelen, die wij zullen bespreken, wellicht nog zullen kunnen dienen om de homogeniteit van het Aalsterse en van het Mechelse te vrijwaren.

Het komt er voor ons dus op aan Brussel als hoofdstad van Europa af te wijzen. Wij hebben daartoe drie redenen.

Ten eerste, op ecologisch vlak dient de verdere afbraak van Brussel en de verstedelijking van de Vlaamse rand te worden stopgezet.

Ten tweede, op sociaal vlak wordt de minder vermogende autochtone bevolking van de Vlaamse rand door de Eurocraten verdrongen, die bovendien medezeggenschap dreigen te krijgen in de gemeentebesturen.

Ten derde, inzake de taalhomogeniteit is het zo dat men hier op een ogenblik dat men overal in Europa vaststelt dat multiculturele staten en samenlevingen tot ernstige moeilijkheden leiden, het geldgewin blijkbaar laat primeren.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wanneer wij ons als echte vertegenwoordigers van het volk opstellen, als politici die zowel de materiële als de immateriële belangen van de bevolking behoren te verdedigen en niet die van de BAC, de Generale en tuti quanti, is het onze plicht er openlijk voor uit te komen dat Vlaanderen, inclusief Brussel, voldoende andere troeven heeft om een bloeiend Gewest te worden en dat er genoeg andere mogelijkheden zijn om de Europese politieke instellingen in onder te brengen, maar niet in Brussel. *(Applaus bij het VB)*

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijn-

heer de Minister, geachte collega's, onze fractie is eveneens bekommerd om wat er zich in Vlaams Brabant afspeelt.

Ik denk dat wij de zaken in een gepast perspectief moeten bekijken. In tegenstelling met de uiteenzetting van de vorige spreker van het Vlaams Blok mag het in geen geval de optie van de Vlaamse beweging en van de Christelijke Volkspartij zijn Europa als hoofdstad van onze instellingen af te wijzen. Dat zou een historische vergissing zijn en op dat vlak deel ik de mening van mevrouw Neyts.

Trouwens, wij moeten deze zaak relativeren. Immers, er zijn in Brussel op dit ogenblik 15.000 ambtenaren van de Europese instellingen. Wanneer wij de recentste statistieken voor Vlaams Brabant nagaan, stellen wij vast dat er in Halle-Vilvoorde op 500.000 inwoners 20.000 inwoners uit de EG-landen zijn, dat wil zeggen 3,8 ten honderd EG-ers, terwijl 96 ten honderd van de inwoners in Halle-Vilvoorde Belgen zijn.

Wanneer men over het culturele aspect van de taalhomogeniteit spreekt is de bedreiging van de verfransing, die op dit ogenblik in Halle-Vilvoorde nog altijd 22 ten honderd bedraagt, nog erger. Immers, er zijn 120.000 Franstalige inwoners in de randgemeenten rond Brussel. Wanneer wij spreken over de bedreiging van onze cultuurhomogeniteit, over het verenigingsleven en het algemeen cultureel klimaat in de gemeenten, denk ik dat de dreiging vooral van de verfransing uitgaat, aangezien zij met hun 120.000 inwoners veel talrijker zijn dan de ambtenaren van de Europese instellingen.

Een andere zaak is de druk op de woningmarkt in Vlaams Brabant. Dat is een zeer reëel probleem, waarover velen, ook onze fractie, bekommerd zijn. De evolutie van de prijzen voor gronden en huurwoningen is de jongste jaren angstwekkend. Het is jammer dat collega Vermeiren niet meer aanwezig is. Wij hebben daarover al vaak gediscussieerd. U hebt daarstraks ook gehoord dat industrie-gronden 10.000 frank per vierkante meter kosten. Voor een gewone ka-

Van Rompuy

vel betaalt u in de gemeente Sterrebeek, waar ik woon, 4 à 5.000 frank per vierkante meter. Daar rijzen dus werkelijk grote problemen voor jonge mensen en jonge gezinnen die zich graag in hun gemeente willen vestigen.

Daarom heeft onze fractie ook een vraag voor de Voorzitter van de Executieve. Minister Waltniel liet onder de vorige Executieve een studie uitvoeren waaruit werd geconcludeerd dat eigenlijk ongeveer 8 miljard moest worden uitgetrokken voor de sociale woningbouw in Vlaams Brabant. Ik heb het artikel dat daarover in de Gazet van Antwerpen van 9 juli 1991 verscheen, meegebracht. Daarin wordt meegedeeld dat de Vlaamse Regering uiteindelijk 1 miljard frank zou uittrekken voor VLABINVEST. Graag zagen wij dat de Vlaamse Regering tijdens de begrotingsbespreking dit engagement van 1 miljard frank opnieuw opneemt. Ik heb ook de jongste statistieken inzake sociale woningbouw meegebracht. In de overige Vlaamse provincies maken de sociale woningen 5 ten honderd uit van het totale woningpatrimonium. Alleen in Vlaams Brabant halen zij slechts 3,28 ten honderd. Omdat de prijzen in Vlaams Brabant het sterkst stijgen en de bouwactiviteit sinds 1985 is stilgevallen, rijzen er dus enorme problemen. De wachtlijsten van kandidaat-huurders lopen op tot meer dan 7.000 gezinnen.

Wij Vlamingen moeten precies voor deze problemen een oplossing uitwerken. Wij moeten niet vervallen in eurofobie. Ik geloof niet dat er op korte termijn door de Europese ambtenaren in Vlaams Brabant een grote culturele druk kan worden uitgeoefend. De dreiging van de verfransing is nog altijd veel groter. Zoals gezegd gaat het om 22 ten honderd Franstaligen tegenover 4 ten honderd Europese ambtenaren. Het probleem van de grondprijzen in de sociale woningbouw is echter zeer prangend en wij moeten op dat terrein een grotere inspanning van de Executieve vragen. Zoals u weet is hoogbouw in Vlaams Brabant sinds 1976 niet meer toegestaan. Men mag slechts bouwen met

een gelijkvloers, 2 verdiepingen en een dakappartement. Ik sta nog altijd achter deze maatregel. Het was overigens één van de belangrijkste middelen om de verfransing tegen te gaan. Dit zorgt echter voor heel wat problemen voor modale en jonge gezinnen die meestal in appartementsgebouwen gaan wonen. Kijken wij maar naar Antwerpen of Gent. Zij zijn nu echter gedwongen uit te kijken naar sociale woningen of eensgezinsde vraag hoe wij in de komende jaren de industriegronden in Vlaams Brabant kunnen omzetten in woon-uitbreidingsgebieden, maar dan wel voor sociale woningbouw. Dat is immers ook een middel om uit te maken wie er uiteindelijk zal wonen.

Wij Vlamingen maken 1,5 ten honderd van de Europese bevolking uit. Denkt het Vlaams Blok nu echt dat het Vlaamse volk een dienst wordt bewezen door de Europese instellingen buiten te gooien? Dat is pure demagogie. Wij moeten geen ideologisch debat voeren dat Vlaanderen in Europa in diskrediet brengt. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, enkele maanden geleden bespraken wij in de Commissie het voorstel van decreet van de heren Suykerbuyk en Van Vaerenbergh, die het voorstel overnam van wijlen Daan Vervaet. Diverse partijen, die zich vandaag uitspreken voor een Vlaams beleid in de periferie van Brussel, ontvluchten op het ogenblik van de bespreking hun verantwoordelijkheid.

Ik doe hier een oproep tot alle Vlaamse partijen die zich vandaag hebben uitgesproken voor een Vlaams beleid rond Brussel om op het ogenblik dat het voorstel van decreet, na het advies van de Raad van State, opnieuw wordt besproken in de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, alle bezwaren die zij in het verleden hebben gemaakt — dit geldt zowel voor de PW als voor de SP — opzij te schuiven. Ik pleit voor een unanieme goedkeuring van dit de-

creet, want dit is de enige mogelijkheid om ons gebied Vlaams te houden. **(Applaus)**

De Voorzitter : Het woord is aan Minister Van den Brande.

Minister L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in antwoord op de interpellaties verwijs ik naar hetgeen in het Vlaams regeerakkoord is vermeld.

De Vlaamse Regering wil de negatieve effecten van de internationalisering van Brussel tot een minimum herleiden voor de bewoners van Vlaams Brabant.

Er zullen begeleidende maatregelen worden getroffen. Het geïntegreerd actieplan voor Vlaams Brabant zal verder worden geconcretiseerd en uitgevoerd.

Mijnheer Van Vaerenbergh, omvangrijk studiewerk, hoe interessant ook, is minder noodzakelijk. Wij moeten een aantal beleidsoriënteringen nemen.

Ik zou de zaken echter iets genuanceerder willen voorstellen.

De internationale functie en de waarde van onze hoofdstad, die ook de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap is, blijft een troef voor de Vlaamse Gemeenschap. Het is vanzelfsprekend dat de aantrekkingskracht op investeerders, niet enkel voor Brussel, maar ook voor Vlaams Brabant en daarbuiten, van groot belang is. Daardoor wordt immers een economische meerwaarde tot stand gebracht.

Brussel is de Vlaamse hoofdstad en de hoofdstad van Europa. In het buitenland is Brussel vaak een referentiepunt. Vlaams Brabant en het arrondissement Halle-Vilvoorde putten daaruit een groot sociaal en economisch voordeel.

Een week geleden hield ik een toespraak voor de Kamer van Koophandel van het arrondissement Halle-Vilvoorde. De plaatselijke ondernemers zijn zich bewust van de belangrijke economische ontwikkeling. Het is belangrijk, vooral op economisch

Van den Brande

en welzijnsvlak, dat Brussel de hoofdstad is van Europa, maar ook de hoofdstad van Vlaanderen.

De Vlaamse Regering benadert dat zeer genuanceerd en evenwichtig. De positieve elementen maken ons zeker niet blind voor de negatieve effecten die daarmee ook verbonden zijn. Ik ben de eerste om te erkennen dat deze negatieve effecten zich vooral uiten in een verhoogde druk op de ruimte en dat wij misschien zelfs afstevnen op een hoge of te hoge urbanisatiegraad. Een maximale uitbouw van de infrastructuur kan evenzeer een zware belasting vormen en vooral de grond-, huur- en woningprijzen riskeren voor de lokale bevolking onbetaalbaar te worden. Met deze elementen moet zeker ook rekening worden gehouden.

De problematiek doet zich echter niet even scherp voor in heel Vlaams Brabant. In Halle, Vilvoorde en Leuven samen wonen er 28.000 EG-ambtenaren, dat is een 3 procent van de bevolking. Slechts een kleine fractie van die 3 procent zijn EG-ambtenaren met bevoorrecht statuut. Enige relativering is hier dus op zijn plaats.

De problematiek stelt zich wel scherp in enkele gemeenten ten Zuid-Oosten van Brussel. Overijse, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Tervuren tellen inderdaad meer dan 10 procent EG-ambtenaren. Toch deel ik helemaal niet de mening van hen die Vlaanderen tot een gesloten ruimte en een gesloten gemeenschap willen maken. Vlaams Brabant en Brussel van de buitenwereld afsluiten, zoals sommigen met Antwerpen willen doen, dat komt helemaal niet overeen met onze traditie van open regio en open gemeenschap die wij ook in de toekomst willen verdedigen.

Ik verwijs hier naar het Groothertogdom Luxemburg met zijn beperkt grondgebied, met zijn amper 300.000 inwoners en met zijn bijzonder sterke graad van internationalisering. Waar is het identiteitsverlies van de Luxemburgers? Wij moeten de zaken heel wat positiever bekijken en zelfvertrouwen en openheid als hoekstenen van onze politiek verdedigen.

De niet te miskennen positieve aspecten van de Europeanisering maken ons niet blind voor de negatieve. Voor een drietal daarvan moeten wij bijzonder oppassen.

Morgen donderdag komt de permanente Werkgroep Vlaams Brabant na enkele voorbereidende bijeenkomsten, opnieuw bijeen. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Gemeenschapsministers die in hun beleid rechtstreeks of onrechtstreeks met Vlaams Brabant te maken hebben, van de conferentie van Vlaamse mandatarissen van de randgemeenten en van de Vlaams Brabantse gemeenten, die worden voorgedragen door de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten. Deze werkgroep heeft als taak het specifieke en geïntegreerde beleid ten aanzien van Vlaams Brabant verder te verfijnen en een aantal zaken te realiseren.

Deze werkgroep heeft drie hoofdopdrachten.

De eerste betreft de oprichting van een Rollend Sociaal Investeringsfonds voor Vlaams Brabant — **VLABINVEST**.

De tweede betreft een grondig onderzoek inzake de huisvesting. Mijnheer Van Rompuy, ik hoor in uw toespraak iets van een jong gezinshoofd dat zorgen heeft. U bent de tolk van verschillende mensen. Ik heb de voorbije weken contact gehad met vele mensen, onder meer met groepen uit Vlaams Brabant. Die hebben mij er, zoals u, duidelijk op gewezen dat er huizenhoge problemen zijn. Hiermee wil ik geen allusie maken op een ander onderdeel van uw toespraak, namelijk het probleem van de bouwlagen.

Minister De Batselier, bevoegd voor de huisvesting, en de gehele Vlaamse Regering zullen aandacht besteden aan de sociale huisvesting in Vlaams-Brabant, zoals trouwens ook in de andere provincies in Vlaanderen.

Een derde opdracht van de werkgroep betreft het uitwerken van specifieke maatregelen met betrekking tot het grondbeleid en de huisvesting met sociaal karakter.

Mijnheer Van Vaerenbergh, dit alles noopt mij ertoe niet in te gaan op uw voorstel. Het is nuttig om studies uit te voeren en problemen te onderzoeken, maar het probleem waarover u vandaag spreekt zal worden behandeld in de Werkgroep. Dat zal eveneens gebeuren in het verlengde van de initiatieven die zijn genomen in de Vlaamse Raad, onder meer in de Werkgroep die is opgericht in het kader van onze parlementaire werkzaamheden.

Wat u voorstelt te onderzoeken, is buitengewoon interessant. Ik ben voorstander van een projectmatige aanpak en nodig u uit om creatief te zijn. Een aanbreng is mogelijk in het kader van het project 2002, maar intussen is het onze opdracht om beslissingen te nemen.

Misschien houdt dit geen rechtstreeks verband met de problemen van alle dag van velen in Vlaams Brabant, maar het is onze bedoeling om van de dialoog tussen de gemeenschappen, die zich vanaf 6 april zal ontwikkelen, een politiek instrumentarium te maken dat ondersteunend kan werken. Ik denk aan, ten eerste, de rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement, gestoeld op het territorialiteitsbeginsel en, ten tweede, de splitsing van de provincie Brabant. Dit kunnen middelen zijn om snel, rechtstreeks en duidelijk in te grijpen.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, de visie en de opdrachten die wij ons voornemen te realiseren. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Voorzitter van de Vlaamse regering voor zijn antwoord, vooral omdat hij zegde dat wij naar daden en beslissingen gaan en dat de periode van studiewerk zal worden beëindigd. Dat was de bedoeling van deze interpellatie.

Ten tweede, betreur ik dat wij zolang hebben moeten wachten opdat de permanente Werkgroep inzake Vlaams Brabant op kruissnelheid komt. Wij hadden dat graag vroeger zien gebeuren.

Van Vaerenbergh

Ten derde, stel ik vast dat de Vlaamse Regering akkoord gaat dat toch studiewerk nodig zal zijn wanneer wij projectmatig willen werken naar de toekomst toe.

De Voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de Voorzitter, aanvankelijk liep ik niet zo warm voor een studie, maar nu ik hoor dat Minister Van den Brande alleen over problemen ten zuid-oosten van Brussel spreekt, meen ik dat studiewerk toch wel verest is.

Mijnheer de Minister, u spreekt over open gemeenschap, gastvrijheid en dergelijke. Wij hebben de resultaten daarvan gezien in Brussel en in de zes faciliteitengemeenten. Tenslotte legt u de nadruk op een aantal economische overwegingen. In Europa zijn er een 30-tal steden van de grootte van Brussel die perfect economisch leefbaar zijn. Wij wijzen niet de aanwezigheid van Europese instellingen af, maar wel van Europese politieke instellingen.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, er is iets dat ik niet goed begrijp. Misschien komt het omdat ik niet woon in die streek. Ik stel vast dat de heer Van Vaerenbergh de heer Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dankt voor zijn antwoord. Daarin houdt hij echter een pleidooi voor open gastvrijheid. Dat is toch volledig in tegenspraak met het ontwerp van decreet dat hij heeft ingediend samen met de heer Suykerbuyk. (*Protesten*)

Ik heb de tekst zeer goed gelezen. Wat men daar voorstelt druist in tegen open gastvrijheid.

De heer E. Van Vaerenbergh : Dat gaat in tegen het kapitaal. Dat is alles. (*Uitroepen*)

De Voorzitter : Het is ook een zaak van gastvrijheid de mensen die het woord hebben te laten uitspreken.

De heer A. Denys : Dank u, mijnheer de Voorzitter.

Collega Valkeniers heeft hier een pertinente vraag gesteld in verband met dat voorstel van decreet. De PW zegt hier duidelijk dat zij er tegen is. Om hier uit die duistere discussie te geraken, is het belangrijk te horen wat de Executieve daar zelf over denkt. Ik zie namelijk een tegenspraak tussen het voorstel van decreet en de verklaring over open gastvrijheid.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer H. Olaerts tot de heer L. Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opening van een Franstalig cultureel centrum en sportcentrum in de gemeente Voeren

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Olaerts tot de heer Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opening van een Franstalig cultureel centrum en sportcentrum in de gemeente Voeren.

De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, collega's, u kent voorwaar toch allemaal het liedje van de Voer, met steeds hetzelfde refreintje, maar waar nog steeds (cata)strofen bijkomen. Immers, de Walen hebben er nog steeds veel noten op hun valse zang.

Neem het Franstalig sport- en cultuurcentrum in Sint-Martens-Voeren, van de ene kant allesbehalve cultureel en sportief.

Op 15 september 1991 wordt de

Vlaamse Gemeenschap andermaal smalend uitgedaagd door de heren Féaux en Grafé, Voorzitter en Minister van de Franse Gemeenschapsregering, en dit ter gelegenheid van de eerste steenlegging.

De voormalige belangrijke, U-vormige hoeve, deels uit de 17de, deels uit de 18de eeuw, wordt prompt op een barbaarse manier afgebroken en/of vervormd door het nieuwe centrum, als een tang op een varken. Van cultuur gesproken.

Ook de landelijke natuur moet er aan geloven. Onsportief wordt de hoge wegberm verwijderd en wordt er ingehakt op de spoorwegberm. Ik kan u hiervan foto's laten zien. U hoeft zelf maar eens ter plaatse te gaan kijken.

Dit Centre Francophone is er ondertussen gekomen, onder meer door de fameuze v.z.w.-subsidietechnieken van de Franse Gemeenschapsregering. Wij hebben ons daartegen immer verzet en herhaaldelijk via de interpellaties van mevrouw Brepoels orde op zaken gevraagd. Terecht, maar tevergeefs. Hoe gaat u in dit centrum de taalwetgeving nu laten toepassen ?

Laat ons gewoon beginnen met het uithangbord dat daar nu nog smalend pronkt. Ik wil het hier dan nog niet eens hebben over de straatnamen, over de administratieve problemen, over de voorkeurbehandeling inzake subsidies enzovoort.

Zopas komt de heer Anselme, ex-seer Anselme, de nieuwe Voorzitter van de Franse Gemeenschapsregering, tijdens de plechtige opening verder treiteren. Hij meesmuilt Waals : Ondanks de ernstige financiële problemen waarmee de Franse Gemeenschap kampt, zij zal blijven investeren in dit en andere projecten ter ondersteuning van de Franstaligen in Voeren.

Gek, als het gaat om de eigenlijke verplichtingen, dan heeft diezelfde Franse Gemeenschap geen geld. Denk maar aan het onderwijs, de maaltijdcheque-regelingen en noem maar op.

Olaerts

Dergelijk astringent optreden van de regeringsleider van een andere Gemeenschap, op het grondgebied van de Vlaamse Gemeenschap, is helemaal niet gepast en turbulent in het kader van de pacificatie en van de nakende dialoog van gemeenschap tot gemeenschap.

Volkomen met reden en reden aanzien de Vlaamse Voerenaars dit als een ernstige provocatie en zeggen zij heus verontwaardigd : Wij eisen dat een einde komt aan de Waalse investeringen in Voeren, die een schending zijn van de taalgrens. Dit is eens te meer een kaakslag voor Vlaanderen, zo van Lammegoedzak, hij stond erbij en hij keek ernaar.

Jaja, er zijn in Voeren nog de oude pesterijen, genoegzaam bekend, die nog steeds worden uitgehaald. Ik zal ze niet herhalen.

Maar wat nog gedacht over bijvoorbeeld die recente toeristische gids, nationaal verspreid, waar men Voeren enkel doodleuk onder Luik vindt ?

Op 10 juni 1991 gaf de heer Gaston Geens, toen Voorzitter van de Vlaamse Regering, zijn administratie de opdracht hem onmiddellijk in kennis te stellen van eventuele schendingen van het territorialiteitsbeginsel en van de regel van niet-inmenging in Voeren of elders en hem te adviseren over de actiemogelijkheden waarover de Vlaamse overheid beschikt.

Bovendien bevat het regeerakkoord van de Vlaamse Regering onder meer volgende paragraaf : De Vlaamse Regering zal nieuwe initiatieven nemen om het Vlaams karakter van deze gemeenten te beklemtonen en te versterken, en dit inzake ruimtelijke ordening, huisvesting, onderwijs, cultuur en tewerkstelling. Inderdaad, ambitieus.

U zal mij antwoorden dat er de jongste jaren steeds een positieve discriminatie is geweest ten voordele van Voeren. Dat is zo, maar is deze altijd gelijklopend geweest met de precieze noden en verwachtingen van de

Vlaamse Voerenaars ? Was Voeren erg gediend met een jeugdherbergpal in een geklasseerd landschap ? Moest het cultureel centrum van Moelingen achteraf niet worden aangepast aan de werkelijke wensen ?

Uiteraard zal u me verwijzen naar de huidige werkbezoeken aan Voeren. Alleen een nauw en bestendig overleg met alle representatieve Vlaamse Voerenaars zal nieuwe dimensies opwekken. Het gaat niet louter om de centen, maar om de wijze waarop.

Hetzelfde geldt voor de belangrijke inspanningen die de provincie Limburg doet. De samenwerking tussen Vlaamse Voerenaars en elk beleid is dan ook van vitaal belang.

Graag ontvang ik een duidelijk antwoord van de heren Ministers op deze en op de volgende vragen.

Is een antwoord van de administratie op de vraag van de heer Geens bekend ? Zo ja, zeg het en welk gevolg werd er aan gegeven ?

Welke initiatieven nam de Vlaamse Regering reeds of staan er op stapel om de intenties, vervat in het regeerakkoord, tot uitvoering te brengen ?

Welke houding zal de Vlaamse Regering aannemen naar aanleiding van het optreden van de heer Anselme ? Kan men er bij de Franse Gemeenschap op aandringen om — in het belang van het welslagen van de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap — zich aan het principe van de niet-inmenging te houden en geen officiële optredens te doen buiten het grondgebied van de eigen Gemeenschap ? Moeten wij de Franse Gemeenschap misschien tand-om-tand aanpakken ?

Welke bouwovertradingen werden vastgesteld ? Welke sancties konden daarbij worden getroffen ? Welke maatregelen werden genomen ? Lang leve Voeren ! Lang leve de Vlaamse Voerenaars !

De Voorzitter : De heer Caubergs heeft het woord.

De heer J. Caubergs (op de tribune) : Voorzitter, Minister, dames en he-

ren collega's, enkele dagen geleden is door de heer Anselme, Voorzitter van de Franse Gemeenschapsexecutieve, het Franstalig Cultuur en Sportcentrum met veel omhaal geopend. Dit is een rechtstreekse schending van de Vlaams-Waalse overeenkomst tot non-interventie en voor ons dus onaanvaardbaar.

Alles is blijkbaar begonnen na de onderhandelingen van 1988. De Franse Gemeenschap eiste reeds lang een volwaardig Cultureel en Sportcentrum voor Voeren. Uiteraard kan van de Vlaamse Gemeenschap niet verwacht worden dat zij hiervoor opdraait.

Op 28 december 1988 ondertekenen **Happart** en schepen Broers een akkoord, het akkoord van de onnozele kinderen. Daarin worden een zekere bevoegdheidsverdeling in het schepencollege, alsmede enkele te realiseren punten opgenomen. **Medeonderhandelaars** waren, aandacht graag, Jean-Luc Dehaene en Philippe Moureaux.

In dit akkoord is er nergens sprake van een Franstalig cultureel centrum. Evenmin was dit een voorwerp van gesprek tijdens de onderhandelingen. Wel voorziet de overeenkomst in de nieuwbouw van de Vlaamse muziekacademie, maar daar wachten de Voerenaars, in ontstentenis van optreden vanwege de ARGO, nog steeds op.

Intussen heeft **Happart** de volle steun gekregen van de Franse Gemeenschap, die hem dan ook een volwaardig centrum heeft bezorgd in Voeren.

Volgens de wet kan dit absoluut niet : artikel 57 bis van de Grondwet beperkt de bevoegdheden van de Vlaamse en Franse Gemeenschap tot Brussel en respectievelijk het Vlaamse en Waalse Gewest. De Franse Gemeenschap probeert dit te omzeilen via het decreet Dedecker (PRL). Dit decreet stelt onder meer dat de Franse Gemeenschap ook buiten haar grenzen de Franse cultuur en taal mag verspreiden, meer bepaald in de taalgrensgemeenten en Vlaanderen.

Het Arbitragehof heeft dit decreet evenwel vernietigd in haar arrest nr.

Caubergs

70 van 14 december 1988. Het Hof zegt formeel dat de Franse Gemeenschap geen enkel recht heeft om over de gewestgrenzen heen culturele en onderwijsactiviteiten te ontplooiën.

De financiering van het Franstalig cultureel centrum van Voeren is bijgevolg in strijd met de wet. Via een omweg werden een slordige 40 miljoen overgemaakt door subsidies aan de **VZW Action Fouronaise**, die daarmee het centrum heeft gebouwd.

Tegen deze plannen werd door schepen Broers herhaaldelijk geprotesteerd, ook bij de Vlaamse gezagsdragers en pers, maar zonder gevolg. Opvallend is dat de Vlaamse Gemeenschap niet reageerde, ook niet de Volksunie, die toen deel uitmaakte van de Belgische regering en, nu nog, van de Vlaamse Executieve.

De Volksunie zou trouwens aan het College van de Goeverneurs eens kunnen vragen wat zij eraan doen. Dit college is toch een creatie waaraan de Volksunie heeft meegewerkt. De Volksunie zetelt ook in de Bestendige Deputatie van Limburg; wat doen haar vertegenwoordigers daar?

De Voerenaars vrezden in dat verband dat er achter hun rug een stilzwijgend akkoord was en dat men niet zou reageren om de lieve vrede te bewaren. Alles wijst er op dat dit het geval is, ook al kan men zulks nooit bewijzen.

Bij de opening was het feest compleet: de heer Anselme, Voorzitter van de Franse Gemeenschapsexecutieve, komt het lintje doorknippen en vertelt doodleuk dat de Franse Gemeenschap altijd al geld heeft doorgestort naar de Waalsgezinden in Voeren, dat ze dit zullen blijven doen, dat er nog geld komt voor het bedoelde centrum en dat hun volgende actiepunt het onderwijs is dat ten volle ondersteund zal worden. Hij bedoelt hier duidelijk overgenomen door de Gemeenschap. Uit de begroting van de gemeente Voeren blijkt trouwens al dat men vanaf volgend jaar geen gemeentelijk onderwijs meer voorziet, omdat dit zal worden overgenomen door de Franse Gemeenschap.

Volgende vragen dringen zich op. Zal men de inmenging van de Franse Gemeenschap blijven tolereren? Schept men zo geen klimaat van onbehagen waardoor de tijden van tien jaar geleden zullen terugkeren? Wat zal de Vlaamse Executieve daaraan doen? Wanneer wordt er eindelijk krachtig opgetreden?

Wanneer gaat men eindelijk werk maken van de beloofde positieve discriminatie, ons beloofd door de heren Gabriels, Swalen en Van Miert in 1988? Uw beloften zijn nog niet uitgevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, in Limburg wordt gezegd: Wie zijn beloften niet vervult, ... De rest mag u er zelf aan toevoegen.

De Voorzitter: De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de opening van het cultureel centrum in Voeren door de heer Anselme heeft inderdaad weer aanleiding gegeven tot commentaar en schijnbare inmenging van de Franstaligen in Voeren. Ik zeg wel schijnbaar, omdat ze het spel altijd zeer behendig spelen en dat het niet altijd gemakkelijk is uit te maken of ze de wet nu wel of niet aan hun kant hebben.

Wat mij in dit geval interesseert, is te weten op welke basis dit cultureel centrum wordt gefinancierd. Is de Franse Gemeenschap via tusseninstellingen bevoegd om dit centrum te financieren? Kan het Rekenhof de betalingen die daarvoor moesten gebeuren, goedkeuren?

Hoe dan ook, we zijn het gewoon geraakt dat in Voeren de Franstaligen op geregelde tijdstippen ruzie zoeken, meestal is dat dan om een politiek doel op hoger vlak, zeker geen kwalitatief hoger doel, te bereiken. Maar wij moeten ook vaststellen dat deze pogingen de laatste tijd steeds minder succes hadden. Happart slaagt er minder in dan voorheen plaatselijke incidenten zwaar te laten doorwegen op nationaal vlak. In het begin van het schooljaar heeft hij nog op een schandalige wijze de Vlaamse

kleuters gegijzeld. De Vlaamse Gemeenschap heeft toen geoordeeld dat ze een eigen school moest oprichten, hoewel ik mij persoonlijk afvroeg of wij de strijd niet beter tot het einde hadden gevoerd. Er is dus een Vlaamse kleuterschool gekomen, maar wij hebben toch moeten vaststellen dat Happart zijn idee om heel het lager onderwijs over te dragen aan de Franse Gemeenschap heeft moeten laten varen. Door herhaaldelijk de lokale gemeenschap te provoceren om nationale doelstellingen te bereiken wordt de verdeeldheid aangewakkerd en de pacificatie verhindert. De Franstaligen zijn wel voor pacificatie, maar dan niet in Voeren. Daar wordt een mooie gemeenschap verdeeld gehouden.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ondanks de vele spanningen in Voeren zijn heel wat inspanningen gedaan voor de lokale gemeenschap. Ik verwijs naar de uitbouw van het provinciaal onderwijs, van het lager onderwijs dat een grote aangroei heeft gekend. Waren de normen intussen niet gewijzigd, dan had men dit jaar zelfs twee extra leerkrachten moeten aanwerven. Ik verwijs ook naar de oprichting van een muziekschool, van een VVV. Toch wil ik deze gelegenheid niet laten voorbijgaan om aan te dringen op een actief sociaal huisvestingsbeleid, op een tewerkstellingsbeleid, op de aanleg en uitbreiding van een KMO-zone en de verdere uitbouw van de muziekschool.

Ik dring er dan ook op aan dat de Voorzitter van de Vlaamse Raad samen met de Bestendige Deputatie erop toeziet dat de wetgeving wordt toegepast en dat subsidies voor organisaties in Voeren gelijk worden verdeeld. Het gaat immers niet op dat verenigingen in het Franstalige cultureel centrum financiële middelen worden toebedeeld terwijl onze eigen Vlaamse instellingen dit niet kunnen genieten. (*Applaus bij de VU en CVP*)

De Voorzitter: De Minister heeft het woord.

Minister L. Van den Brande (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter,

Van den Brande

dames en heren, de Vlaamse Regering heeft zich steeds ten eerste verzet tegen elk eenzijdig initiatief van de Franse Gemeenschap ten gunste van Franstaligen in Vlaanderen met het oog op een wijziging van het statuut van de gemeenten met bijzonder taalstatuut.

Dit is geen algemene stelling. Ik kan deze rustig staven. Zo heeft in december jongstleden de vorige Vlaamse Regering bij het Overlegcomité Regering-Executieve een **belangenconflictenberoep** ingediend tegen het voornemen van de Franse Gemeenschapsexecutieve om de gemeenteschool van Voeren over te nemen. Toen ontkende de Franse Gemeenschap dat er enig ontwerp van beslissing was in verband met het ingestelde beroep.

Ik moet vaststellen dat dergelijke belangenconflictenprocedures in het verleden uiteindelijk niet zo veel resultaat hebben opgeleverd. De overheid wiens beslissing wordt aangevallen, beschikt immers over een veto-recht en kan zich verzetten tegen bepaalde beslissingen. Hetzelfde geldt voor eventuele belangenconflictenberoepen die de Vlaamse Raad tegen bepalingen in ontwerp-decreten van de Franse Gemeenschap die voorzien in een subsidiëring van de betrokken V.Z.W., zou instellen.

De Vlaamse Regering dient tegen het optreden van de Franse Gemeenschap uiteraard alle legale actiemiddelen in te zetten die enig uitzicht op succes bieden.

Mijn voorganger heeft naar aanleiding van een mogelijke onrechtstreekse subsidiëring van de Franstalige gemeenteschool van Voeren door de Franse Gemeenschap de administratie gevraagd advies uit te brengen over de actiemogelijkheden die de Vlaamse overheid ter beschikking staan. Deze laatste kwam hierbij tot het besluit dat, aangezien het hier gaat om een feitelijk optreden dat nergens gesteund is op een wettelijke norm, dit niet kon worden aangevochten voor een rechtscollage. Ik meen derhalve op grond van wat uit

de nota van de administratie is gebleken, dat wij ons uitdrukkelijk moeten richten op de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap tijdens dewelke ik de volgende standpunten over het bovengenoemde thema zal herhalen.

Ten eerste, de Gemeenschappen en Gewesten moeten het principe van de niet-inmenging in elkaars bevoegdheden op elkaars territorium aanvaarden. Dit werd ook opgenomen in het tienpuntenprogramma van de Vlaamse Executieve voor de Staatshervorming.

Grensbetwistingen moeten in onderling overleg worden uitgeklaard. De verhouding tussen de verschillende gebieden moet steunen op — zoals de heer Moors het heeft aangeduid — een normale constructieve en ordentelijke samenwerking en op een fundamenteel wederzijds respect.

Ik ben mij ervan bewust dat wat uitdrukkelijk in het tienpuntenprogramma is opgenomen over het territoriaaliteitsbeginsel, geen eenvoudige zaak is om op het terrein waar te maken. Ook tijdens de vorige legislatuur werd reeds gepoogd te komen tot een globaal samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap. Uiteindelijk is men precies vastgelopen op de regel van de niet-inmenging.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, wij moeten derhalve op onze rechten blijven staan en zorgen voor — ik hoop dat tijdens de dialoog een oplossing kan worden gevonden — goede, normale en nette afspraken met de Franse Gemeenschap.

Nochtans wil ik hier uitdrukkelijk stellen dat de Franstaligen goed moeten beseffen dat zij niet op de ingeslagen weg verder kunnen gaan. Er kan geen sprake van zijn dat de Franse Gemeenschap rechtstreeks of onrechtstreeks onderwijs zou inrichten of subsidiëren in het Nederlands taalgebied.

Tevens wil ik aangeven welke de stappen zijn die nu reeds tijdens de laatste weken zijn gezet betreffende de zogenaamde positieve discriminatie en dit in de diverse beleidssectoren.

Tijdens de vorige legislatuur heeft mijn voorganger een uitgebreid overzicht gegeven van de genomen en van de op dat ogenblik in het vooruitzicht gestelde initiatieven ter verdediging van het Vlaams karakter van Voeren ; collega Moors heeft er zoëven een aantal aangehaald. Ik kan u alleen maar zeggen dat wij dit werk wensen verder te zetten.

Collega Weckx heeft inzake het cultuurbeleid reeds overleg gepleegd met de administratie en met de provincie Limburg. Collega Kelchtermans heeft het beroep van de gemeente Voeren tegen de bouw van een hotel in 's Gravenvoeren verworpen, zodat de werken voor dit nieuw hotel — een investering van 20 miljoen — kunnen starten.

Elk van de leden van de Vlaamse Regering zal, op zijn domein — en ik zal dit alles coördineren — en in een samenhangende actie, alle mogelijke initiatieven nemen ter ondersteuning, die onze Gemeenschap ter zake kan en moet geven.

Tenslotte kom ik tot de aspecten ruimtelijke ordening van het sport- en cultuurcentrum te **Sint-Martens-Voeren**. In dat verband wens ik enkele elementen op een rijtje te zetten :

De bouwvergunning werd door de gemeente goedgekeurd op 14 april 1990 ; de administratie Ruimtelijke Ordening stelde op 17 februari 1992 bij proces-verbaal een reliëfwijziging vast van het bouwterrein (verwijdering van de bestaande bermen), die niet conform de bouwvergunning was ; de gemachtigde ambtenaar heeft de gemeente een financiële transactie ten belope van de meerwaarde voorgesteld ; andere mogelijkheden waren herstel in natura of aanpassing van de werken. Hierover werd in de schoot van het college van burgemeester en schepenen geen consensus bereikt. De zaak is nu hangende voor de gemeenteraad ; de bevoegde Gemeenschapsminister is niet gerechtigd zich in de plaats te stellen van de gemachtigde ambtenaar.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik meen op deze wijze te hebben aange-

Van den Brande

duid welke onze beleidslijn is die het verlengstuk uitmaakt van hetgeen in de vorige regeerperiode gebeurde. Wij zullen, waar mogelijk, op een actieve manier de initiatieven ondersteunen. Dit is immers een onderdeel van het regeerakkoord.

Vervolgens zullen wij alle legale middelen inzetten wanneer bepaalde schendingen zouden worden vastgesteld. Ik geloof echter dat de Franstalige Gemeenschap duidelijk moet weten dat, om de dialoog globaal te doen slagen, het absoluut noodzakelijk is het principe van de niet-inmenging in elkaars grondgebied geëerbiedigd en uitgevoerd moet worden. Het mag niet verhinderen dat, zoals voor andere gemeenschappen en regio's in Europa, wij in ordentelijke afspraak met de Franstalige Gemeenschap ook deze afspraak met de Franstalige Gemeenschap maken.

De Voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de Minister, u zegt dat u het probleem zal aankaarten op de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap en dit in een brede zin, namelijk vanuit het principe van niet-inmenging in mekaar's bevoegdheden en territorium. Betekent zulks concreet dat het voortbestaan van het cultureel centrum zal afhangen van de dialoog ? Met andere woorden, zal u al dan niet de dialoog opblazen indien de Franse Gemeenschap duidelijk maakt dat zij zich niet wil terugtrekken ?

De Voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Ik dank de Voorzitter van de Vlaamse Regering voor de uitleg die hij verschaft. Toch wens ik nog te wijzen op een aantal aspecten van deze zaak.

Daarnet sprak ik reeds over de positieve discriminatie die voldoende duidelijk was — wat het Vlaams Blok er ook moge van zeggen — en ik voegde eraan toe dat enkel de coördinatie wat moest worden gewijzigd.

Wat mij eigenlijk het meest blijft

dwarszitten is dat zowel in het verleden als nu duidelijk blijkt dat de gelden steeds van de Franse Gemeenschap komen. Inderdaad, zowel in hun verslag als in andere stukken komen hun initiatieven duidelijk tot uiting. Nu stellen wij vast dat de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap een machtig wapen is waarmee wij dreigen. Ik kan enkel concluderen dat er inderdaad een kleine overtreding is gebeurd die trouwens voor de gemeenteraad is aanhangig gemaakt en waarvan men zich moet afvragen wat ermee zal gebeuren !

Het loont de moeite om te gaan kijken wat van die mooie hoeve is geworden, zij het dan om culturele, sportieve of politieke doeleinden.

Ik had ook gevraagd dat de taalwetgeving ter zake zou worden toegepast. Toch begint alles reeds met een treiterend eentalig uithangbord. In heel Voeren trouwens kan men niet één tweetalige straatnaam terugvinden, zoals nochtans door de statuten werd bepaald.

Verder verwijs ik naar de cijfers van de begroting en naar de opmerkingen die in de verslagen duidelijk worden weergegeven. Ik vraag mij af, of wij in de toekomst alweer voor zo 'n hoge muur zullen staan indien dezelfde technieken worden toegepast voor andere initiatieven. Dat zou ik werkelijk betreuren. Tenslotte — en ik richt mij in het bijzonder tot het Vlaams Blok — herinner ik aan de talloze tussenkomsten in het verleden om na te gaan of de wetgeving ter zake werd toegepast.

De Voorzitter : De heer Caubergs heeft het woord.

De heer J. Caubergs : Mijnheer de Voorzitter, ik wens nog even dieper in te gaan op de verklaring van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. De Minister herhaalt de oude standpunten waaruit wij kunnen opmaken dat de Vlaamse Executieve niet bij machte blijkt om aan de bestaande toestand ook maar iets te veranderen.

Over het standpunt van onze vrienden uit de Volksunie kan ik het volgende mededelen. In de Vlaamse

Executieve is er toch een Vlaamse Minister van de Volksunie. Hij is een Limburger en woont vlak bij Voeren. Deze Minister van de Volksunie en ikzelf hebben ooit in Voeren samen in de gevangenis gezeten. Waar blijft deze man ? Hij kent de problemen. Hij had hier moeten zijn om het woord te voeren, maar hij laat de toestand in Voeren zoals hij is, als hij maar Minister kan blijven.

De Voorzitter : Minister Van den Brande heeft het woord.

Minister L. Van den Brande : Mijnheer de Voorzitter, wij hebben duidelijk een standpunt uit de vorige periode weergegeven. Elke legale actie die tot succes kan leiden zal onverkort worden uitgevoerd.

Het is een kwestie van fundamentele afspraken tussen de twee grote Gemeenschappen. Daarom heb ik verwezen naar de dialoog tussen de gemeenschappen.

Alle concrete initiatieven die werden genomen zullen waar het kan worden doorgezet. Dit geeft volgens mij zeer duidelijk onze bezorgdheid en betrokkenheid bij het probleem aan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Appeltans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het opnemen van de jaareindepremie en van de bedrijfsvoorheffing 1991 in het aan te geven bedrag voor de belastingaangifte van het aanslagjaar 1992

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Appeltans tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het opnemen van de jaareindepremie en van de bedrijfsvoorheffing 1991 in het aan te geven bedrag voor de belastingaangifte van het aanslagjaar 1992.

Minister de Batselier antwoordt na-

Voorzitter

mens de heer Van den Bossche die afwezig is wegens ziekte.

De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik dank de Minister omdat ik de gelegenheid krijg mijn interpellatie te brengen, want deze interpellatie wacht reeds een tijd op antwoord. Ze kadert trouwens in het geheel van de optie of de houding die de Vlaamse Executieve heeft aangenomen inzake de eindejaarspremie die de laatste jaren aan de leerkrachten werd uitbetaald.

Ik verwijs naar de jongste Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve waar wij bij de uitgangspunten van het hoofdstuk onderwijs lezen :

Onderwijs en vorming leveren een bijdrage tot de waardenopvoeding en het democratisch burgerschap van onze jongeren, einde citaat. Het bijbrengen van deze waardenopvoeding en dat democratisch burgerschap aan de jongeren blijkt dus een taak te zijn die de Vlaamse Gemeenschap opdraagt aan het onderwijzend personeel. In dit kader willen wij de problematiek behandelen die zich gesteld heeft bij het al dan niet uitbetalen van de eindejaarspremie onder de vorm van maaltijdcheques is gerezen.

In 1991 werd deze premie in geld uitbetaald zoals trouwens in 1989 en vroeger. Alleen in 1990 heeft het Vlaamse Ministerie van Onderwijs maaltijdcheques uitgekeerd. De Waalse Gemeenschap heeft zowel in 1990 als in 1991 gebruik gemaakt van het systeem van maaltijdcheques. Maaltijdcheques — dat weten we — ontsnappen aan de bedrijfsvoorheffing en zijn dus goedkoper, voordeliger voor de werkgever en eventueel voordeliger voor de werknemer.

In 1991 is er dus een verschillende afhandeling bij het uitbetalen van de eindejaarspremie aan leerkrachten en ander personeel van de Vlaamse Gemeenschap en de Waalse Gemeenschap. Wat ik zou willen weten is het volgende :

Het blijkt dat het Ministerie van Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap de bedrijfsvoorheffing die op het bedrag van de eindejaarspremie werd ingehouden, niet doorstort in de nationale schatkist. Dit zou een drukingsmiddel zijn op de Waalse Gemeenschap. Anderzijds zou het Vlaamse Ministerie van Onderwijs wel degelijk de bedoeling hebben van op de loonfiche 1991 — voor de belastingaangifte aanslagjaar 1992 — het bedrag van de jaareindepremie en de bedrijfsvoorheffing mee op te nemen in het aan te geven bedrag.

Vraag is nu of deze informatie correct is ? Hebben wij hier dan niet te maken met een onrechtvaardigheid in het kwadraat ? Hoe kan dat nu ? Zolang het Ministerie van Onderwijs de bedrijfsvoorheffing zelf niet heeft doorgestort kan ze het bedrag van de jaareindepremie, noch de voorheffing aangeven als te belasten. Dit zou later wel kunnen als achterstallige inkomsten, eens die bedrijfsvoorheffing doorgestort is.

Het tweede element is voor mij zeker even belangrijk. We stellen vast dat er een verschil is in de uitbetaling van de jaareindepremie tussen de Vlaamse en de Waalse Gemeenschap. In principe heb ik hier geen moeite mee indien dit niet ten nadele uitvalt van een van de partners. De Vlaamse leerkrachten, de werknemers van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs, wensen geen belasting — rijksbelasting en gemeentelijke belasting — te betalen op een jaareindepremie waarop de Waalse leerkrachten geen belasting betalen. Een federaal land zoals België valt uit elkaar indien de bijdrage voor de centrale geldpot niet in evenredigheid gebeurt. Er stelt zich dus een probleem van ongelijke behandeling. Vindt de Minister het geoorloofd dat de Vlaamse onderwijskrachten meer moeten afdragen aan de schatkist dan hun collega's aan de andere kant van de taalgrens ?

Is dat geen aanzet om te pleiten voor een volledig aparte fiscaliteit voor de verschillende gemeenschappen ? Kan u niet bij benadering zeggen hoeveel miljoen hiervoor wordt neergeteld of hoeveel de Waalse Gemeenschap bespaart ?

Ook ik ben van mening dat onderwijs een bijdrage moet leveren tot de waardenopvoedingen en het democratisch burgerschap, mijnheer de Minister, maar dan geldt dit toch voor alle burgers in dit land.

Om te besluiten herhaal ik nog even de vragen die me tot deze interpellatie hebben gebracht :

Ten eerste, is de informatie zoals aangegeven correct ?

Ten tweede, gaat de Minister akkoord met een ongelijke behandeling van Vlaamse en Waalse onderwijskrachten ?

Ten derde, welke oplossingen kan de Minister in het vooruitzicht stellen en welke strategie zal hierbij door de Vlaamse Executieve worden gevolgd ?

De Voorzitter : De heer L. Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, misschien is het goed dat ik ter gelegenheid van deze interpellatie er even aan herinner dat ik sedert einde 1990, de periode van de eerste uitbetaling van de jaareindepremie door middel van maaltijdcheques, op zoek ben naar meer duidelijkheid met betrekking tot de fiscale aspecten van deze operatie.

Inderdaad, op 17 januari 1991 heb ik aan de vorige Minister van Onderwijs een schriftelijke vraag gesteld waarin ik hem vroeg of de theorie van het verdoken loon al dan niet door de administratie kon worden ingeroepen. Dit kon omwille van het feit dat de maaltijdcheques gewoon in de plaats kwamen van de eindejaarstoeelage, uitbetaald in geld. Mijn schriftelijke vraag is tot op heden onbeantwoord.

Ik had een tweede vraag in verband met de fiscale benadeling die de leerkrachten konden ondervinden door dit systeem. Ik heb destijds berekend dat het voor een aantal leerkrachten een fiscale inlevering kon betekenen van 13.000 frank. Ook deze vraag is tot op heden onbeantwoord in de Vlaamse Raad.

L. Peeters

Ik heb dezelfde vraag gesteld aan de nationale Staatssecretaris voor Financiën en deze liet in zijn antwoord over het geheel niet zoveel twijfel bestaan, echter niet in het belang van de leerkracht, maar wel in het belang van de overheid. Ik citeer het antwoord van de Staatssecretaris : Voor alle duidelijkheid wens ik te preciseren dat de beslissing, genomen door de Gemeenschappen, om gebruik te maken van de maaltijdcheques, geenszins de betrokkenheid van het departement Financiën inhoudt. Wanneer ter attentie van bepaalde personeelsleden van de Gemeenschappen sprake is van benadeling, dan is dit een inherent gevolg van de door de Gemeenschappen genomen beslissing, die met kennis van een sindsdien ongewijzigde fiscale reglementering werd genomen. Einde citaat. Dit was dus een zeer duidelijk antwoord : men zal vanuit de nationale overheid geenszins tussenkomen indien leerkrachten van de Vlaamse Gemeenschap fiscaal nadeel hadden ondervonden. Maar, ik herhaal dat ik in de Vlaamse Raad nooit een duidelijk antwoord heb gekregen, hoewel het probleem wel degelijk werd onderkend.

Het probleem kent nog een bijkomend aspect. Onder druk van het onderwijzend personeel, op basis van een motie in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van een resolutie van de Vlaamse Raad, werd de premie opnieuw in geld uitbetaald. Tegelijk werd een nieuwe, zeer dubieuze toestand geschapen. Hoewel op bedoelde toelage de wettelijk verschuldigde bedrijfsvoorheffing werd ingehouden, werd deze niet doorgestort aan de nationale schatkist, dit als compensatie voor de houding aangenomen door de Franstalige Gemeenschap. Een aantal leerkrachten hebben ter zake navraag gedaan en hebben mij signaleerd dat op de loonfiche voor 1991 wel degelijk de bedrijfsvoorheffing zal worden vermeld.

Persoonlijk wil ik een aantal kanttekeningen plaatsen betreffende de administratieve en juridische aspecten van de fiscaliteit. Ten eerste kan men

stellen dat de Vlaamse Gemeenschap schuldenaar is van de **bedrijfsvoorheffing**. Ten tweede, ondanks de verplichte inhouding van de **bedrijfsvoorheffing**, blijft de genietende van het inkomen — in dit geval de jaareindepremie — de werkelijke belastingplichtige. Daarover is men zeer duidelijk. Ten derde, de rechtspraak heeft geconcludeerd dat de genietende de belasting verschuldigd blijft zolang de ingehouden bedrijfsvoorheffing niet effectief is gestort in de schatkist. Ik kan ter zake verwijzen naar de wetgeving en naar een aantal uitspraken in de rechtspraak. Ten vierde, de administratie van Financiën steunt zich op deze rechtspraak en houdt bij de regularisatie van de fiscale toestand van de genietende in principe geen rekening met een ingehouden, maar niet aan de schatkist doorgestorte bedrijfsvoorheffing. Dit impliceert dus inderdaad dat de betrokkene belastingplichtig blijft. Dit heeft of dit kan enorme consequenties voor de leerkrachten hebben. Ik heb opnieuw een berekening gemaakt op basis van een modaal inkomen. Voor de betrokken leerkracht kan dit een verschil betekenen van 20.915 frank aan belastingen. Het kan zelfs nog erger worden omdat de betrokkene in een hogere schijf kan terechtkomen wat hij nooit zal kunnen recupereren. Hij kan inderdaad belast worden aan 50 ten honderd in de plaats van de vorige schijf van 45 ten honderd. Het kan nog erger worden indien men dit voor de betrokkene als een achterstal zal beschouwen. Men heeft dan immers geen zekerheid meer over het belastingsregime van de betrokkene zelf en van de aanslagvoet die op zijn inkomen zal worden toegepast.

Ik wens aan de Minister te vragen of hij mij een antwoord zou willen geven op de vragen die ik begin 1991 heb gesteld teneinde hier duidelijkheid te krijgen. Ik vraag ook dat men zich in elk geval met de Minister van Financiën in verbinding zou stellen om te vragen of de officiële interpretatie, met name ingehouden doch niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing wordt beschouwd als zijnde niet ingehouden, gehandhaafd blijft ?

Ik vraag ook dat men zeer dringend

ten overstaan van de Minister van Financiën initiatieven zou nemen teneinde meer duidelijkheid te krijgen zodat dit potentiële nadeel voor de betrokkenen kan worden vermeden of weggewerkt. Als individueel lid van deze Raad heb ik reeds initiatieven genomen.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in aansluiting op de uiteenzetting van collega Peeters wens ik slechts één vraag aan de Minister te stellen. Collega Peeters heeft verwezen naar de resolutie die in het nationale Parlement werd goedgekeurd. Hij heeft ook terecht gewezen op de inspanningen die in deze Raad zijn gebeurd om de maaltijdcheque af te schaffen.

Ik heb thans vernomen, mijnheer de Minister, dat niettegenstaande dit alles een aantal parastatalen, onder meer de OVAM toch nog **maaltijdcheques** zouden uitkeren. Ik vraag u dus of dit bericht juist is en zo ja met welke motivatie ? Is dit **conform** de loonwet van 1965 ? Immers, dit vormde de essentie van de moties die wij zowel in de Kamer als in de Vlaamse Raad hebben goedgekeurd.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, bij Besluit van de Vlaamse Executieve van 5 december 1990 werd de toekenning van de jaareinde-toelage aan de personeelsleden uit de onderwijssector opgeschort. Eveneens bij Besluit van de Vlaamse Executieve van 5 december 1990, werd de jaareindetoelage vervangen door een systeem van maaltijdcheques. Het bedrag aan maaltijdcheques werd **berkend** alsof het om het netto-bedrag van een jaareindetoelage ging. Het bedrag van de maaltijdcheques werd niet vermeld op de fiscale fiche 281.10. Voor het bepalen van dit netto-bedrag, werden op vraag van de vakbonden correcties ingebouwd, die mogelijke fiscale nadelen

De Batselier

voor de personeelsleden zoveel als mogelijk zouden ondervangen. **Maaltijdcheques** werden dus aan Nederlandstalige kant toegekend zoals aan franstalige kant, en in beide gevallen niet op de fiscale fiche van de personeelsleden vermeld.

De Vlaamse Executieve is dan op haar Besluit van 5 december 1990 teruggekomen, en heeft de **maaltijdcheques** opnieuw vervangen door het uitbetalen van de eindejaarstoelage zoals dit vóór 1990 van toepassing was. Er werd toen uitdrukkelijk overeengekomen om de belastbare bedragen en de bedrijfsvoorheffing in hoofde van de personeelsleden op de fiche 281.10 te vermelden.

Met betrekking tot de eerste vraag van interpellant moet mijn collega Van den Bossche, in wiens naam ik het antwoord voorlees, erop wijzen dat zijn informatie niet correct is.

De netto-eindejaarstoelage — die overeenkomt met het bedrag aan maaltijdcheques — werd berekend met inhouding van de bedrijfsvoorheffing. Alleen werd de ingehouden bedrijfsvoorheffing tot nader order niet doorgestort. Dit zal het voorwerp uitmaken van overleg tussen de Vlaamse Executieve en de nationale overheid. Het vermelden van uitbetaalde bedragen op de fiscale fiche 281.10 hangt niet af van het al dan niet storten van de bedrijfsvoorheffing, maar wel van het moment van uitbetaling van de bedragen aan de betrokkenen. Het storten van de bedrijfsvoorheffing mag immers op een later tijdstip gebeuren. Bij niet storting echter is de werkgever fout en mogen de personeelsleden daarvan geen hinder of nadeel ondervinden.

Wat de tweede vraag betreft, wil ik zeer duidelijk het volgende zeggen. Als de Vlaamse Executieve de bedrijfsvoorheffing op de eindejaarstoelage van 1991 tot heden niet heeft doorgestort, weerspiegelt dit alleen maar de zorg om onze eindejaarstoelage op een gelijkwaardige manier te behandelen als de maaltijdcheques bij de franstaligen. De fictieve berekening van bedrijfsvoorheffing die wordt toegepast om het bedrag aan

maaltijdcheques te bepalen, wordt door de Waalse regering ook niet in de nationale schatkist gestort. Mede op aandringen van de vakbonden en van het personeel heeft onderzoek uitgewezen dat het fiscaliseren correcter en veelal voordeliger is voor de betrokkenen.

Wat tenslotte de derde vraag aangaat, verwijs ik naar wat de Eerste Minister in dat verband tijdens het investituurdebat in de Kamer op 11 maart heeft verklaard. Ik herhaal zijn woorden : Voor de maaltijdcheques houdt de Regering het bij de regeling die werd afgesproken in het Overlegcomité. In afwachting van een alternatief — voor de huidige regeling — wordt het status quo tussen gewesten en gemeenschappen behouden. Einde citaat.

Deze toekomstige regeling zal in de komende maanden verder worden uitgewerkt in samenwerking met Gewesten en Gemeenschappen. Het lijkt mij op dit ogenblik niet opportuun vooruit te lopen op dit overleg en de oplossingen die hieruit moeten resulteren.

Aan de collega's die zich bij deze interpellatie hebben aangesloten, zeg ik dat ik de door hen gestelde vragen aan collega Van den Bossche zal overmaken. Ik zal ook aandringen snel op uw parlementaire vragen te antwoorden. Tevens zal ik vragen zich met de minister van Financiën in verbinding te stellen.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, aan Minister De Batselier wil ik nog een specifieke vraag stellen. Uit het antwoord van Minister Van den Bossche blijkt dat het probleem in verband met het ingehouden, maar niet doorgestorte bedrag, later zal worden behandeld op het Overlegcomité of ter gelegenheid van onderhandelingen van de nationale Regering en de andere Gemeenschap.

Mijnheer de Minister, wordt bij het opmaken van de begroting van de Vlaamse Regering met dit feit rekening gehouden ? Wordt dit principe

als verworven beschouwd ; met andere woorden wordt met dit bedrag rekening gehouden of houdt men rekening met de onwettige situatie waarbij vroeg of laat toch de doorstorting zal moeten gebeuren ?

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, bij het opstellen van de vroegere begrotingen werd met dit bedrag effectief rekening gehouden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de resultaten van de Interparlementaire Beneluxraad over de Maas en de Schelde

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de vervuiling van de Maas

Interpellatie van de heer H. Brouns tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de betrokkenheid van de gemeenten gelegen aan Maas en Schelde bij de uitwerking van de Waterverdragen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Caudron tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de resultaten van de Interparlementaire Beneluxraad over de Maas en de Schelde, van de heer Didden tot Minister De Batselier over de vervuiling van de Maas en van de heer Brouns tot Minister De Batselier over de betrokkenheid van de gemeenten gelegen aan Maas en Schelde.

Voorzitter

de bij de uitwerking van de Waterverdragen.

De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Eerste Minister, dames en heren collega's, na een gezamenlijk onderzoek langsheen de Maas, zijn de Belgische en de Nederlandse afdeling van Greenpeace International er naar eigen zeggen in geslaagd alvast één van de vervuilers van de Maas te ontmaskeren. Het betreft het chemisch bedrijf Sopar te Marche-les-Dames. De bevoegde Waalse administratie bleek niet eens te weten dat Sopar langsheen de Maas een vestiging heeft. Op 6 maart vroeg Greenpeace of het bedrijf, dat steenkoolteer verwerkt, een lozingsvergunning kon voorleggen. Dat scheen niet te kunnen. De Waalse administratie kende eerst Sopar niet. Later deelde men mee dat men het bedrijf ontdekt had en dat men vlug een aanvraag tot het bekomen van een lozingsvergunning had doorgefaxt ! Sopar zou nooit een lozingsvergunning hebben aangevraagd. De Waalse administratie roept de ingewikkelde milieu-reglementering als verzachtende omstandigheid in. Het afvalwater van Sopar bevat volgens Greenpeace grote hoeveelheden pyridine, aniline, methylpyridines en demethylpyridines.

Wegens de aanwezigheid van aniline en pyridine moest de Nederlandse drinkwaterwinning aan de Biesbosch begin dit jaar herhaaldelijk de inname van Maaswater stoppen. Nederland liet verbolgen weten de hoge kosten van de stopzetting, van de verhoogde waakzaamheid en van de laboratoriumanalyses op België te verhalen. Tevens gingen er stemmen op de Waalse milieubeweging te financieren zodat deze de Waalse overheid onder toenemende druk zou kunnen zetten. De ontmaskering van Sopar door Greenpeace is een lelijke streep door de rekening van de Waalse Minister voor Leefmilieu Guy Lutgen. Volgens de Minister gebruikt geen enkel bedrijf in het Maasbekken aniline en pyridine tegelijk ! Hij schreef de Maasvervuiling toe

aan misdadig opzet of aan de uitlozing van illegaal Nederlands chemisch afval op Waalse storten.

De Nederlandse Stichting Reinwater deelde op 12 maart mee dat het de Luikse onderneming Union de Cuivre et Alliage (UCA) in februari betrapte op de lozing van afvalwater met een zeer hoog kopergehalte. Het kan volgens Reinwater niet anders dan dat het bedrijf de lozingsnormen heeft overschreden. Die norm zou 6 milligram per liter zijn terwijl het afvalwater van UCA 60 mg. per liter bevatte of tien maal te veel ! Minister Lutgen, die eerder de Waalse bedrijven in bescherming neemt in de plaats van het milieu, gaf Reinwater geen toestemming de lozingsvergunning van UCA in te kijken. Openbaarheid van bestuur heet dat ! Het laat zich aanzien dat de milieubeweging van Nederland en België voortaan meer klandestiene controles zal uitoefenen op bedrijfslozingen in Maas en Schelde. Lutgen beweert zelfs dat Sopar wel de nodige vergunningen heeft en Sopar ontkent de pyridinelozingen.

Op 13 maart is de Interparlementaire Beneluxraad over de Maas en de Schelde bijeen geweest en op 18 maart werd in Helsinki het verdrag ondertekend over de grensoverschrijdende watervervuiling. In dat verdrag is de oprichting voorzien van comités van oeverstaten teneinde de sanering van deze rivieren te begeleiden.

Wanneer is de oprichting voorzien van deze comités voor Maas en Schelde ?

Nog voor de Interparlementaire Beneluxraad over Maas en Schelde van 13 maart zouden de Ministers De Batselier en Kelchtermans hun Waalse collega Lutgen ontmoeten.

Ik zou u ter zake vier vragen willen stellen. Ten eerste, wat is het resultaat van deze ontmoeting ? Ten tweede, welke maatregelen zal Minister Lutgen nemen om een einde te stellen aan de grensoverschrijdende vervuiling van Vlaanderen en Nederland vanuit Wallonië, zoals bijvoorbeeld de Dender ? Ten derde, zal de nodige meetapparatuur aange-

bracht worden om de toekomstige vervuilingen tijdig op te sporen en te beteugelen ? Ten vierde, welke zijn de resultaten van de Interparlementaire Beneluxraad over de Maas en de Schelde ? (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik begin mijn uiteenzetting met een positieve vaststelling om vervolgens in te gaan op een onderwerp dat blijkbaar bij veel leden van de Raad belangstelling heeft gewekt. Positief is dat voor het eerst in vele jaren het Benelux-overleg blijkbaar tot concrete resultaten heeft geleid. Dit kunnen wij in elk geval afleiden uit de verklaringen die de Ministers op 14 en 15 maart jongstleden hebben afgelegd naar aanleiding van de bijeenkomst in Brussel. Positief is ook dat de huidige Vlaamse Regering, met de minister van Leefmilieu op kop, de inspanningen op het gebied van waterzuivering van de vorige Regering blijkt verder te zetten. Ik wijs er ook op dat een goede waterhuishouding vooral voor de oppervlaktewateren enorm belangrijk is, omdat zij worden gebruikt voor waterwinning en veelvuldige recreatie en omdat ook het economisch aspect voor land- en tuinbouw aanwezig is. Dat geldt voor alle oppervlaktewateren en niet alleen voor die van de Maas.

Het probleem van het Maaswater krijgt vooral internationale aandacht, omdat wij daarbij te doen hebben met een rivier waarover contracten en overeenkomsten bestaan die het gevolg zijn van de splitsing in provincies in 1839 en die betrekking hebben op het leveren van het nodige water aan Nederland, waar het Maaswater wordt gebruikt voor de drinkwatervoorziening in de Randstad Holland via het waterwinningsgebied Biesbos. Het gaat echter niet alleen over Maaswater ten gerieve van de Randstad, maar ook over Maaswater ten gerieve van Antwerpen en omgeving, via het Albertkanaal. Bovendien is de Maas aan Vlaamse zijde belangrijk voor recreatie en land- en tuinbouw.

Didden

Het is mij opgevallen dat de hele discussie naar aanleiding van de Sopar-geschiedenis, waarnaar collega Caudron heeft verwezen, internationaal zeer veel aandacht heeft gekregen. De Waalse Ministers hebben zich trachten te verschonen voor zaken die eigenlijk moeilijk verschoonbaar zijn. Ook de Nederlandse Minister, Mevrouw Maij-Weggen, kreeg en schonk veel aandacht. Opvallend is de grote discretie die de Vlaamse Ministers aan de dag hebben gelegd. Ik heb de indruk dat die voor één keer overdreven was.

Ik dank de Minister voor het toezenden van alle documenten en informatie over het uitbouwen van de controle en van een meetnet. Daaruit kan ik afleiden dat er op dit gebied inderdaad inspanningen worden geleverd. Wij vernemen dat Wallonië allerhande beloftes doet tegen september van dit jaar. Wij weten dat in Nederland reeds lang een uitvoerige controle wordt uitgeoefend. Dit is waarschijnlijk ook de reden waarom zij zo kort op de bal konden spelen. In Vlaanderen zijn twee meetpunten op de Maas aanwezig. In het hele Vlaamse lands-gedeelte bestaan er ongeveer 1.000 meetpunten waar men ongeveer acht maal per jaar monsters neemt.

Er gebeuren nog altijd aparte controles en er worden nog steeds monsters genomen op het Albertkanaal voor de Antwerpse waterwerken en waterwinningen.

Wij hebben evenwel niet voldoende zicht op de meetpunten en controles op de plaatsen waar potentieel lozingen aanwezig zijn in de rivieren, meer bepaald in de Maas. Er zijn immers in Vlaanderen meer dan twee lozingsplaatsen in de Maas. Wat zal het beleid ter zake in de toekomst voorzien ?

Naar aanleiding van de Beneluxovereenkomst kwamen de waterverdragen de jongste tijd geregeld ter sprake in de pers. De Nederlanders zijn zinnens concreet werk te maken van de uitdieping van de Schelde. Ze willen erover praten, maar het is nog niet duidelijk binnen welk tijdsbestek

dit moet worden gerealiseerd. Bovendien vragen zij garanties inzake de 60 kubieke meter Maaswater per seconde, maar het is niet duidelijk in welke mate Wallonië zich aan een timing wenst te verbinden.

Minister de Batselier zou verklaard hebben dat er 100 à 150 miljard nodig zou zijn alleen voor het zuiver houden van het Scheldebekken. Ik ben daarover verbaasd, want er was bij mijn weten 50 miljard frank vooropgesteld voor de investeringen gedurende de eerstvolgende vijf jaar. Wanneer men nu spreekt over 100 tot 150 miljard, dan is dit een verdubbeling tot een verdrievoudiging van het oorspronkelijk bedrag. Het is best mogelijk dat de pers sommige zaken fout overneemt, maar ik had daarover graag enige duidelijkheid.

De heer Brouns zal het hebben over de relatie tussen de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschap en het oprichten van de Maascommissie. Ik zal daar niet dieper op ingaan en verwijs in dit verband naar mijn schriftelijke vragen.

Zoals ieder welmenend burger zijn wij bezorgd voor de zuiverheid van het water in het Vlaamse land. Ik hoop dat men, wanneer men het over de Maas heeft, niet alleen aan Wallonië en Nederland denkt, maar specifiek aan Vlaanderen. De Maas is immers ook een Vlaamse rivier. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Brouns heeft het woord.

De heer H. Brouns (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, een tijdje geleden werd de publieke opinie in België en Nederland opgeschrikt door alarmerende berichten over de vervuiling van de Maas die vooral op Nederlandse bodem werd vastgesteld. Volgens de Nederlandse onderzoekers zou de Waalse industrie daarvoor verantwoordelijk zijn en ging vorig jaar bij het Nederlandse waterwinbedrijf in de Biesbosch liefst 33 keer de alarmbel in verband met de kwaliteit van het Maaswater. Plots hadden al deze informatiebronnen het over de gevolgen van deze verontreiniging voor

Nederland. Over de gevolgen voor onze eigen watervoorziening werd opvallend minder gesproken.

Toch is de kwaliteit van het Maaswater van het grootste belang voor de gemeenschappen die langs de Maas liggen en onrechtstreeks ook voor een groot aantal drinkwaterverbruikers in het Antwerpse. Het Maaswater wordt immers gebruikt om het Albertkanaal te voeden, dat op zijn beurt water levert aan de Antwerpse Waterwerken, dat daarmee voor enkele tientallen duizenden mensen kraantjeswater maakt. Verder is de zuiverheid van het Maaswater ook van het grootste belang voor de waterrecreatie op de Maas, de visrecreatie en voor de irrigatieprojecten voor land- en tuinbouw langs deze stroom.

Herhaaldelijk reeds hebben wij erop gewezen dat het absoluut noodzakelijk is op korte termijn afdoende meetinstallaties op de Maas te installeren zodat men bij verontreiniging onmiddellijk kan reageren. Of die verontreiniging nu wordt veroorzaakt door systematische lozingen van afvalwater door de Waalse industrie of elders, of door incidentele criminele lozingen, het is voor onze eigen regio en voor onze burens van het grootste belang dat de kwaliteit van het Maaswater voortdurend in het oog wordt gehouden. Zoniet, wordt de Maas een open riool zoals de Rijn in de jaren zestig, toen de industrieën daarin ongeveer alles loosden was zij kwijt wilden.

Onlangs vonden er besprekingen plaats tussen de Nederlandse Minister Maij-Weggen, de Vlaamse Minister en zijn Waalse collega. De Waterverdragen kwamen daar aan bod, waarmee men een verbetering van de waterkwaliteit van Maas en Schelde wil bekomen. Wij beschouwen deze besprekingen zeker als een belangrijke stap in de goede richting.

Op bijna hetzelfde moment namen een aantal gemeenten gelegen langs de Maas, verenigd in de Vereniging van Nederlandse Riviergemeenten,

Brouns

in samenwerking met de Belgische Maasgemeenten zelf een initiatief om tot een samenwerking te komen ter bevordering van de zuiverheid van het Maaswater. Daarvoor stelde zij volgende actiepunten op. Ten eerste, willen zij vóór 1 januari 1994 inzicht hebben in alle bekende schadelijke lozingen op hun grondgebied. Ten tweede, willen zij waar mogelijk hun invloed aanwenden om emissie van schadelijke stoffen in lozingsvergunningen tot het uiterste te beperken. Ten derde, willen zij in hun vergunningen opnemen dat bedrijven in geval van schadelijke lozingen en bij calamiteiten onmiddellijk het betrokken gemeentebestuur verwittigen. Ten vierde, willen deze gemeenten door de verantwoordelijke overheidsinstanties op de hoogte worden gehouden van relevante waterkwaliteitsmetingen. Hiertoe dienen meetgegevens periodiek aan de Vereniging van Nederlandse Riviergemeenten en de Belgische Maasgemeenten beschikbaar te worden gesteld. Ten vijfde, willen zij ook direct worden betrokken bij de verdere uitwerking van de Waterverdragen. Ten zesde, moet voor hen in de Waterverdragen de problematiek van vervuilde gemeentelijke waterbodems tot een voor de gemeenten aanvaardbare oplossing worden gebracht. Ten zevende, willen zij, wanneer de belangen van gemeenten door illegale lozingen worden geschaad, in naam van deze gemeenten optreden en eventueel juridische vervolging van de vervuiler in gang zetten.

Het is precies in dit kader dat ik de Minister twee vragen wil stellen.

Ten eerste, op welke manier zullen de Vlaamse gemeenten die langs de Maas en de Schelde liggen op de hoogte worden gehouden van de resultaten van waterkwaliteitsmetingen?

Ten tweede, op welke manier zullen de riviergemeenten betrokken worden bij de uitwerking van de Waterverdragen?

Ik dank de Minister nu reeds voor de welwillendheid zowel met betrekking

tot het informeren van de Maasgemeenten over de kwaliteit van het water als met betrekking tot de aandacht die hij zal besteden aan de betrokken Maasgemeenten. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Bartholomeeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad heb ik op 13 maart jongstleden de aanbevelingen en de resolutie over de ecologische problemen van de Schelde en de Maas goedgekeurd. Deze aanbevelingen zijn het resultaat van de Interparlementaire Schelde- en Maas-conferentie die in Antwerpen en Maastricht hebben plaatsgehad en die geleid werden door uitstekende wetenschappelijk ke studies. De materies werden er heel grondig behandeld.

Op 13 maart hebben ook gesprekken plaatsgehad tussen de bevoegde Nederlandse Minister en de Vlaamse en Waalse Gemeenschapsministers van Leefmilieu. De Ministers hebben bijzonder positieve mededelingen gedaan inzake de wil tot samenwerking, de intenties tot het verbeteren van de waterkwaliteit en vooral het kenbaar maken van de uiteindelijke doelstelling, namelijk nog dit jaar — na 30 jaar — een punt zetten achter de fameuze Waterverdragen.

Tevens stellen wij vast dat de bevoegde Ministers de daad bij het woord voegen, want voor enkele dagen stelde de nationale Ministerraad de nieuwe onderhandelingsdelegatie en het Ministercomité ad hoc samen die de Belgisch-Nederlandse onderhandelingen over de Waterverdragen opnieuw moeten starten.

Aangezien er voor Vlaanderen een heel hoog prijskaartje hangt om aan de beoogde kwaliteit van het Scheldewater te voldoen — de cijfers werden daarnet vermeld — en aangezien alle koppelingen blijven bestaan tussen de drie nieuwe verdragen, namelijk de waterkwaliteit van Maas en Schelde, het waterdebiet van de Maas en de verdieping van de Westerschelde, blijven we afhankelijk

van de snelheid waarmee de Walen deze dossiers wensen te behandelen. Dit geldt dus ook voor de verdieping van de Westerschelde, wat mij na aan het hart ligt, zoals u wel weet. Ik vrees dan ook voor de haalbaarheid van de voorstellen die werden geformuleerd tijdens de Beneluxraad van 13 maart.

Graag had ik van de Minister dan ook vernomen hoe ver de besprekingen met zijn collega Lutgen gevorderd zijn en of de Minister reeds beschikt over meer concrete gegevens die ons verzekeren dat de vooropgestelde timing zal worden gerespecteerd. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Premier, geachte collega's, in aansluiting op de interpellaties van de heren Caudron, Didden en Brouns gericht tot de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister De Batselier, wil ik een korte uiteenzetting houden in mijn hoedanigheid van lid van de Beneluxraad.

Het is juist dat op 13 maart jongstleden zowel door de Nederlandse Minister, mevrouw Maij-Weggen, als door de Belgische Ministers De Batselier en Lutgen verslag werd uitgebracht voor de Beneluxraad over de belangrijke bijeenkomst die zij hadden dezelfde dag.

De vergadering, die volgens de drie Ministers vruchtbaar was geweest, had precies tot voorwerp de bespreking van de Waterverdragen en het weer opnemen van de lange draad — dertig jaar — na de regeringscrisis in België, op basis van een ontwerp-tekst die vorig jaar door Nederland ter tafel was gelegd. Aan de orde was uiteraard ook de problematiek van de vervuiling, of meer optimistisch gezegd, de problematiek van de sanering van de Maas- en Scheldebekkens.

Het ligt niet in mijn bedoeling alles te herhalen wat in de Beneluxraad door de drie Ministers werd gezegd, hoe interessant en hoopvol het ook was. Wel wil ik de knoop aanduiden

Platteau

van het ganse probleem zoals ik het heb kunnen opmaken uit de gesprekken en zoals wij weten uit de té lange en onverkwikkelijke geschiedenis van de Maas- en Scheldeverdragen. Het komt erop neer dat op een bijna diabolische en zeker nefaste wijze twee problemen aan elkaar worden gekoppeld met de enige bedoeling de ganse problematiek op de lange baan te schuiven, namelijk de uitdieping van de Westerschelde enerzijds en de sanering van de Schelde- en Maasbekkens anderzijds. Dit is misschien simplistisch uitgedrukt, maar in feite komt het daarop neer.

Sinds jaren spelen België en Nederland verstoppertje in de stijl van : als u, België, het water dat u aanvoert niet gaat zuiveren dan zal ik, Nederland, de Schelde, waarlangs u Antwerpen wilt binnenvaren, niet uitbaggeren ; en langs de kant van België : indien u, Nederland, niet baggert, zal ik, België, ons water ook niet zuiveren. Deze redenering is uiteraard fout, maar zo gaat het nu al jaren.

Intussen vergeet men een andere partner van buiten de Benelux, maar in feite even belangrijk, namelijk Frankrijk, dat Maas en Schelde ook bevuilt doch volledig buiten de discussie wordt gehouden.

Wat moet er nu fundamenteel gebeuren ?

Allereerst moet men Frankrijk bij de besprekingen betrekken. Vanop deze tribune doe ik een oproep opdat dit zo spoedig mogelijk zou gebeuren, en wel op het vlak van de regeringen.

Ten tweede moet de steriele kringloop van ik niet, gij niet, uiteindelijk worden doorbroken, gewoon omdat de koppeling van de twee problemen totaal absurd is. België moet de eerste stap zetten zonder te kijken naar Nederland. Hier richt ik mij tot de twee Executieven, de Vlaamse en de Waalse. Het water moet immers gewoon zuiver zijn, voor ons land in de eerste plaats, maar ook voor Nederland, voor de Benelux, voor Europa. Nederland op zijn beurt moet ook ageren, ten eerste door zelf te saneren waar de stromen over zijn

grondgebied vloeien, vervolgens door, zoals vermeld in de aanbeveling van de Beneluxraad, eenparig aangenomen in de plenaire vergadering van 14 maart jongstleden, binnen de kortst mogelijke termijn overeenstemming te bereiken over het gevraagde verdiepingsprogramma van de Westerschelde. Nederland moet eveneens ageren in het kader van de Europese richtlijnen, in het kader van het Noordzee-actieplan en in het kader van het Rijnactieprogramma.

De Voorzitter : Mijnheer Platteau, u moet afronden.

De heer S. Platteau : Enkel op deze manier kan er vaart komen in de Waterverdragen dank zij de synergie binnen de Benelux. Enkel op deze manier kan er een stroomversnelling komen, in de figuurlijke en ook in de letterlijke betekenis van het woord. *(Applaus)*

De Voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de discussie over de waterkwaliteit van de Schelde en de Maas in het kader van de Waterverdragen is reeds jaren aan de gang. Wij moeten spijtig genoeg vaststellen dat er niettegenstaande deze jarenlange besprekingen, in de praktijk nog niet veel veranderd is. De kwaliteit van de Maas is niet noemenswaardig verbeterd en de kwaliteit van het Scheldewater gaat er zelfs voor bepaalde parameters op achteruit. Deze rivier blijft haar kwalijke reputatie van vuilste stroom van Europa behouden.

De voorbije besprekingen op Benelux-niveau werden overschaduwed door de zware verontreiniging van de Maas in februari, waardoor de drinkwatervoorziening van Nederland in het gedrang kwam. Onze vrienden van ECOLO hebben dan ook uitgebreid gereageerd en geprotesteerd bij de bevoegde Waalse Minister. Maar wij kunnen dit Waalse incident toch niet zomaar terzijde schuiven.

De lozingen van pyridine en aniline in de Maas waren immers afkomstig van de firma Sopar in Marche-les-

Dames en deze firma is ook in Vlaanderen geen onbekende. Een afdeling van deze firma in Zelzate is verantwoordelijk voor illegale lozingen in het kanaal Gent-Terneuzen. Het gaat niet om accidentele lozingen, vermits herhaaldelijk overtredingen van de normen werden vastgesteld en verschillende PV's werden opgemaakt. U hebt op mijn schriftelijke vragen hieromtrent geantwoord dat alle lozingspunten van Sopar in het kanaal momenteel gedicht zijn. Nu hebben de mensen uit de omgeving mij verteld dat er de voorbije weken, vooral 's avonds en 's nachts, een verhoogde luchtverontreiniging is vastgesteld. Men vertelt mij dat het zeer giftige afvalwater via een verdampingsprocédé de lucht wordt ingejaagd, waardoor alles in de omgeving van de fabriek wordt bedekt met een kleverige aanslag. Ik had van de Minister graag vernomen hoe de situatie ter plaatse evolueert. Zijn er door de bevoegde diensten nog bijkomende metingen verricht ? Is de zuiveringsinstallatie die beloofd was voor maart reeds in werking gesteld ? Zo ja, wat is het concreet resultaat daarvan ?

Ten slotte wil ik nog terugkomen op de Benelux-vergadering. De resultaten van de Schelde-conferentie van november 1990 kwamen daar ook ter sprake. In opvolging daarvan werd door de vergadering een aanbeveling over het ecologisch probleem van de Schelde aangenomen. Een eerste paragraaf daarvan handelt over de dringende aanpak van de verontreiniging aan de bron, wat op termijn zou moeten resulteren in een nullozing van schadelijke stoffen. In deze aanbeveling wordt ook verwezen naar de Europese richtlijnen inzake waterkwaliteit, alsook naar de afspraken die werden gemaakt tijdens de Derde Noordzee-conferentie van 1990, afspraken die trouwens ook door het Vlaamse Gewest werden onderschreven. Het Vlaamse Gewest heeft zich daardoor mede geëngageerd tot een significante reductie, van 50 tot 70 ten honderd, van een belangrijk aantal verontreinigende stoffen tegen 1995 en zelfs tot het volledig verdwijnen van een aantal giftige produkten tegen 1999. U heeft op de Benelux-vergadering van 13 maart ook in die

Dua

zin bepaalde beloftes gedaan. We stellen echter vast dat de kwaliteit van het Scheldewater niet noemenswaardig verbeterd, integendeel, dat voor bepaalde stoffen eerder een verslechtering van de toestand optreedt, en dit ondanks de voorbije investeringen in waterzuivering.

De oorzaken moeten niet ver worden gezocht. Hier in Vlaanderen worden nog steeds lozingsvergunningen toegekend die op maart van de industrie worden gemaakt. Bovendien blijkt dat heel wat bedrijven zich helemaal niet storen aan deze normen en maar lustig door blijven lozen. Sopar Zelzate is daar één sprekend voorbeeld van, maar er zijn er nog vele andere. Ook VLAREM II zal daar niet veel aan veranderen, gelet op de vele afwijkingen op de algemene lozingsvoorwaarden die voor bepaalde industrietakken worden toegelaten. Deze afwijkingen gelden ook voor de zogenaamde zwarte lijst-stoffen, waarvan bekend is dat ze zeer giftig zijn voor mens en milieu.

Ik zou de Minister dan ook willen vragen op welke manier hij de Benelux-aanbevelingen inzake de kwaliteit van het Scheldewater wil realiseren en op welke manier de doelstellingen van de Noordzee-Conferentie in de huidige omstandigheden zullen worden gehaald.

Bijkomend zou ik ook willen vragen of de Minister de optie van zijn voorganger in verband met het open houden van de collector voor afvoer van afvalwater van Tessenderlo Chemie handhaaft. Indien deze collector inderdaad in gebruik wordt genomen, betekent dit een bijkomende vervuiling met radioactief water, iets wat door Nederland terecht altijd is afgevoerd.

Ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om er bij de nieuwe Leefmilieu-Minister op aan te dringen om in deze materie werkelijk een zeer doortastend beleid te voeren, anders zullen de gestelde kwaliteitsdoelstellingen nooit worden gehaald. Bepaalde stoffen zijn hoe dan ook giftig en zijn verantwoordelijk voor

de dood van onze rivieren. Er is maar één ecologisch antwoord op deze problemen en dat is een absoluut verbod op lozing van dergelijke stoffen. PCB's, zware metalen, dioxines en radioactief afval mogen gewoon niet meer in onze rivieren terecht komen, ook niet in kleine hoeveelheden. Enkel een dergelijk streng beleid kan ervoor zorgen dat er in onze rivieren terug leven komt. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Vermassen heeft het woord.

De heer G. Vermassen (op de tribune) : Mijnheer de Minister, dames en heren collega's, de Maas is sinds eeuwen een onderwerp van romantiek en legendes en een decor bij uitstek voor ontluikend idylles ; hij is ook een slagader van cultuur, historie, toerisme en industrie. De Maas is ook een geschikte bron van inspiratie voor poëten, schilders en musici. Kortom de Maas is een eeuwenoud wonder van de natuur.

De Maas brengt ook heel wat poen op voor linke jongens en voor industriële lobby's. De laatste decennia is de stroom zo erg vervuild dat vissen en amfibieën het er hard te verduren hebben en dat biotopen grondig worden verstoord. De Maas zit gekneld in een belangenconflict tussen commercie en tewerkstelling enerzijds en tussen leefmilieu en landschapsbehoud anderzijds.

De laatste weken is deze controversie weer op een schrijnende manier aan de orde gekomen. Zo kwam de drinkwatervoorziening van miljoenen mensen zowel kwantitatief als kwalitatief in het gedrang door overmatige vervuiling, veroorzaakt door een of meerdere bedrijven. Reeds langer dan vandaag wordt uitgebreid en in alle toonaarden gebakkeleid over het verbeteren van de kwaliteit van het Maaswater.

Meerdere Maascommissies werden opgericht maar verzandden tot op heden in een kluwen van bevoegdheidsconflicten. Naast het Vlaamse en het Waalse Gewest dragen ook de nationale Belgische overheid, de Nederlandse overheid, Duitsland, Frankrijk, ja zelfs de Europese Ge-

meenschap en het Brusselse Gewest verantwoordelijkheden in de Maasproblematiek.

Er bestaat ook nog zoiets als de Maasverdragen ; deze verdragen zijn weliswaar geparafeerd door de diverse overheden maar nog niet geratificeerd door de verantwoordelijke parlementen.

Een kluwen waar een kat zijn jongen niet meer in terug vindt met als gevolg dat de kwaliteit van het Maaswater er stelselmatig op achteruit gaat.

De Maas ontspringt, zoals iedereen weet, diep in Frankrijk. De industriële belasting is in zijn bovenloop niet zo hoog. Dichtbij Longwy is er een lozing van een cellulosefabriek vanuit België. Vanaf Charleroi tot voorbij Luik is er een grote concentratie van suikerfabrieken die vanaf september tot december een belangrijke bron van vervuiling vormen voor de Maas.

Een andere vorm van vervuiling wordt veroorzaakt door de lozingen van kerncentrales. Er is een concentratie van kerncentrales te Chooz op de Frans-Belgische grens en te Tihange, waar koelwater wordt geloosd. Verder zijn er de hoogovens en de cokesovens en de metaalverwerkende industrie, met name in Longwy, in het Samberbekken en in het Luikse bekken. Ik beperk me bij deze opsomming tot de belangrijkste vervuiliingsbronnen.

De vervuiling bestaat vooral uit de verhoging van tritiumwaarden en dus van de radioactiviteit, afkomstig van de kerncentrales, maar ook uit verhoogde chloride-, arseen-, fluor-, cyanide-, fosfaat-, chloor-, en ammoniumwaarden en uit de aanwezigheid van zware metalen. Recent werden ook hoge waarden van pyridines en anilines gemeten, stoffen die afkomstig zijn van het bedrijf Sopar in Wallonië. In allerijl werd nu beslist de Waalse, Vlaamse, Belgische en Nederlandse koppen bij elkaar te steken om tot een oplossing te komen.

Ik heb vertrouwen in de Minister van Leefmilieu en hoop dat dit niet de zoveelste dronkemanseed zal zijn.

Vermassen

Is proper Maaswater van groot belang voor de Nederlanders, het is dat evenzeer voor de **Belgisch-Limburgse** Maaslanders. Niet in het minst omdat belangrijke toeristische centra zich hebben ontwikkeld rond sommige grindputten, die in verbinding staan met de Maas. Uit hoofde van de volksgezondheid hebben we ook alle belang bij een propere Maas. De zoveelste Maascommissie is echter nog niet van wal gestoken of er wordt alweer gezwaaid met allerlei belangen en eisen. De Nederlanders komen alweer aandraven met hun gekende eis geformuleerd in de Waterverdragen, die in feite neerkomt op het vragen van een tegenprestatie voor het uitvoeren van verdiepings- en baggerwerken van de Schelde.

Anderzijds hebben de Walen ook een eis als tegenprestatie voor het saneren. Deze eis bestaat erin dat Nederlanders toestemming geven voor de baggerwerken in de Schelde, terwijl tegelijkertijd de Vlamingen er zorg voor moeten dragen dat over het gehele traject van het Albertkanaal schepen kunnen varen van 9.000 ton.

— **De heer H. Suykerbuyk, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

De Nederlanders eisen ook dat het Maaswater ten allen tijde kwalitatief in orde zou zijn en dat er altijd een minimumdebiet van 50 kubieke meter per seconde zou worden gegarandeerd. Hoe lager het debiet immers, hoe hoger de kans op vervuiling wordt. Het huidige debiet van het Maaswater varieert namelijk zeer sterk, van minimum 20 m³ in de zomer tot 1.000 m³ per seconde in de winter. Dit betekent dat om ten allen tijde het minimumdebiet van 50 m³ te garanderen er waterreserves moeten worden gecreëerd, zodat in periodes van droogte de rivier kan worden gevoed. Het moge duidelijk zijn dat ingevolge de ontgrinding er een zekere waterreserve in het Maasland aanwezig is. Deze waterreserve is echter niet toereikend om het minimumdebiet van 50 m³ te allen tijde te garanderen.

Volgens een studie van Tractionel,

nu Tractebel, uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken, moet de grindexploitatie aan het huidige tempo worden voortgezet en de theoretisch beschikbare exploitatiecapaciteit van Armenbos-Wateringen-De Bek in Neeroeteren worden aangesneden. Op die manier zou ongeveer 67 miljoen m³ water ter beschikking komen. Wil men echter 50 m³ per seconde garanderen dan moet de capaciteit van de waterreserve worden opgedreven tot 121 miljoen m³, dixit Tractebel. Dit houdt in dat er aanzienlijke nieuwe gebieden voor ontgrinding ter beschikking moeten komen. Voor het Maasland is zulks absoluut ontoelaatbaar. Het ontwerp van grinddecreet voorziet overigens in een vermindering van de grindexploitatie. In 2005 wil men zelfs een eindpunt achter de ontgrinding zetten. In het Maasland willen wij geenszins het slachtoffer worden van Waalse, Nederlandse, Antwerpse en/of Brusselse eisen.

De vraag is dan ook in welke mate met de bewuste studie, Inschakeling van de grindputten voor de waterbeheersing van de Maas, daterend van 1986 en uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken, Bestuur der Waterwegen, rekening zal worden gehouden bij de werkzaamheden van de Maascommissie en de discussies over de Waterverdragen.

Het verdient alleszins aanbeveling dat de gemeenten gelegen aan de oevers van de Maas een inventaris zouden bekomen van alle schadelijke lozingen in de Maas en dat deze gemeenten ook geregeld op de hoogte worden gehouden van de resultaten van de waterkwaliteitsmetingen.

Mijnheer de Voorzitter, ter bekrachtiging van deze uiteenzetting zal ik bij het eind van dit debat een motie van aanbeveling indienen waarover ik mij nog zal beraden.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het verdragrecht behoort tot nader order nog steeds tot de bevoegdheid van de nationale Rege-

ring. Zoals de verschillende sprekers in dit debat, ben ik voorstander van een snelle afsluiting van deze verdragen, maar ik wil er toch op wijzen dat wij eerst op het Belgische niveau tot een akkoord zullen moeten komen alvorens met de Nederlanders te kunnen onderhandelen. Als Minister van Leefmilieu, maar ook reeds als Minister van Economische Zaken, moest ik vaststellen dat het moeilijk is om een Belgisch standpunt te krijgen.

Het onderhoud van de Nederlandse Minister Maay-Wegge in het kader van de Benelux-Raad met de beide Ministers van Leefmilieu, de heer Lutgen en ikzelf, had wel plaats dezelfde voormiddag, maar niet op hetzelfde moment. Tijdens dat onderhoud werden afspraken gemaakt over de timing en de procedure. De Nederlandse Minister is weliswaar gesteld op een snelle vooruitgang in dit dossier, om verschillende redenen, maar ik meen niet dat wij de kwaliteit van het water als een dreigmiddel tegenover Nederland moeten gebruiken.

Al te vaak werd al gesteld dat wij niet zouden zorgen voor de nodige waterkwaliteit als de Nederlanders niet baggerden, en omgekeerd. Ik weet niet wie daarmee het meest benadeeld wordt. Mijns inziens zijn wij eveneens slachtoffer.

België moet derhalve proberen een eensgezind standpunt te vertolken. Daarvoor heb ik trouwens tijdens de jongste Benelux-raad gepleit. Toen heb ik immers verklaard dat de koppeling van de uitdieping van de Westerschelde aan de waterkwaliteit en de waterbeheersing van de Maas en het Scheldebekken positief moet zijn. Hiermee bedoel ik dat wij er moeten van uitgaan dat ook België belang heeft bij een goede waterkwaliteit. Ik ga akkoord met mevrouw Dua wanneer zij verklaart dat dit geen kleine opdracht is. Ik heb trouwens tijdens de Benelux-raad weinig beloften gedaan.

De heer J. Geysels : U hebt er geen enkele gedaan !

Minister N. De Batselier : Ik constateer alleen maar dat er bedragen no-

De Batselier

dig voor een volledige waterzuiverheid circuleren en dat men zich blijkbaar verbonden heeft tot de verwezenlijking van diverse doelstellingen. Ik heb mij alvast niet geëngageerd over concrete kwaliteitsdoelstellingen.

Ik probeer hier duidelijk te maken dat het uitvoeren van Europese richtlijnen en de ondertekening van het Verdrag van Helsinki allerhande consequenties hebben. Het is immers onvermijdelijk dat in de Waterverdragen Maas en Schelde naar dit laatste verdrag zal worden verwezen. Indien België dat verdrag heeft ondertekend, waarom zouden de Nederlanders dan van ons niet eisen dat wij de daarin opgenomen normen ook toepassen voor de Maas en de Schelde? Dat lijkt mij niet absurd vanwege Nederland. Zij stellen terecht een aantal eisen.

Mevrouw Dua heeft het echte knelpunt aangeduid, met name dat de verontreiniging aan de bron moet worden aangepakt. Wij moeten erin slagen de bevolking van de noodzaak daartoe te overtuigen. Ik hoop niet meer te worden lastig gevallen, eerst door actiegroepen die de verzegeling van een bepaald vervuילend bedrijf eisen, vervolgens door andere actiegroepen na de verzegeling — waartoe ik onlangs nog de opdracht heb gegeven — te ontvangen die mij vragen de verzegeling ongedaan te maken. Men zal dus moeten kiezen. De bevolking zal zijn verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. De parlementsleden ook. Al te vaak gaat men losjes over de vraag naar scherpere normering.

De parlementsleden moeten beseffen dat de goedkeuring van dergelijke maatregelen geen gratuite verbintenis is. Dit betekent dat wij desgevallend ondernemingen zullen moeten sluiten. Op dat ogenblik hoef ik dus niet meer het verhaal van het verlies aan werkgelegenheid te horen! Ik weet niet of iedereen goed begrijpt wat de consequenties zijn van hun op dit ogenblik sympathieke uiteenzettingen. Ik zal alvast de gevolgen trekken en de verantwoordelijkheid, op

N.a.v. de interpellatie betreffende de mogelijke aanleg van een logistiek park ten noorden van Antwerpen, bepleitte CVP-Senator J. De Meyer een revisie van het in herziening gestelde gewestplan Sint-Niklaas — Lokeren

vraag van de parlementsleden, op mij nemen.

Ik vraag van iedereen een consequente houding. U zal dus noch mijn administratie, noch mijzelf briefjes meer hoeven te schrijven om ons zo te manipuleren dat bepaalde bedrijven toch open blijven. Mijn administratie die slechts voor 60 ten honderd bezet is, moet nu al twee dagen per week brieven waarin om een politiek ingrijpen wordt verzocht, beantwoorden, wat betekent dat zij nog slechts voor 36 ten honderd kan werken aan het beleid van de Minister.

Wij verwijten vaak de administratie dat ze niet werkt. Daarom wil ik eenieder aansporen om de administratie haar werk te laten doen; misschien komen wij dan tot een betere kwaliteit, ook van het water.

Mijns inziens heeft mevrouw Dua gelijk wanneer zij pleit voor een aanpak aan de bron. Wanneer ik zeg dat het 100 à 150 miljard kan kosten, toont dit alleen maar aan dat, wanneer wij het alleen met investeringen end of the pipe moeten doen, het niet kan omdat het gewoon onbetaalbaar is.

Bijgevolg zullen wij in de overgangssituatie uiteraard de geplande end of the pipe-inspanningen moeten doen. Wanneer ik voor een bepaald bekken voor alle duidelijkheid heb gevraagd hoeveel miljard daarin reeds werd geïnvesteerd, welke de uitvoering inzake riolering, collectoren en rioolwaterzuiveringsstations was, welke de voorzieningen zijn voor de toekomst eens te meer inzake riolerings, collectoren en waterzuiveringsstations en wat de totale kostprijs van dit alles is, dan is het duidelijk dat men niet kan stellen dat voor 1995 alle water in Vlaanderen zuiver zal zijn. Overgaan tot een totale zuivering is mijns inziens een onbetaalbare zaak.

Willen wij deze toestand veranderen, dan zullen wij — op voorwaarde dat wij het daarover eens zijn — een veel scherper vergunningsbeleid moeten voeren, veel scherper dan wij allen ooit hebben verwacht. Ik hoop dat op dat ogenblik deze Raad ook unaniem zal zijn, niet alleen om de aanbeveling van de Benelux-raad te onderschrijven inzake Schelde en Maas en hun bijrivieren — de Schelde

De Batselier

loopt meer door Vlaanderen dan de Maas — maar ook om een zeer stringent vergunningsbeleid te voeren, dan weet u welke consequenties dit voor vele grote bedrijven inhoudt. Ik hoop dat ik hier op dat ogenblik geen interpellaties moet beantwoorden die precies het omgekeerde zouden stellen.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe tussenbeide te komen in verband met wat u één minuut geleden stelde over de operatie Aquafin. U zegt zeer belangrijke en behartenswaardige zaken. U bevestigt letterlijk dat in juli 1995, de basis-kwaliteitsnormen niet zullen behaald worden. Vervolgens beweert u die belofte niet te hebben gedaan. Inzake de persoon is dit juist, maar ten aanzien van de Executieve, waarin u zetelde, is dit niet juist.

Ten tweede, het contract met Aquafin kan moeilijk worden verbroken, laat staan aangepast ; ik ken vrij goed de boetenclausules. In feite zegt u nu reeds, één jaar na datum, dat het vaststaat dat het contract op dat vlak niet uitvoerbaar is. Mijns inziens is dit een belangrijke politieke verklaring.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Geysels, wij gaan hier toch geen enge polemiek voeren ? Zoals steeds heb ik getracht op een objectieve wijze te antwoorden. Indien u werkelijk een polemiek wenst te voeren, dan zal ik in de toekomst een antwoord verstrekken dat u van geen enkel nut zal zijn, maar dan mag u ook niet meer van mij verwachten dat ik het spel ernstig meespeel. Anders zeg ik u een aantal zaken die volgens mij beleidsmatig belangrijk kunnen zijn en die weliswaar nog moeten worden bijgestuurd. Ik heb reeds duidelijk gemaakt dat naar mijn oordeel de end of the pipe investeringen nog nodig zijn. *(Onderbreking door de heer J. Geysels)*

Mijnheer Geysels, daar gaat het niet over. U tracht mij woorden in de mond te leggen die ik niet heb uitge-

sproken. Ik heb niet eens over Aquafin gesproken. Bovendien wens ik ook niet te spreken over het beleid van mijn voorganger. Ik heb enkel gezegd dat het behalen van de gestelde normen niet mogelijk is met een beleid dat enkel en alleen is gesteund op end of the pipe oplossingen. Moesten wij toch deze techniek toepassen, dan zou dit miljarden kosten die wij trouwens nooit zullen vinden. Nu reeds wordt er bijna tien miljard per jaar aan deze sector besteed, wat veel meer is dan de bijdrage van Wallonië die amper drie miljard bedraagt voor 1992. Dat betekent dus dat de inspanningen nog zouden moeten worden opgedreven, wat financieel niet haalbaar is. Indien wij aan die normen willen voldoen, dan vraag ik de goedkeuring van deze Raad om een stringenter vergunningsbeleid te voeren. Ik wees reeds op consequenties daarvan. Wij zijn het vaak eens om strengere normen in te voeren, vooral als het om lokale materies gaat. Het wordt echter moeilijk wanneer de maatregelen worden getroffen om die normen te bereiken. Ik heb zo'n situatie trouwens meegeemaakt wat het afvalwater betreft. Dezelfde personen die strengere normen eisten komen nadien vragen om het beleid anders te oriënteren. Wij moeten ter zake tot een zekere coherentie komen. Volgens mevrouw Dua moet er een strenger vergunningsbeleid worden gevoerd. Ik ben het daarmee eens en het zou goed zijn mocht de Raad zich over die woorden bezinnen. Volgens mij moet men zich onthouden van bepaalde interventies indien men nadien voor andere maatregelen pleit.

Van de heer Lutgen kunnen wij enkel informatie verwachten. Wij zijn niet direct betrokken bij wat Wallonië doet op dat vlak. Op de Interparlementaire Beneluxraad werden de grote lijnen van het waterkwaliteitsbeleid medegedeeld. De heer Lutgen nam deze taak op zich wat Wallonië betreft. Hij voegde er aan toe dat er in Wallonië acht intercommunales voor zuivering van afvalwater bestaan en dat hun programma aan de Waalse Gewestexecutieve werd voorgesteld. Dit zou een investering vergen van 66 miljard, gespreid over 14

jaar en in 1992 zou 3,2 miljard worden geïnvesteerd voor deze activiteiten.

Met het investeringsprogramma Aquafin is dat in 1992 voor Vlaanderen 8 à 9 miljard. Tegen eind 1995 zou op die manier 60 miljard in dit soort activiteiten worden gestoken. Dit staat vandaag in het MINA-fonds ter discussie. In deze middelen wordt voorzien, wat tot op heden nog geen moeilijkheden in het MINA-fonds heeft veroorzaakt.

Minister Lutgen heeft meegedeeld dat hij ten noorden van Luik, bij de Nederlandse grens en in Andennes twee meettoestellen ter meting van de waterkwaliteit zou opstellen. Op die manier zou hij beter ingelicht zijn dan op dit ogenblik het geval is. Ik heb in de Beneluxraad verklaard welke meetinstrumenten wij in Vlaanderen hebben.

De uitbouw van zulk watercontrolesysteem in Vlaanderen op het Albertkanaal en de Waalse grens-Maas wordt op dit ogenblik door de Vlaamse milieumaatschappij immers op twee punten gevolgd, met name te Kinrooi en te Lanaken. Maandelijks worden monsters genomen en ter plaatse wordt de temperatuur, de zuurtemeting en de concentratie aan opgeloste zuurstoffen bepaald en in het labo geanalyseerd, met het oog op de bewaking van die ruw-water-inname voor drinkwaterproductie die vooral belangrijk is bij de AWW, waar de waterkwaliteit wekelijks wordt bemonsterd te Luik Loncin. Het analyseprogramma omvat daar een zestigtal parameters die telkensmale per kwartaal aan de VMM worden overgemaakt.

Te Grobbendonk controleert het permanent meetstation van de VMM sinds 1 januari 1992 de waterkwaliteit in het Albertkanaal. Binnenkort zal dit permanente meetstation ook nog een bijkomende technische uitrusting krijgen, zodat de brede scala van giftige stoffen permanent kan worden gedetecteerd.

Binnenkort zullen ook besprekingen worden gestart met de Nederlandse instanties teneinde na te gaan of er

De Batselier

kan worden samengewerkt met het oog op de gezamenlijke Vlaams-Nederlandse exploitatie en de eventuele uitbreiding van het permanent meetstation. Ik heb aan Nederland, als ook aan mevrouw Maij-weggen, een oplossing voorgesteld om de Nederlandse Rijkswaterstaat daarbij te betrekken. Wij hebben er alle belang bij om de reputatie en tegelijkertijd de know-how van deze dienst mee naar Vlaanderen te brengen, om op die manier tot betere resultaten te komen. De waterkwaliteit van de Maas op de verschillende plaatsen, onder meer te Eisden, is de resultante van Franse en Waalse verontreiniging. Geen rekening houdend met de vorige interpellatie kan worden gesteld dat de invloed van Voeren daarin zeer gering is. Stevensweerd ligt ten zuiden van Roermond, op het noordelijkste punt van de grens-Maas. De waterkwaliteit daar is in functie van de kwaliteit te Eisden en de vuilvrachten aangevoerd door de Vlaamse en Nederlandse zeilloop.

Ik heb dus om die reden gevraagd dat de Nederlandse delegatie de idee van een overeenkomst met de Rijkswaterstaat, voor een gezamenlijk beheer van beide permanente meetstations tussen Nederland en Vlaanderen, zou toetsen. Ik denk dat dit veel voordelen biedt en ik heb op 15 maart aan de Vlaamse Milieumaatschappij opdracht gegeven om dit soort overleg te organiseren.

Inzake de informatie van de gemeenten die langs de Maas en de Schelde zijn gelegen over de resultaten van waterkwaliteitsmetingen op deze rivieren heb ik aan de Vlaamse Milieu-maatschappij gevraagd wat er op dit ogenblik gebeurt. Er werd mij geantwoord dat elk gemeentebestuur jaarlijks een rapport ontvangt over de kwaliteit van het oppervlaktewater en dit zowel op fysisch, chemisch als biologisch vlak. Van 1992 af zullen detailgegevens van de meetpunten gelegen op het gemeentelijk grondgebied systematisch worden doorgestuurd. Op specifieke vragen zal door de Vlaamse Milieu-maatschappij zelf worden geantwoord. De algemene gegevens afkomstig van de perma-

nente meetstations die ik daarnet heb geciteerd zullen rechtstreeks geconsulteerd kunnen worden op een centrale VM-databank waar de gemeentebesturen terecht kunnen. Tevens wil ik doen opmerken dat de Belgisch-Nederlandse commissie voor de grensoverschrijdende onbevaarbare waterlopen jaarlijks een rapport opstelt over de kwaliteit van de reeds geciteerde grenswaterlopen.

Wat de totstandkoming van een Maascommissie betreft, zoals door verschillende sprekers werd aangehaald, meen ik dat België en Nederland tot nog toe een positieve houding hebben aangenomen. Nederland heeft nu echter nieuwe tekstvoorstellen ingediend. Tijdens onze jongste ontmoeting heb ik mij namens Vlaanderen verbonden dat wij die als bespreekbaar beschouwen, dat zij dus als basis kunnen dienen voor onderhandeling. Belangrijker echter is wat België daarmee aangaat. Op dit ogenblik werd er dienaangaande nog geen vergadering belegd. Aanvankelijk werden de teksten door de heer Biesheuvel opge maakt, nadien door de heer Poppe geamendeerd, waarna de heer Biesheuvel een tweede versie heeft voorgesteld. Deze laatste is voor mij bespreekbaar maar betekent nog niet dat ik die tekst aanvaard. Ik heb aan mevrouw Maij-Weggen en aan de heer Biesheuvel gezegd dat zij amendeerbaar moeten zijn. Wel ga ik akkoord die teksten als vertrekbasis te beschouwen.

In verband met de vraag hoe de riviergemeenten bij de huidige uitwerking van de waterverdragen moeten worden betrokken, kan ik u meedelen dat in het kader van de Belgisch-Nederlandse onderhandelingen over de waterverdragen wel een protocol werd opgesteld tussen de nationale Regering en de drie Gewestexecutieven. Het ligt in mijn bedoeling contact op te nemen met de Minister van Buitenlandse Zaken om te vragen op welke wijze de Gewestexecutieven daarbij kunnen worden betrokken. Ik hoop evenwel dat dit geen nodeloze vertraging zal teweegbrengen in de onderhandelingen. U moet wel beseffen dat elke nieuwe strategie, elke nieuwe structuur, toch altijd nieuwe

elementen kan inhouden die tot obstakels kunnen leiden.

Ik vind dat wij een onderhandelingsstructuur moeten vinden die niet nodeloos het opnieuw opstarten van de Belgisch-Nederlandse besprekingen vertraagt.

Bij het formuleren van het rivierbekkenbeleid hopen wij ook voor de Maas een commissie te kunnen oprichten. U weet dat wij in het Vlaamse regeerakkoord een bekkensgewijze aanpak van de waterzuivering hebben voorgesteld. Dat rivierbekkenbeleid moet ons in staat stellen keuzen te maken, zodanig dat wij op een zeker ogenblik niet zullen kunnen zeggen dat de verbetering van de waterkwaliteit voor alle Vlaamse wateren geldt, maar enkel voor bepaalde bekkens. Aan Aquafin werd de opdracht gegeven deze benadering na te streven.

Mijnheer Geysels, ik wil hieraan toevoegen dat voor 1993 beperkte wijzigingen worden ingevoerd, maar dat men in de toekomst op die wijze na de bekkensbenadering wil tewerkgaan. **(Onderbreking door de heer A. Denys)**

Tegen de heer Denys wil ik daarop zeggen dat dit geen resultaat zal opleveren, zelfs indien de Europese Gemeenschap ons zou verplichten Aquafin op te heffen. Ik vraag mij af hoe op dat ogenblik het probleem van de waterkwaliteit zal worden opgelost. Mijn zorg is niet Aquafin, maar de waterkwaliteit, en ik ben het eens met mijn voorganger wanneer hij zegt dat ter zake bepaalde diensten in gebreke waren gebleven. Ik herhaal, dit is een mogelijkheid om uit de impasse te geraken. Ik zeg niet dat dit noodzakelijk tot een succes zal leiden, maar het houdt in ieder geval een betere kans in. Dat men een manier heeft gevonden om meer middelen te genereren, is een verdienste die ik mijn voorganger niet wil ontfangen.

Wat de lozingsproblematiek van het bedrijf Sopar te Marche-les-Dames betreft, moet ik zeggen dat dit onder de bevoegdheid van het Waalse Gewest valt. Mevrouw Dua en de heer

De Batselier

Caudron hebben gelijk wanneer zij zeggen dat wij ook een Sopar-chemie hebben in Zelzate. Daaromtrent heeft mevrouw Dua reeds een schriftelijke vraag gesteld en het lijkt mij niet opportuun mijn antwoord volledig te herhalen. Wij hebben herhaaldelijk een aantal lozingspunten dicht gebetonneerd, althans deze die zich boven het waterpeil bevinden. Dit is een reserve die ik inbouw. Ik heb de VMM gevraagd het afvalwater van dat teerverwerkend bedrijf blijvend te controleren en in de eerstvolgende weken zal VMM telkenmale een intoxicatietest uitvoeren met lichtgevende bacteriën om de concentratie van polycyclische aromatische koolwaterstoffen na te gaan.

Ziedaar in een notedop de antwoorden op de verschillende vragen die hier werden gesteld. Ik meen dat wij er alleszins toe moeten komen het Maaswater eveneens als een belangrijk element van het Vlaamse beleid te zien en niet als een obstructie-element ten opzichte van Nederland. Hopelijk kunnen de Waterverdragen met Nederland nog dit jaar tot stand komen, maar misschien was dit een te optimistische noot vanwege mevrouw Maij-Weggen. In elk geval hoop ik dat de onderhandelingen zo vlug mogelijk opnieuw worden aangevat, te beginnen met de basistekst die door de heren Biesheuvel en Poppe werd ingediend, eventueel met een eigen interpretatie en een eigen stellingname van Vlaanderen.

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik dank u voor uw uitvoerige uitleg. Ik wens u echter nog één korte vraag te stellen waarop ik naar mijn mening geen duidelijk antwoord heb gekregen. Wat was het resultaat van uw gesprek met uw Waalse collega Minister Lutgen ? Wij zijn beiden, en nog anderen die hier aanwezig zijn, overbewoners van de Dender. U weet dat de Dender een van de grootste vervuilers van de Schelde en dus ook van de Noordzee is. U weet ook dat die vervuiling begint aan de oor-

sprong, met name in Wallonië. Ik hoef enkel de namen te noemen van bedrijven zoals La Floridienne, Despé en Lutosia opdat u zou weten dat dit de bedrijven zijn die de Dender van bij de oorsprong totaal vergiften.

Ik hoop dat u tijdens dat gesprek met de heer Lutgen toch naar zijn intenties hebt gevraagd. Hoe lang zal dat nog blijven duren ? Het kan toch niet zo blijven verdergaan dat Wallonië de Dender als een riool beschouwt waarin men maar alles kan lozen wat men kwijt wil. Ik zou dus graag wat meer duidelijkheid hebben over dat gesprek met de heer Lutgen.

De Voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, vooraf wens ik u te zeggen, en het is niet mijn gewoonte om zoiets te zeggen, dat ik uw antwoord hoopvol en vooral moedig vond. Ik kan u verzekeren dat ik dit antwoord niet zal vergeten en het goed zal bewaren. Ik zal het ook mettertijd bovenhalen.

Daarbij aansluitend wens ik u te vragen of ik u goed heb begrepen. Is het zo dat u in die zin VLAREM-II wil aanpassen. U had ons immers beloofd dat wij daarover nog zouden kunnen beraadslagen. Ik denk dat die aanpassing dringend nodig is.

Ik had een zeer concrete vraag gesteld in verband met de collector van Tessenderlo. Indien mogelijk zou ik daarop graag een antwoord krijgen.

De Voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer de Voorzitter, op mijn beurt wil ik de Minister danken voor zijn antwoord dat ik zeer moedig en uitvoerig vond.

Ik wens er nogmaals voor te pleiten om de Franse Regering bij de verdragen en bij de besprekingen die tot de verdragen moeten leiden te betrekken. Ik meen dat ik hieromtrent geen antwoord heb gekregen. Ik weet dat dit een nationale materie is, maar ik stel voor dat dit via onze Minister van Buitenlandse Zaken zou gebeuren.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, ik zal eerst antwoorden op de vraag van mevrouw Dua. Ik heb de opdracht gegeven om VLAREM II in twaalf commissies te evalueren. Er zijn een aantal rapporten. Ik hoop dat een aantal voorlopige rapporten mij omstreeks 1 mei zullen worden bezorgd, zodat wij in mei in de Commissie van de Vlaamse Raad verslag kunnen uitbrengen inzake dit gedeelte. Dat zullen slechts voorlopige adviezen zijn. Ik denk echter dat het beter is dit in de mei-maand een eerste maal te bespreken vooraleer de eindevaluatie af te wachten die normaal gezien in december 1992 zou moeten plaatshebben.

Ik zal dus op basis van die deelrapporten in de Commissie van de Vlaamse Raad verslag uitbrengen. Ik zal mij vooral laten leiden door de inhoud van deze adviezen.

Ten tweede, inzake de collector van Tessenderlo-chemie kan ik u meedelen dat ik nog deze week naar Tessenderlo ga. Immers, er rijzen niet alleen problemen in verband met de collector, maar ook met de verbrandingsoven en het bedrijf zelf. Ik zoek niet alleen het bedrijf, maar ik zal ook contacten hebben met het gemeentebestuur, met de actiegroepen, met de milieubeweging en met de vakbond. Zij zijn er allemaal bij betrokken. Nadien zal ik mij daarover een mening vormen.

Wat de heer Caudron over de Dender zegt is voor mij uiteraard een bekend probleem. Als Dendermonde-naars worden wij meestal met de resultaten geconfronteerd van wat voorafgaandelijk op de Dender is gebeurd. Wij moeten echter niet alleen Wallonië met de vinger wijzen. Inderdaad, de kwaliteit van de Dender in Vlaanderen verbetert in eerste instantie maar verslechtert daarna opnieuw vooraleer Dendermonde te bereiken. Wij kunnen wel aan Minister Lutgen vragen om in Wallonië het nodige te doen — die vraag werd hem trouwens gesteld — maar dit betekent ook dat wij dezelfde vragen

De Batselier

moeten stellen aan Amylum en anderen om het nodige te doen.

U moet de rapporten van de VMM inzake de waterkwaliteit van de Dender er eens op nalezen. Zelfs indien de hele bevolking op de riolen zou zijn aangesloten, het collectorennet volledig zijn uitgebouwd en de rioolwaterzuiveringstations met deze collectoren zijn verbonden en er worden geen maatregelen getroffen voor de bedrijven en de landbouw dan zal de kwaliteit van het Denderwater nooit kunnen worden verbeterd aangezien het water van de Dender geen stromend water is maar louter een regenrivier. Dit betekent dat men telkens de nultuitstoot zou moeten bereiken, wat een enorme inspanning vraagt. Bovendien vormt het slib een bijkomend probleem. Het is dus geen eenvoudige opdracht. Ik meen dan ook dat wij ons niet alleen moeten wenden tot Minister Lutgen maar wij zelf ook een aantal beslissingen zullen moeten nemen.

De heer Platteau stelt voor de Franse Regering bij het probleem te betrekken. Ik heb daar niets tegen omdat inderdaad een aantal problemen, zoals de heer Vermassen heeft gezegd, precies in Frankrijk hun oorsprong vinden. Toch moet u weten dat sommigen de aanwezigheid van de Fransen zouden kunnen gebruiken als een belangrijk element van obstructie in de totstandkoming van deze Waterverdragen. Vanuit Vlaams oogpunt hebben wij er geen nood aan dat nog bij komende obstructie wordt gevoerd.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Vermassen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer N. De Batselier, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de verwerking van gebruikt glas

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Eetvelt tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de verwerking van gebruikt glas.

De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, het zal waarschijnlijk niet de laatste keer zijn dat wij het in deze Raad over het huishoudelijk afval hebben.

Voor een probleem zoals de huishoudelijke afvalstoffen zijn we wellicht in de laatste fase van de politieke besluitvorming aanbeland, namelijk bij de vraag of de oplossingen, waar we het eens over zijn, en die nu in de praktijk worden gebracht, ook hun doel bereiken, of, met andere woorden wel deugdelijk zijn.

Of de oplossingen voor ons huishoudelijk afval deugdelijk is, de scheiding aan de bron, het hergebruik, het zoveel mogelijk voorkomen van het ontstaan van afval, de milieuvriendelijke verwijdering. Het is vandaag misschien nog wat te vroeg om dit uit te maken. Deze evaluatie zal naar het einde van de planperiode van het afvalstoffenplan 1991-1995 evenwel zonder twijfel moeten plaatsvinden.

Wat ik vandaag wil stellen is dat er zich bij de concrete uitvoering van het beleid problemen stellen. Deze problemen worden met name dagelijks door verschillende gemeentebesturen ondervonden. Voor de gemeentebesturen is de selectieve op-haling en in casu het inzamelen van gebruikt glas een belangrijke zorg. Ook in de milieuconvenant krijgen de gemeenten de taak opgelegd deze inzamelbeurten te organiseren.

— De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Welke problemen stellen zich in de sector van de recyclage van glasafval ? Op pagina 26 van het afvalstoffenplan 1991-1995 worden als voornaamste problemen bij de selectieve inzameling gegeven : de verontreiniging van het ingezamelde materiaal, het sluikestorten rond de containers en de soms te lage frequentie van lediging van de containers. Dit zou de indruk kunnen wekken dat wanneer deze problemen zouden opgelost zijn, daarmee ook de problemen in de sector van de baan zouden zijn. Dit is nochtans niet zo.

Naast het belangrijk probleem van de kwaliteit van het ingezameld produkt — daar staat of valt de recyclage inderdaad mee — of het probleem van de voldoende zuiverheid van het afvalglas, — dit wordt ook door de gemeentelijke besturen scherp ondervonden — stellen zich nog meerdere problemen.

De marktsituatie voor het ingezameld glas is verstoord. De belangrijkste afnemer zou voortdurend strengere normen stellen. Men zou nu zover gaan te eisen dat er maximaal 50 gram onzuiverheden per ingebrachte ton glas mogen zitten. De verwerkers kunnen zulke hoge eisen stellen omdat zij een voldoende aanvoer van hoogwaardige kwaliteit afvalglas kunnen betrekken uit Nederland.

Naast bovengemeld probleem bij de afnemers situeert zich ook een probleem op het niveau van de tussenschakel tussen de aanbieders — de gemeenten — en de afnemers, namelijk bij de transporteurs-ophalers. Zo ondervinden gemeenten die kiezen voor de inzameling via het containerpark, aangevuld met regelmatige ophaalbeurten aan huis, moeilijkheden bij het vinden van een koper-verwerker. Een feitelijke monopolievorming zou aan de basis liggen van deze moeilijkheden en daarmee ook aan de basis voor de slechte prijs van het ingezamelde glas. De factuur voor het afvalstoffenplan, partim glasrecyclage, wordt daarmee de facto naar de gemeenten doorgeschoven.

Vanuit beleidsoogpunt is het meest

Van Eetvelt

nefaste gevolg hiervan dat een gedeelte van dit ingezamelde glas zonder in aanmerking te komen voor recycling — het loont toch de moeite niet meer — opnieuw zou worden gestort en dit is zeker niet de beleidsop-tie !

Een erger en mogelijk dringender probleem, dat daarmee samengaat, is dat van de motivatie van de burger.

In het afvalstoffenplan van OVAM lezen we dat de recuperatiegraad van glas in 1988, 30.4 ten honderd be-droeg.

Volgens niet bevestigde berichten zou de recuperatievoet sinds 1988 niet zijn verhoogd. Dit zou onder meer aan de zojuist vernoemde proble-men zijn toe te schrijven. Noch-tans haalt men in andere landen wel hogere recuperatievoeten en een be-tere kwaliteit van gerecupereerd pro-duk-t. Dit alles betekent dat vandaag nog steeds een aanzienlijk deel van het afvalglas in huisvuilzakken of el-ders terecht komt.

Voor al deze problemen kan ook naar een nieuwe oplossing worden gezocht, namelijk deze van het statie-geld of het retourglas, waarover wij nog niet hebben gesproken. Dit kan afvalglas voorkomen en wij moeten bekennen dat in bepaalde buurlan-den deze oplossing reeds wordt toe-gepast.

Tenslotte wijs ik er nog op dat OVAM en verscheidene intercom-munales de ideale partner zijn om de beleidsop-ties in praktijk om te zetten. Zeer recent is de VLAR, de Vlaamse Maatschappij voor Afvalrecuperatie, gestart. Volgens een persmededeling zal deze zich vanaf nu aan gemeenten en intercommunales aanbieden als partner voor bij alle mogelijke pro-jecten in verband met de afvalcyclus. Voor een goed overheidsmanage-ment is het aangewezen precies te weten wie wat moet doen in de toe-komst. Daarom wil ik de Minister en-kele vragen stellen.

Welke inzamelmethode wordt door de overheid geadviseerd, gezien de gewijzigde omstandigheden, en hoe

kan de recuperatievoet voor gebruikt glas worden verhoogd ? Welke mo-gelijkheden hebben de gemeenten om waarborgen te krijgen voor een interessante afzet van afvalglas en welke initiatieven denkt de overheid te nemen om afzet en verwerking van ingezameld glas te waarborgen ? Hoe zullen OVAM en VLAR deze taken opnemen, wat is hun rol en hoe wor-den de taken onderling verdeeld ? In hoeverre kan ten slotte de privé-sec-tor worden ingeschakeld bij de afval-verwerking ?

De Voorzitter : De heer Timmer-mans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribu-ne) : Mijnheer de Voorzitter, mijn-heer de Minister, collega's, collega Van Eetvelt heeft op een correcte wijze geschetst welke problemen rij-zen bij het uitvoeren van het afval-stoffenplan en vooral welke proble-men de gemeenten ondervinden om een gescheiden ophaling van het af-val te organiseren en voor het opge-haalde afval ook nog eens een afzet-markt te vinden. De overheid heeft hierbij inderdaad een belangrijke rol te spelen. Zij moet de afzetmarkt or-ganiseren en de gemeenten helpen een antwoord te vinden op de vragen die zij hebben bij het realiseren van de normen van het afvalstoffenplan. Wij zullen deze problematiek echter niet fundamenteel oplossen door re-cyclage alleen. Wij moeten afval ook voorkomen. De vraag is dan natuur-lijk welke rol de privé-sector daarin heeft. Wij moeten stilaan overgaan naar een systeem van verplichte te-rugname van lege verpakkingen en daarbij aansluitend van statiegeld. De privé-sector is samen met de ver-bruiker immers oorzaak van het af-valglas. Een studie van de BBL heeft uitgemaakt dat wij nogal wat verpak-kingsmateriaal zouden kunnen ver-mijden. De SP vindt dan ook dat vooral daarop de klemtoon zal moe-ten liggen. Wij moeten met andere woorden meer aandacht geven aan een meer fundamentele oplossing. De overheid, misschien de Vlaamse Milieumaatschappij of OVAM, moet in dit kader zorgen voor het motive-ren en sensibiliseren zowel van de verbruikers, als van de industrie.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, zoals de heer Van Eetvelt zojuist heeft ge-zegd, voorziet het afvalstoffenplan in een beheersing van de afvalstromen. In een eerste fase wil men, met het zogenaamde voorkomingsbeleid, het probleem bij de bron aanpakken. Bo-vendien wil men daar waar nog afval wordt geproduceerd deze zoveel mo-gelijk recycleren. Dit kan echter al-leen via een selectieve ophaling.

De burger is vooral vertrouwd met het selectief ophalen van papier en glas, en daardoor is hij meer milieu-bewust geworden.

De recycling daarvan wordt evenwel in het gedrang gebracht door de af-zetproblemen. Volgens de heer Van Eetvelt is dit vooral te wijten aan de monopoliepositie van de ophaalfir-ma's. Door deze problematiek wordt de bevolking ontmoedigd en gede-motiveerd. Wanneer dit probleem niet wordt opgelost, dan zal men in de toekomst niet meer moeten reke-nen op de medewerking van de bur-ger om het milieu minder te vervui-len.

Ook de gemeenten die contracten hebben gesloten met OVAM worden in de onmogelijkheid gesteld om hun opdracht naar behoren te vervullen. Op het vlak van het leefmilieu zal het moeilijker worden om de medewer-king van de gemeenten te krijgen voor de beleidsplannen.

Het milieubeleid wordt in grote mate getest op zijn geloofwaardigheid. Door de afzetproblemen van glas en papier wordt dit beleid evenwel zwaar gehypothekeerd.

Ik sluit mij aan bij de standpunten van de heren Van Eetvelt en Tim-mermans en zie met belangstelling de mogelijke oplossingen tegemoet.

De Voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het pro-

Dua

bleem dat door de heer van Eetvelt werd geschetst is inderdaad vrij reëel en bezorgt de gemeenten ontzaglijke moeilijkheden.

Ik kan dit illustreren door het voorbeeld aan te halen van mijn eigen stad, Gent. Deze stad wordt momenteel geconfronteerd met een enorme berg opgehaald glas waarmee men geen blijf weet. Er loopt zelfs een proces met de vroegere glasafnemer, omdat deze niet meer bereid is de oorspronkelijk contractueel overeengekomen prijs te betalen. Hierdoor ontstaat een ruimteprobleem. Er moet plaats worden gevonden om het glas te stapelen. Dit is zeer ontmoedigend voor de burger, die de moeite doet om zijn flessen naar de glascontainer te brengen, en vaststelt dat het glas gewoon op een hoop wordt gooid. Oorspronkelijk werd tot 700 frank per ton betaald voor de afname van het selectief ingezameld glas. Nu doet zich echter het omgekeerde voor, de gemeenten moeten de ophaalfirma's betalen om de glascontainers te komen ophalen. Hetzelfde fenomeen doet zich trouwens ook voor bij andere experimenten van selectieve inzameling.

Bij de vorige vergadering van de Vlaamse Raad bracht mevrouw Aelvoet het probleem van de wegwerpverpakking ter sprake. De gemeenten organiseren een systeem van selectieve ophaling en naarmate dit succes heeft groeien de problemen, vermits er een overaanbod en dus afzetproblemen ontstaan.

De oorzaak van deze scheefgegroeide situatie is duidelijk. Het is het gevolg van een afvalbeleid dat op het verkeerde spoor zit. Bij een ecologisch gericht afvalbeleid is de belangrijkste optie het verminderen van de grote afvalstromen, op de eerste plaats via een volwaardig preventiebeleid dat ervoor zorgt dat er minder afval in omloop komt. In tweede instantie moet gezocht worden naar mogelijkheden tot recyclage en dit voor produkten die niet voor rechtstreeks hergebruik in aanmerking komen. Uit wat is gerealiseerd in uitvoering van het afvalstoffenplan

blijkt dat enkel werd gewerkt in de richting van selectieve ophaling, allicht omdat men deze taak gemakkelijk naar het gemeentelijke niveau kan doorschuiven. De gemeenten blijven dan met de reële problemen van de praktijk zitten. Echte preventie, bijvoorbeeld door het stimuleren van hergebruik, komt momenteel zelfs niet aan de orde.

Er zijn nochtans andere mogelijkheden. Voor het glas is het invoeren van een statiegeldsysteem zeker het beste middel om hergebruik te stimuleren. Dit gebeurt reeds in Duitsland, Groot-Brittannië en Denemarken, waar het beleid veel meer op hergebruik is gericht. Op deze manier vermijdt men ook de ingewikkelde en voor de gemeenten dikwijls zeer dure ophaalsystemen en zal men ook een oplossing brengen voor het huidige overaanbod van oud glas, dat trouwens maar voor een beperkt deel kan worden gerecycleerd.

De producenten moeten hiertoe bijna worden gedwongen, want nu maken zij er zich op een simpele manier goedkoop van af door de consument te verplichten produkten te kopen in plastic-recipiënten of in glasrecipiënten die niet worden teruggenomen. De gemeenschap draait dan op voor alle kosten en vooral de gemeenten blijven met de praktische problemen zitten.

Ik vraag dan ook aan de Minister of er concrete maatregelen worden voorzien om deze verkeerde evolutie te doen keren. Dwingende maatregelen kunnen waarschijnlijk alleen door de nationale instanties worden opgelegd, maar de Vlaamse Regering kan allicht afspraken met de producenten maken in verband met het invoeren van het statiegeldsysteem. Werden initiatieven in die richting reeds genomen ? (*Applaus*)

De Voorzitter : De Minister heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, verscheidene Raadsleden hebben hier heel wat goede analyses inzake de werking van de markt en inzake prijsevolutie naar voren gebracht ; ik kan daar niet veel aan toevoegen.

Men moet goed beseffen dat één van de belangrijkste elementen, de inzamelingsmethode van het glas, onder de gemeentelijke autonomie valt. De gemeenten kiezen nu inderdaad meestal voor de ophaling met glasbakken, georganiseerd door privé-firma's of door intercommunales voor afvalverwerking. Dit systeem kan dus niet zomaar worden afgeschaft.

In Vlaanderen zal OVAM voortaan in meerdere fasen de huis-aan-huis-ophaling van glas en andere droge recycleerbare materialen aanmoedigen. Niet alleen de glaszameling, maar ook alle andere recyclageprojecten kunnen maar slagen indien zowel de beleidsmensen als de burgers daaraan hun medewerking verlenen. Een aantal demotiverende factoren werden hier naar voren gebracht.

Uit de sector zelf krijg ik heel wat tegenstrijdige berichten. De evolutie in Oost-Europa trekt nogal wat nieuwe bedrijven naar ginder. Bij ons is de prijs van het ongezuiverd glas, geleverd aan de fabriek, geëvolueerd tot 600 frank per ton, terwijl de kostprijs voor de zuivering van glas geraamd wordt op 1.000 frank per ton.

De kostprijs voor het ophalen en verwerken van het huisvuil varieert van 3.000 tot 5.000 frank per ton. Dit toont toch aan dat de prijzen aanzienlijk zijn verhoogd.

De flessenhals in de verruiming van de recyclage van glas zit vooral in de selectieve ophaling en in de inzameling van het glas. Voor dit onderdeel van recyclage wordt de overheidssteun moeilijker, maar dit probleem is echter opgelost door de milieuconvenant tussen het Vlaams Gewest en de gemeenten.

Ik kan meedelen dat de intercommunale Interleuven, samen met andere intercommunales, een zuiveringsinstallatie wil bouwen. Ook OVAM en VLAR, de Vlaamse Maatschappij voor Afvalrecuperatie, zijn geïnteresseerd om in het initiatief van Interleuven te participeren.

Twee bedrijven in Vlaanderen houden zich bezig met het zuiveren van gerecycleerd glas. Dit zijn enerzijds

De Batselier

Glasrecyclage Limburg — GRL — en anderzijds Mineraal Maatschappij. Deze twee NV's verwerken en zuiveren alle soorten glas tot een grondstof die in de glasindustrie een afzetmogelijkheid vindt.

GRL is van plan om samen met Vanheede, een West-Vlaamse ophaler van glas en ander afval, een installatie te bouwen in Rumbeke. De Mineraal Maatschappij onderzoekt de mogelijkheid om in Lanaken een installatie te bouwen. Op die manier zouden er meer mogelijkheden ontstaan. Wij hopen dat VLAR en OVAM hierin een rol kunnen vervullen.

De Voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn degelijk en hoopgevend antwoord. Ik onthoud dat hij verklaart dat de Regering zal pogen om de inzameling huis aan huis te stimuleren. Bovendien zou de overheid in de toekomst een belangrijke rol vervullen met betrekking tot de opvang van de ingezamelde afvalprodukten.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer M. Bartholomeeussen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Huisvesting, over de mogelijke aanleg van een logistiek park ten noorden van Antwerpen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bartholomeeussen tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Ge-

meenschapsminister van leefmilieu en Huisvesting, over de mogelijke aanleg van een logistiek park ten noorden van Antwerpen

De heer Bartholomeeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, samen met het aannemingsbedrijf Cosimco, projectontwikkeling NV Van Wellen en het studiebureau BNTC beslot de GOM Antwerpen mee te werken aan de inplanting van een logistiek park te Zandvliet-Antwerpen. Het voornaamste argument dat in het GOM-dossier werd aangebracht om deze inplanting te verantwoorden is de uitbouw van een logistiek park te Ossendrecht in Nederland. Beide parken ontmoeten elkaar aan de grensovergang en liggen aan de Havenweg-Zoomweg. Het belangrijkste argument dat de GOM aanbracht, namelijk voet zetten tegen een Nederlands initiatief om economisch te kunnen profiteren van investeringen in de haven van Antwerpen, dreigt intussen weg te vallen nadat op advies van de Provinciale Planologische Commissie Noord-Brabant, de provincie Noord-Brabant het bestemmingsplan verwierp waardoor het project op de lange baan werd geschoven.

De belangrijkste tegenargumenten die werden aangebracht zijn dat het Logistiek Park Ossendrecht alsook het gelijksoortig initiatief aan Belgische zijde, het Logistiek Park Zandvliet, strijdig zijn met de aanbevelingen uit de Globale Strukturschets Benelux Middengebied. Internationaal overleg over een afwijking van de Globale Strukturschets Middengebied, de ruimtelijke situering en afstemming op elkaar van de beide initiatieven, zouden op dit moment nog gaande zijn in het kader van de Benelux Economische Unie.

Een andere belangrijke reden voor de afwijzing is ook dat het oorspronkelijk concept uitging van een ontwikkeling van een transport- naar een distributiecentrum, met als uiteindelijk doel een hoogwaardig logistiek centrum met logistieke dienstverleners. Uit een marktonderzoek

in Nederland is echter gebleken dat de markt voor logistieke dienstverleners te krap is. De economische haalbaarheid van het terrein in Nederland is bijgevolg zeer twijfelachtig geworden.

Ook vanuit milieu-, natuur- en landschapsoverweging is het project voor de Planologische Commissie Noord-Brabant ongewenst. Daarbij is gewezen op de aanwezigheid van een scherm- en bufferzone en de bestaande agrarische en natuurbelangen in het gebied waar het LPO gesitueerd is.

De Benelux Economische Unie stelt vast dat in haar aanbevelingen met betrekking tot het Benelux verkeersnet en meer bepaald de zeehavens, over de Antwerpse haveninfrastructuur onder meer gezegd wordt dat, ik citeer : De bestaande groen-buffer ten noorden van het havengebied op de rechter Scheldeoever dient te worden geconsolideerd als afschermzone. Een en ander heeft als consequentie dat voor een verdere uitbreiding van de haveninfrastructuur naast renovatie van bestaande infrastructuur op de rechteroever, vooral de linkeroever in aanmerking komt. Einde citaat.

Ook aan Belgische zijde worden heel wat negatieve elementen aangebracht door verscheidene diensten. Tot 13 april loopt nog een openbaar onderzoek over de wijziging van het gewestplan om de inplanting van het LPZ mogelijk te maken. Nadat Gemeenschapsminister Waltniel vorig jaar voorstelde het gewestplan te wijzigen voor een oppervlakte van 150 hectare, zag de Executieve in, na onze tussenkomst, dat hierdoor een vernietigende ingreep plaats zou hebben op de bufferzone en daardoor op de leefbaarheid van de dorpen Berendrecht en Zandvliet. De Executieve opteerde er toen voor een gewestplanwijziging aan een openbaar onderzoek voor te leggen ter grootte van ongeveer 54 hectare. Ondertussen zijn reeds zeer veel bezwaarschriften bij de gouverneur ingediend. Noch de havenbedrijven vertegenwoordigd door AGHA, noch de havenregie van de stad Antwerpen zijn in het project geïnteresseerd.

Bartholomeeussen

Integendeel, de haven beschouwt het project als concurrentieel voor haar nog niet in gebruik zijnde **haventerreinen**, vooral op Linkeroever. De door de Executieve voorgestelde gespreide compensaties met betrekking tot de inname van de open-ruimte, en die voornamelijk op het **havengebied** Linkeroever zijn gelegen, zijn voor het stadsbestuur onaanvaardbaar. De planning van dit Logistiek Park Zandvliet wordt ook door de planologische diensten van de stad afgewezen om de volgende redenen.

Ten eerste pleit het Globaal Structuur Plan Antwerpen voor het behoud van de groene zones rond de dorpen **Berendrecht** en Zandvliet en wijst erop dat havenuitbreidingen en industriële infrastructuur op de rechteroever via inbreidingsprojecten moeten worden gerealiseerd. Verder wordt opgemerkt dat in de planning van het logistiek park geen enkele mogelijkheid bestaat om het park te bereiken via binnenvaart en spoor en dat de ruimte-inname ten koste gaat van het grensoverschrijdende, landenschappelijk waardevol landbouwgebied. Een belangrijk natuurgebied, De Kabeljouwvolder genaamd, zou door de aanleg van deze logistieke parken immers moeten verdwijnen.

Met de realisatie van het LPO en het LPZ zouden over de geloofwaardigheid van onder meer de Benelux Globale Structuurschets en het Globaal Structuurplan Antwerpen, de adviezen van de Planologische Commissie Noord-Brabant en de efficiëntie van de mogelijkheid tot het indienen van bezwaarschriften bij aanvragen tot wijzigingen van gewestplannen vragen worden gesteld en zou hier een politiek van voldongen feiten worden bedreven.

Graag verneem ik dan ook vanwege de bevoegde Gemeenschapsminister of hij ondanks de vele protesten en het wegvallen van het belangrijkste argument waarvan de promotoren gebruik maken, zal instemmen met de aanleg van het LPZ ?

Tevens verneem ik graag of de laatste poldergronden die overblijven na de havenuitbreidingen in het noorden

van Antwerpen, met name het natuurgebied Kabeljouwvolder dat aansluit bij de Ruige Heide, kunnen worden behouden en beschermd. Dit noordelijk havengebied dat het grootste chemisch industriepark van Europa huisvest, heeft nood aan een volwaardige bufferzone tussen industrie en woongebieden. Reeds geruime tijd is er sprake van een werkelijke bebossing rond de woonkernen. Zelfs vanuit de Europese Gemeenschap zou hiervoor subsidiëring kunnen worden verkregen. Kan de bevoegde Gemeenschapsminister mij zeggen of hiervoor reeds concrete plannen bestaan ? (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de vorige Vlaamse Executieve had naar aanleiding van een goedgekeurde wijziging van het gewestplan Antwerpen, die er in bestond het Logistiek Park Zandvliet mogelijk te maken, beslist om, zonder enig vooroverleg en gezegd bij wijze van compensatie, gewestplannen Antwerpen en Sint-Niklaas-Lokeren in herziening te stellen, waarbij grote delen van het Linkerschelde-oevergebied een andere bestemming zouden krijgen.

In mijn betoog beperk ik mij tot de in herzieningstelling van het gewestplan Sint-Niklaas-Lokeren. De beslissing van de Executieve zou erop gericht zijn de bestemming van drie zones, gelegen op het grondgebied van de gemeente Beveren, te wijzigen, namelijk een langgerekte strook langsheen de rijksgrens met Nederland ten noorden van Kieldrecht, een zone omheen het Fort Liefkenshoek en een zone gelegen nabij de vroegere St .-Annahoeve.

Wij stellen vast dat ten eerste de door de Executieve genomen beslissing tot stand is gekomen zonder enig vooroverleg met de Maatschappij voor het Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerschelde-oevergebied, en dit ondanks het feit dat artikel 29 van de wet van 19 juni 1978 dat het beheer regelt van het Linkerschelde-oevergebied onder meer bepaalt

dat onverminderd de wettelijke bepalingen inzake ruimtelijke ordening, de personen en instanties die in het Linkerschelde oevergebied aangewezen zijn voor het opmaken van aanleg, richt- of structuurplannen en van alle plannen in verband met de infrastructuurle uitbouw, de maatschappij op de hoogte moeten houden van de voorstudie. Zij moeten tevens alle voorontwerpen of ontwerpplannen meedelen aan de maatschappij.

Ten tweede, stellen wij vast dat de door de Executieve genomen beslissing eveneens tot stand is gekomen zonder enig vooroverleg met de gemeente Beveren.

Ten derde zal de genomen beslissing op korte termijn de normale landbouwuutbating van landbouwgronden en -bedrijven gelegen in de zone nabij de rijksgrens ten noorden van Kieldrecht, een kleine 300 hectare, hypothekeren. Door de huidige bestemming kunnen daar nu immers alle werken en handelingen worden uitgevoerd die met de landbouw overeenstemmen, wat na de beoogde herziening van het gewestplan niet meer het geval zou zijn.

Ten vierde, zou door de voorgenomen beslissingen van de Executieve de landbouw tweemaal worden getroffen : op de rechteroever worden landbouwgronden industriegebied en op de linkeroever zou in het betrokken gebied de landbouwexploitatie en -vestiging aan te strenge banden gelegd worden.

Ten vijfde, stellen wij vast dat de zone omheen het Fort Liefkenshoek die men wenst te bestemmen als bufferzone vrijwel overeenstemt met de zone die gereserveerd werd voor de aanleg van dijkverhoging op peil, wegenis en pijpleidingzone.

Ten zesde, de zone nabij de St .-Annahoeve die men wenst te bestemmen als reservaatgebied, is bestemd om te worden ingenomen door de bedrijven Indaver, Ecowaste en Aproc, die reeds een overeenkomst hadden met de maatschappij.

Ten zevende, de zone nabij de St .-Annahoeve is van vitaal belang voor de Waaslandhaven. Het voorgestelde

De Meyer

reservaatgebied maakt de aanleg van een adequate ontsluiting — via weg en spoor — van het industriegebied onmogelijk.

Heren Ministers, mag ik u, gelet op vermelde vaststellingen, herziening van de beslissing vragen, en om ze desgevallend in een andere vorm slechts te hernemen na voorafgaand overleg met de Maatschappij voor het Grond- en industrialisatiebeleid van het Linkerschelde-oevergebied én de gemeente Beveren.

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zou het kort willen hebben over het dossier van het logistieke park te Ossendrecht en Zandvliet. Dit park werd aangekondigd als een interessant project dat gezamenlijk in Benelux-verband zou worden uitgebouwd. Ongelukkig genoeg heeft Nederland na twee jaar voorbereiding gewoonweg zijn medewerking opgezegd. Daardoor staan wij voor de keuze tussen de , volgende mogelijkheden. Ofwel wordt het een park dat zich slechts aan één zijde van de grens uitstrekt omdat de andere vleugel werd afgeknipt, ofwel komt er geen park, ofwel zoekt men een nieuwe grensoverschrijdende inplantingsplaats.

Deze laatste oplossing behoort tot de mogelijkheden want ik meen te weten dat de Nederlandse houding het gevolg is van binnenlandse verschillen van inzicht. Men wenst de aanvankelijke inplantingsplaats meer oostwaarts van Ossendrecht te verplaatsen.

Zonder op de grond van de zaak te willen ingaan of daarover een uitgesproken oordeel te formuleren, wil ik toch het volgende kwijt. Dit was een zeer concreet project. Op meerdere plaatsen is ervoor gepleit om de samenwerking tussen de Vlaamse en Nederlandse provinciale besturen beter te structureren. Het Benelux-Middengebied kan volgens mij de meest ideale Euregio in Europa wor-

den. Zo een Euregio kan het instrument met de gepaste structuur zijn om te garanderen dat projecten die gezamenlijk worden opgezet ook gezamenlijk ten uitvoer worden gebracht. In dit concrete geval was dit niet mogelijk en ik hoop dat men uit deze mislukking zal leren.

Naar aanleiding van dit concrete geval vond ik het nuttig deze algemene beschouwing te maken en daarvoor de aandacht van de Executieve te vragen.

Ik sluit mij aan bij de heer Bartholomeeussen met wiens bezwaren betreffende de plaats van inplanting ik het eens kan zijn. Het ecologisch waardevolle karakter van de Kabeljouwvolder wordt veelvuldig gehoord als argument in de betrokken streek. Het project was in volle ontwikkeling aan beide zijden van de grens en is door de laattijdige opzegging van Nederland in de verwarring terecht gekomen.

Een dergelijk incident zou men in de toekomst kunnen vermijden wanneer men tot een Euregio zou kunnen komen. Dergelijke instrumenten zijn zonder meer waardevol. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik onderschrijf de analyse van het probleem van de wijziging van het gewestplan waartoe de Executieve besliste op 13 november 1991 en waarbij een compensatie werd voorgesteld voor de herziening voor de gedeelten Antwerpen, Sint-Niklaas en Lokeren.

Het openbaar onderzoek met betrekking tot deze herziening, dat door de gouverneur wordt georganiseerd, is thans voor Antwerpen aan de gang. Wij moeten de resultaten van dat onderzoek afwachten alvorens het gewestplan definitief te wijzigen. Zolang dat openbaar onderzoek lopende is, kan ik dus geen standpunt aannemen, noch antwoorden op de vele vragen die hier werden gesteld en waarvan ik akte genomen heb. Ook collega De Batselier, die eveneens bij het dossier betrokken is, is die me-

ning toegedaan. Ik weet dat er gevoeligheden bestaan tegenover bijzondere natuurgebieden. Wij kunnen dus op het ogenblik nog niet zeggen wat de specifieke bestemming van de Kabeljouwvolder zal zijn en of hij zal kunnen behouden blijven. De Kabeljouwvolder heeft momenteel een bestemming van landbouwzone met landschapswaarde en geenszins het statuut van natuurgebied. De beslissing van de Vlaamse Executieve voorziet in een compensatie voor verlies van open ruimte in hetzelfde gewestplan, maar ook daarbuiten. Onze compensatievoorstellen beogen in uitvoering van de Europese richtlijn 79.409 inzake het vogelbestand meer bepaald de werkelijke verbetering van twee beschermingszones, namelijk de Kuipeend op de Rechteroever en Blokkersdijk op de Linkeroever, en de Schorren en Polders op de Linkeroever.

De heer De Meyer maakt terecht de opmerking dat de compensatie op haar beurt vragen doet rijzen. Het overleg hierover is aan de gang en collega De Batselier is daarbij betrokken gezien het belang van de investeringsplannen die ter zake al bestonden. De plannen van het bedrijf Indaver kunnen in het gedrang komen. Maar ook daar zal pas getrancheerd kunnen worden als het definitief gewestplan wordt vastgelegd.

Ook in het kader van de Benelux is er overleg. Collega Suykerbuyk hecht daar terecht veel belang aan. Enerzijds is er het initiatief Ossendrecht en aan Belgische zijde zien wij het logistieke park Zandvliet tot stand komen. Dat overleg heeft enige spanning meegebracht. Minister Alders heeft daaromtrent een gesprek aangevraagd. Mijn medewerkers hebben dat gesprek met hem op 9 maart 1992 gevoerd. Ik moest die dag in de Senaat aanwezig zijn bij het investituurdebat van de nationale Regering. De afspraken die toen met de heer Alders zijn gemaakt moeten ons in staat stellen een aantal definitieve uitspraken te doen met betrekking tot deze betwisting. Zowel van Nederlandse als van Belgische zijde heeft men zich ertoe geëngageerd op het vlak van de medewerkers het overleg voor te bereiden om dan te

Kelchtermans

gen 1 juli uit te maken of België al dan niet alleen doorgaat. De Nederlanders gaven overigens de indruk te willen afhaken ; vooral vanuit de provinciale staten Noord-Brabant wordt daarop aangedrongen. België zal dus vóór 1 juli aan Nederland meedelen of het afziet van het project. Zulks zal natuurlijk repercussies hebben op de procedure voor de inherzienings-telling van het gewestplan. Mijnheer de Voorzitter, ziedaar mijn antwoord op deze interpellatie.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden voor een half uur te onderbreken zodat het personeel de gelegenheid heeft te eten. Ik stel voor dat wij elkaar terugzien om kwart over zeven voor de afhandeling van de drie laatste interpellaties. *(Instemming)*

— *De vergadering wordt gesloten om 18.40 uur.*

— *De vergadering wordt hervat om 19.20 uur.*

INTERPELLATIES (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de wijziging van het gewestplan Maaseik

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Didden tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Wer-

ken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de wijziging van het gewestplan Maaseik.

De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, allereerst verontschuldig ik mij ervoor dat wij zo laat op de avond nog regionale problemen dienen te behandelen.

Men zou zelfs kunnen beweren dat, gezien recente persberichten, de aan de Minister gerichte vragen overbodig zijn. Immers, de burgemeester van Maaseik, onze collega de heer Vermassen, heeft verklaard dat het betrokken gebied landbouwzone blijft, zoals dat altijd is geweest. Nochtans was ik niet geneigd mijn interpellatie in te trekken omdat ik het nuttig acht te weten waar wij nu precies aan toe zijn.

Waarover gaat het ? Men wenst van een landbouwgebied van 30 hectare gelegen langsheen de ringweg aan de rand van een prachtige stad, waarvan ik vind dat heel Vlaanderen ze onvoldoende kent, met name Maaseik, een industrieel terrein te maken, met als gevolg dat het stadszicht wordt belemmerd en de verwerpelijke politiek van industriële lintbebouwing wordt voortgezet.

Mijnheer de Minister, ik zal mij beperken tot de vragen. Ten eerste, heeft de stad een gemotiveerde beslissing genomen om de Executieve en de provincie te vragen af te zien van de wijziging van het gewestplan ? Mocht het antwoord positief zijn, dan luidt mijn volgende vraag wat de Executieve daarmee zal aanvangen. Zij heeft immers de wijziging van het gewestplan op verzoek van diezelfde stad ingeleid en zou natuurlijk de procedure kunnen voortzetten. Als de Minister daarop ja antwoordt, dan hoef ik niet verder meer te vragen.

Verklaart de Minister echter dat er nog niets is beslist of dat hij nog niet op de hoogte is van bepaalde feiten of dat het antwoord negatief is, dan herhaal ik de vragen die ik hem voorheen schriftelijk heb bezorgd. Zo vernam ik graag wat de Executieve

zal doen indien de stad of anderen van plan zijn het gewestplan toch te wijzigen en de desbetreffende landbouwzone een industriële bestemming te geven. Hoe luiden de adviezen van de verschillende administraties, inzonderheid van de dienst Monumenten en Landschappen ? Heeft de Bestendige Deputatie van de provincie Limburg die daartoe gemachtigd en verplicht is, reeds een advies uitgebracht en wat is daarvan de inhoud ?

Tenslotte, welke is de uiteindelijke procedure en afwikkeling van procedure, die wij in deze zaak mogen verwachten ?

Bij voorbaat dank voor uw antwoord.

De Voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het verheugt mij, als lid van de Volksunie-fractie, aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Didden, in verband met de mogelijke — hierbij plaats ik een vraagteken, want uiteindelijk weet ik het niet meer zo goed — wijziging van het gewestplan Maasland op het grondgebied van de stad Maaseik.

Collega Didden spreekt van een dossier met een bedenkelijk karakter, en ik zal de laatste zijn om hem ter zake tegen te spreken. Voor mij is het zelfs duidelijk dat her en der een aantal duistere krachten — ik laat het in het midden of het gaat over krachten uit Maaseik of van elders — in dit dossier hebben gewerkt.

Deze problematiek geeft mij echter wel de gelegenheid om vragen te stellen inzake een goede ruimtelijke ordening. Zoals gezegd zou de Vlaamse Executieve, op voorstel van Minister Waltniel en op vraag van de stad Maaseik, een woonuitbreidingsgebied, een landbouwgebied, van 30 hectare herbestemmen voor een industriegebied, de zogenaamde Steenkuil.

Uit het dossier blijkt dat zowel de Volksunie-Maaseik als de CVP-Maaseik zich verzet hebben tegen dit

Appeltans

dossier en dat zij hebben beweerd dat de nood tot herschikking en herbestemming van deze industriegronden onvoldoende bewezen is. Er zijn dan ook meerdere redenen om aan de opportuniteit van de beslissing van de Vlaamse Executieve te twijfelen. Dit geldt zowel vanuit het standpunt van het toerisme als vanuit het standpunt van de landschappelijke waarde van het gebied. Ook inzake het economisch standpunt rijzen hier een aantal vragen.

Het is blijkbaar zo dat precies door deze herschikking Maaseik een industriezone van nationaal belang kan verwerven, met daaraan gekoppeld alle mogelijke financiële steun waarop de stad een beroep zou kunnen doen. Ter zake kan dan de vraag worden gesteld of elke gemeente van het Maasland over een dergelijke nationale industriezone moet kunnen beschikken. Indien ik goed ben ingelicht, zijn er reeds twee nationale industriezones, met name in Stokkem-Dilzen en in Lanaken en Maasmechelen. Bijgevolg is het gebied ruim voorzien van nationale industriezones.

Vervolgens moet een dergelijke ingreep kaderen in het breder perspectief en moet hij het belang van een plaatselijke gemeente overstijgen, in dit geval Maaseik. Zij zijn van regionaal - in dit geval Limburgs - belang. Vraag is of het advies in breder perspectief werd gegeven en of de inplanting kaderde in een algemeen ontwikkelingsplan, opgemaakt door de stad Maaseik zelf.

Sta mij toe even af te dalen tot het niveau van de Maaseikse knapkoek om te komen tot de plaatselijke politiek, want dit lijkt er inderdaad in verweven te zijn. Op die manier komen wij terecht in een soort plaatselijke intrige — op welk niveau ze zich juist heeft afgespeeld kon ik niet achterhalen — waarover ik hier geen uitspraken wil doen, want ik wil mij niet mengen in de plaatselijke politiek, die reeds ingewikkeld genoeg lijkt te zijn.

De huidige meerderheid die te Maaseik door de SP-PVV wordt gevormd

keurde de aanvraag tot wijziging van het gewestplan op het grondgebied Maaseik goed. De oppositie verzette zich hiertegen. Deze aanvraag wordt in Brussel besproken en blijkbaar zal er een consensus tot stand komen aangaande de dossiers die een wijziging van het voorgestelde plan inhouden. De Volksunie pleitte ervoor dat de dienst Monumenten en Landschappen een advies zou verstrekken, ten einde fouten te vermijden. Burgemeester Vermassen, onze collega in de Vlaamse Raad, is momenteel niet aanwezig en dat vind ik jammer omdat ik graag zijn mening had gekend. Hij is het hoe dan ook niet eens met de inhoud van het dossier van de Vlaamse Executieve. Zowel in de pers als in een brief ondertekend door de burgemeester, lees ik dat hij de visie van de Vlaamse Executieve niet deelt. Eén van de krasse uitspraken uit deze brief luidt als volgt : Het blijft voor het college — dat is dan het college van Maaseik — een raadsel wie dit alternatief voor het voorstel van het college in Brussel uitwerkte. Ik hoef u toch niet te zeggen dat er zekere bindingen zouden moeten bestaan tussen Maaseik en Brussel.

Mijnheer de Minister, hoever staat het met dit dossier ? Wat werd ter zake beslist ? Wat is het gevolg van deze beslissing ? Ik heb begrepen dat de Vlaamse Executieve een wijzigingsvoorstel heeft ingediend. Wat gebeurt er op wettelijk vlak indien het schepencollege van Maaseik hiermee niet akkoord gaat ? Kan ter zake dan een herziening worden aangevraagd ? Hopelijk kan de Minister ons op dat vlak wat uitleg verschaffen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het antwoord kan vrij kort zijn. Met het besluit van de Vlaamse Executieve van 10 juli 1991 werd beslist het gewestplan Limburgs Maasland, op het grondgebied van de gemeente Maaseik, het Vlaamse Jagersborg en De Steenkuil genoemd, in herziening te stellen. Deze herziening heeft betrekking op 15 hectare

voor het gebied Jagersborg. De overweging stelt dat omwille van het behoud van ecologisch waardevolle open ruimte een herziening van de bestemming industriezone aangewezen is. De herziening heeft ook betrekking op 39 hectare voor het gebied De Steenkuil. In het goedgekeurd gewestplan had dit gebied de bestemming woonuitbreidingsgebied voor 10 hectare en agrarisch gebied voor 29 hectare.

De afbakeningen zijn mede het resultaat van het advies van de administratie voor Ruimtelijke Ordening. Collega Appeltans stelde voor het initiële voorstel van de stad Maaseik, vervat in de studie Voorstel tot gewestplan, wijziging industrieterrein De Steenkuil, uit mei 1990, om te buigen voor een inplanting, hoofdzakelijk parallel met de zuidelijke Ringlaan, tot een zone die hoofdzakelijk evenwijdig loopt met de Maastrichtersteenweg. Het vrijwaren van het zicht op Maaseik was een van de basismotieven voor deze herschikking.

In de huidige stand van de procedure - dit is een antwoord op de vraag van collega's Didden en Appeltans — heeft noch de dienst Monumenten en Landschappen, noch de Bestendige Deputatie van de provincie Limburg een inhoudelijk advies uitgebracht. De Bestendige Deputatie heeft wel geadviseerd, conform de procedure, over de aanstelling van een ontwerp, daar waar wij onze eigen dienst AROL ook aanstellen om een ontwerp te maken met betrekking tot dit ontwerp-plan dat binnenkort ter consultatie moet worden voorgelegd.

Bij de verdere afhandeling is het inderdaad zo dat een voorlopig ontwerpplan door de Vlaamse Executieve zal worden vastgesteld. Dit ontwerp-gewestplan zal dan het voorwerp uitmaken van het openbaar onderzoek, georganiseerd door de gouverneur van de provincie Limburg en mede op basis van de resultaten van dit onderzoek zal het gewestplan definitief worden vastgesteld. Wij zitten dus in de aanvangsprocedure van de vrij lange en tijdrovende procedure van in herzieningstelling van een gewestplan.

De Bestendige Deputatie van Lim-

Kelchtermans

burg heeft op 23 januari 1992 een gunstig advies gegeven over de aanstelling van de ontwerper. Wij doen dus een voorstel dat de Bestendige Deputatie moet adviseren. Dit is de tweede stap in het procedureschema van het gewestplan. Daar waar een Vlaamse Executieve een beslissing neemt tot inherzieningstelling, is er vervolgens de aanstelling van een ontwerper door de Gemeenschapsminister, na consultatie van de Bestendige Deputatie. Men zit nog maar in de tweede stap van een procedure die nog lang is en die uiteindelijk moet resulteren in een ontwerpplan dat dan een openbaar onderzoek krijgt.

Met de suggesties die ik hier heb gehoord, kan ik u meedelen dat wij moeten overwegen of het opportuun is de procedure verder te zetten. Ik heb vanwege de stad Maaseik geen enkel bericht of schrijven ontvangen waarin mij gevraagd wordt af te zien van de verdere inherzieningstelling van dit gewestplan. Wat de Vlaamse Executieve zelf zal doen als de procedure toch verderloopt, is een vraag die zal worden beantwoord op het ogenblik dat het ontwerpplan wordt voorgelegd. In ieder geval neem ik mij voor de Executieve een voorstel te doen dat tegemoet komt aan de bezwaren zowel door collega Didden als door de heer Appeltans geformuleerd en waarvan ik meen dat in ieder geval voor De Steenkuil niet kan worden ingegaan op de suggesties zoals ze ook door de administratie voor Ruimtelijke Ordening zijn gedaan.

Ik meen dat eventueel wel kan worden ingegaan op datgene wat voorgesteld wordt voor Jagersborg, waar men de open ruimte wil bewaren en ecologisch agrarisch gebied voorziet ter vervanging van de huidige industriezone. Dit is volgens mij vooruitlopen op een beslissing die in het ontwerpplan dat in herziening moet worden gesteld, nog aan de Executieve moet worden voorgelegd.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen aldus eveneens de andere vragen te hebben beantwoord. Aan collega Appeltans deel ik mee dat ik geen

kennis heb over een algemeen ontwikkelingsplan waarop de stad Maaseik zich zou gebaseerd hebben tenzij de studie waarnaar ik daarnet specifiek in verband met Steenkuil heb verwezen.

De Voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn mededeling maar ik trek daaruit de conclusie dat de procedure nog aan de gang is in die zin dat het gewestplan nog zal gewijzigd worden zoals de stad had gevraagd. Ik vraag de Minister de grootste aandacht te besteden aan de standpunten die wij informeel hebben vernomen. De vraag is echter of wij ooit een formeel antwoord kunnen verwachten.

De Voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans : Mijnheer de Minister, in verband met het advies dat door de administratie van Monumenten en Landschappen zou worden gevraagd, begrijp ik u niet goed. Er lijkt daarover geen schriftelijk advies te bestaan, daar waar de burgemeester in zijn brief aan de burgers toch duidelijk verwijst naar het feit dat de administratie van Monumenten en Landschappen eiste dat het zicht op de historische stadskern gevrijwaard blijft. Als ik u goed begrijp dan is er geen advies geweest.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, ik bevestig nogmaals dat mij geen advies van Monumenten en Landschappen is bekend. Ik geef hier dus enigszins mijn persoonlijke mening. Nu ik het dossier van nabij heb doorgenomen en de aangebrachte argumenten overweeg, denk ik dat eenmaal de procedure op gang wordt gebracht het ontwerp dan ter consultatie wordt voorgelegd door de gouverneur. Als een lid van de Raad mij op dat ogenblik vragen zal stellen, zal ik concreet kunnen zeggen welk ontwerpplan door de Executieve is aangenomen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de werking van het Investeringsfonds

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de werking van het Investeringsfonds.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, in 1991 keurde de Vlaamse Raad het belangrijke decreet goed betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de provincies of de gemeenten dienen uitgevoerd te worden.

Dat decreet heeft aanleiding gegeven tot zeer vinnige debatten en discussies, niet alleen over de datum waarop het nieuwe Investeringsfonds in voege zou treden, maar ook over de omvang ervan.

Mijnheer de Minister, op de dag dat de stemmingen moesten plaatsvinden, heeft uw voorganger een verklaring afgelegd waarin hij zich, ingaande op de vele vragen en opmerkingen dienaangaande, tot twee zaken engageerde.

In de eerste plaats beloofde hij een grondige evaluatie van het Investeringsfonds na twee jaar werking. Eind 1992, begin 1993 zouden wij die evaluatie dus moeten krijgen.

In de tweede plaats vond hij dat nog

Van Vaerenbergh

iets sneller kon worden gewerkt en dat daartoe een gemengde werkgroep ad hoc diende te worden samengesteld, bestaande uit bevoegde ambtenaren van de hogere administratie en van lokale en regionale besturen, vertegenwoordigers van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en van de betrokken ministeriële kabinetten. Die werkgroep zou over een aantal concrete zaken besluiten moeten formuleren tegen einde maart 1992. Dit is genotuleerd in de Handelingen van de Vlaamse Raad.

Het zou voornamelijk gaan over de uitvoering van grote werken die de gemeentelijke financiële middelen ver overstijgen. Ook zou het gaan over de problematiek van de zogenaamde gecombineerde werking van de gewest- en provinciewegen, waarbij de gemeenten soms worden betrokken. Besluiten zouden ook worden genomen inzake de problematiek van de andere dan bij prioriteit uit te voeren rioleringswerken en het eraan verbonden waterzuiveringsbeleid.

Op deze zeer concrete punten is de heer Pede herhaaldelijk teruggekomen en ook andere collega's uitten hun bekommernis omtrent de samenstelling van het Investeringsfonds, het samenvoegen van al die bedragen, het afkomen van 10 ten honderd van die bedragen door de Vlaamse Executieve en het niet bijvoegen van een aantal zaken. Al deze vragen hebben de Minister ertoe gebracht zeer concrete beloften te doen om iedereen over de koord te halen, geen tegenstemmen en ook geen onthoudingen te krijgen. Inderdaad, de meerderheid heeft goed gestemd, behalve twee onthoudingen, maar stond ook duidelijk op die evaluatie.

Werd deze commissie ad hoc samengesteld en heeft ze zich over deze drie punten kunnen buigen ?

De Voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, niet zonder moeite keurde de Vlaamse Raad

begin 1991 het belangrijk decreet betreffende het Investeringsfonds goed. De datum van inwerkingtreding van dit fonds zorgde voor spanningen tussen de toenmalige Vlaamse Executieve en een wisselmeerderheid in de Vlaamse Raad. Ik wil niet verder ingaan op dit incident, maar het is toch noodzakelijk het even in herinnering te brengen, om het kader te schetsen waarbinnen toen afspraken werden gemaakt met betrekking tot de latere evaluatie van de werking van het Investeringsfonds.

Ik wil hier onmiddellijk aan toevoegen dat principieel het oprichten van dit fonds een belangrijke stap tot objectivering en tot depolitisering van het verlenen van de toelagen aan gemeenten en provincies betekent. Inhoudelijk heeft de PVV echter nog steeds kritiek op het decreet, onder meer op de wijze waarop de verdeelingscriteria worden vastgelegd en op de grootheid van de dotatie. Als nieuwkomer heb ik, collega's, het verslag van de commissiewerkzaamheden nagelezen en ik heb op verscheidene plaatsen de toezeggingen van de toenmalige Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden namens de Executieve gevonden, om na twee jaar de werking grondig te evalueren.

Ik denk dat ik de bespreking van destijds goed samenvat — zoals collega Van Vaerenbergh dat ook heeft gedaan — wanneer ik stel dat de problemen rond het Investeringsfonds, naast de datum van inwerkingtreding, vooral draaiden rond drie belangrijke aspecten : de problematiek van de grote werken, de rioleringen en tenslotte de gewestwegen. Voor de eerste twee verwees de toenmalige Minister naar de evaluatie die zou worden gehouden.

Voor het laatste aspect echter, namelijk de moeilijkheden rond de gewestwegen en het feit dat gemeenten door het departement Openbare Werken tot uitgaven kunnen of konden worden verplicht waarvoor zij eigenlijk niet gekozen hebben, daarover lees ik in het verslag dat in de Executieve een werkgroep zou worden belast met het formuleren van voorstellen ter zake aan de Regering. Gedeelte-

lijk kon Minister Van den Bossche toen de problematiek ontwijken door te verwijzen op zijn gedeelde bevoegdheid met Gemeenschapsminister Sauwens, die verantwoordelijk was voor Openbare Werken. Vandaag is die gedeelde bevoegdheid er niet meer omdat u, mijnheer de Minister, zowel Openbare Werken als Binnenlandse Aangelegenheden onder uw bevoegdheid hebt.

Ik sluit mij aan bij collega Van Vaerenbergh en zou van u graag het volgende vernemen. Is en hoe is de werkgroep waarover Minister Van den Bossche het had, samengesteld en welke zijn haar bevindingen tot dusver ? Wanneer mogen er concrete voorstellen verwacht worden in verband met de grote werken, begrip dat uiteraard aan de omvang van de gemeente zal moeten worden aangepast. Hetzelfde geldt voor de gecombineerde werken en de rioleringen die niet door Aquafin worden aangelegd.

Tot slot wil ik het nog heel even hebben over de zeer omslachtige procedure voor het toekennen van de trekkingsrechten die op dit ogenblik via de provincies verloopt. Een heel stuk tijdswinst dat door de invoering van het Investeringsfonds werd geboekt, wordt door deze procedure opnieuw teniet gedaan. Ware het niet veel beter dat de gemeenten autonoom over het gebruik van deze trekkingsrechten konden beschikken en elk jaar via de jaarrekening en aan de hand van bewijsstukken het gebruik ervan verrechtvaardigen ? In ieder geval is ook dit voer voor de evaluatiecommissie en het zou de gemeentelijke autonomie, waarover iedereen het zo graag heeft, alleen maar vergroten.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de interpellaties van de heren Van Vaerenbergh en Pierco hebben als voorwerp de engagementen die mijn voorganger heeft gemaakt in verband met de evaluatie, en andere problemen inzake riolering en gecombineerde werken als voorwerp.

Vooreerst wil ik iets zeggen over het

Kelchtermans

decreet van 20 maart 1991 dat in deze Raad een geanimeerde bespreking heeft gekend. Toen was iedereen het erover eens dat er een belangrijke vooruitgang werd geboekt inzake de objectiviteit bij de verdeling van het beschikbaar subsidiepakket. De gangbare zaak was dat hij die het best de weg naar Brussel kende vaak ook op de beste manier werd gediend. Tegenover omzeggens iedere frank subsidie die het Gewest toen kon verlenen diende 7 frank te worden geweigerd. Inderdaad, de hoeveelheid van aanvragen was veel groter dan uiteindelijk het geringe bedrag dat aan subsidies ter beschikking kon worden besteld. De gemeente bepaalt thans autonoom de prioriteiten. Op die manier wordt de eigen verantwoordelijkheid vergroot. De gemeente heeft daarenboven de zekerheid van subsidieerbaarheid binnen korte termijn. Ik meen ook dat de overdraagbaarheid van de middelen vanuit het Investeringsfonds in de volgende jaren zelfs in belangrijke mate deze autonomie heeft versterkt. Er bestaat nu dus een mogelijkheid tot een ernstige meerjarenplanning, wat in het verleden niet altijd het geval was gezien de onzekerheid over de subsidies die de werken mogelijk moesten maken.

De meeste betrokkenen ervaren het Investeringsfonds als een aanzienlijke verbetering. Ik meen dan ook dat wij zeer voorzichtig moeten zijn voor het aanbrengen van diepgaande wijzigingen. Ik heb dit trouwens hier niet horen bepleiten. Ik denk dat iedereen het bedrag van 4 miljard frank aanvaardt dat momenteel beschikbaar is. Toch zouden wij allemaal wensen dat het met 2 of 3 kon worden vermenigvuldigd. Ik zou de eerste zijn dit toe te juichen. Toch meen ik dat wij ook op dit vlak onze beperkingen moeten erkennen en dat deze mogelijkheid momenteel niet bestaat.

Samen met de interpellanten erken ik dat inzake het investeringsbeleid de gemeenten en provincies problemen blijven kennen. Om deze reden zal onze administratie de werking van het Investeringsfonds verder beoordelen conform de vroegere engagementen, dus na 2 jaar werking. Ver-

mits de werking slechts voor 1991 kan worden beoordeeld zal een evaluatie einde 1992 moeten gebeuren.

De problemen die blijven bestaan zijn op een correcte manier weergegeven. Vooreerst is er de uitvoering van grote projecten die worden bemoeilijkt door de beperkte mogelijkheid van trekkingsrechten en de omslachtige procedure volgens dewelke de trekkingsrechten moeten worden uitgeoefend. Wij menen dat het een voordeel is dat de overdracht onbeperkt kan gebeuren. Bovendien meen ik dat de procedure zelf, zoals u trouwens heeft gesuggereerd, voorwerp van deze beoordeling moet zijn.

Bij de grote werken is er ook het probleem van de bij voorrang uit te voeren rioleringen, evenals van de gecombineerde werken.

Tijdens de bespreking van het decreet van 20 maart 1991 werd door mijn voorganger de oprichting aangekondigd van een bijzondere werkgroep ad hoc, bestaande uit vertegenwoordigers van de kabinetten, de administratie en de Vereniging van Steden en Gemeenten. U heeft gevraagd wat ter zake tot op heden is gebeurd. Ingevolge de politieke situatie, vooral in het najaar, is mijn collega er niet in geslaagd deze werkgroep effectief op te starten. Deze werkgroep is trouwens evenmin effectief samengesteld. Ik zal in ieder geval een initiatief nemen om deze werkgroep ad hoc na het Paasreces op te starten.

Over de grote en gecombineerde werken hebben mijn administratie samen met deze voor Leefmilieu — over de werking van Aquafin — evenals de administratie van Openbare Werken en van Binnenlandse Aangelegenheden reeds bij herhaling werkvergaderingen gehouden om tot een gecoördineerde aanpak te komen.

Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik aldus op alle vragen heb geantwoord. Ik heb mij geëngageerd deze werkgroep ad hoc na het Paasreces op te starten. Bovendien zal de evaluatie van het Investeringsfonds, zoals werd overeengekomen, in 1992 gebeuren.

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik noteer dat de werkgroep ad hoc, die eigenlijk voorbereidend werk diende te leveren met het oog op de definitieve beoordeling van het Investeringsfonds, nu effectief aan het werk zal schieten. Wij hopen de Minister eind dit jaar of begin volgend jaar daarover opnieuw in deze Raad te kunnen ondervragen.

De Voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco : Mijnheer de Voorzitter, ook ik dank de Minister voor zijn antwoord. Wij zijn allen uiteraard in blijde verwachting naar de resultaten van de commissie ad hoc. Het verheugt mij wel dat de Minister bereid is hierbij ook de procedure voor het toekennen van de trekkingsrechten te betrekken. Dat zal inderdaad een enorme vooruitgang zijn, ook voor de praktische uitvoering van de dossiers.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer A. Van Aperen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker in de Noorderkempen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Aperen tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker in de Noorderkempen.

De Voorzitter : Ik stel vast dat de heer Van Aperen niet aanwezig is. Zijn interpellatie wordt dus definitief geschrapt.

REGELING VAN DE WERK- ZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19.53 uur.
